

USTAWA
O ORGANIZACJI I FUNKCJONOWANIU
FUNDUSZY EMERYTALNYCH

z dnia 28 sierpnia 1997 r.
(tekst jednolity na dzień 07.04.2004 r.)

(Dz. U. Nr 139, poz. 934, z 1998 r. Nr 98, poz. 610, Nr.106, poz. 668, Nr 162, poz. 1118, z 1999 r. Nr 110, poz. 1256, z 2000 r. Nr 60, poz. 702, z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 110, poz. 1189, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 241, poz. 2074, z 2003 r. Nr 166, poz. 1609, Nr 170, poz. 1651)

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1.

Ustawa określa zasady tworzenia i działania funduszy emerytalnych, zwanych dalej "funduszami".

Art. 2.

1. Fundusz jest osobą prawną.
2. Przedmiotem działalności funduszu jest gromadzenie środków pieniężnych i ich lokowanie, z przeznaczeniem na wypłatę członkom funduszu po osiągnięciu przez nich wieku emerytalnego.

Art. 3.

1. Organem funduszu jest towarzystwo emerytalne, zwane dalej "towarzystwem", utworzone zgodnie z przepisami ustawy.
2. Towarzystwo tworzy fundusz oraz, jako jego organ, zarządza nim i reprezentuje w stosunkach z osobami trzecimi.
3. Towarzystwo reprezentuje fundusz w sposób określony dla reprezentacji towarzystwa w jego statucie.

Art. 4.

Siedziba towarzystwa jest siedzibą funduszu.

Art. 5.

Członkowie funduszu nie odpowiadają za jego zobowiązania.

Art. 6.

1. Składki wpłacone do funduszu, nabyte za nie lub w związku z nimi prawa i pożytki z tych praw stanowią jego aktywa.
2. Wartość aktywów netto funduszu ustala się pomniejszając wartość aktywów funduszu o jego zobowiązania.

Art. 7.

Ustawa nie narusza przepisów innych ustaw, które przewidują wypłatę świadczeń pieniężnych w związku z osiągnięciem wieku emerytalnego.

Art. 8.

Użyte w niniejszej ustawie określenia mają następujące znaczenie:

- 1) podmiot związany - oznacza w stosunku do danego podmiotu jednostkę dominującą, zależną lub stowarzyszoną w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694) oraz jednostkę zależną od jednostki dominującej w stosunku do tego podmiotu,

- 1a) (3) jednostka dominująca - oznacza jednostkę dominującą w rozumieniu przepisów o rachunkowości,
- 2) (4) członek funduszu - oznacza osobę fizyczną, która uzyskała członkostwo w funduszu zgodnie z przepisami ustawy,
- 3) (5) wypłata transferowa - oznacza przeniesienie środków znajdujących się na rachunku członka z jednego funduszu do innego funduszu lub przeniesienie tych środków dokonywane między rachunkami tego samego funduszu, bez względu na stan rachunku,
- 4) zakład ubezpieczeń emerytalnych - oznacza spółkę akcyjną prowadzącą działalność ubezpieczeniową polegającą na oferowaniu i wypłacaniu emerytur dożywotnich członkom otwartych funduszy, którzy osiągnęli wiek emerytalny, ze środków zgromadzonych w tych funduszach, na zasadach określonych w odrębnych ustawach,
- 5) otwarty fundusz - oznacza otwarty fundusz emerytalny, który został utworzony i jest zarządzany przez powszechne товариство,
- 6) pracowniczy fundusz - oznacza pracowniczy fundusz emerytalny, który został utworzony i jest zarządzany przez pracownicze товариство,
- 7) товариство - oznacza spółkę akcyjną będącą organem funduszu,
- 8) powszechne товариство - oznacza powszechne товариство emerytalne będące organem otwartego funduszu,
- 9) pracownicze товариство - oznacza pracownicze товариство emerytalne będące organem pracowniczego funduszu.

Rozdział 2

Fundusze emerytalne

Art. 9.

1. Fundusz jest tworzony jako otwarty lub pracowniczy.
2. Fundusz tworzony jest wyłącznie przez товариство.

Art. 10.

1. Nazwa otwartego funduszu zawiera określenie "otwarty fundusz emerytalny", a nazwa pracowniczego funduszu zawiera określenie "pracowniczy fundusz emerytalny".
2. Wyłącznie fundusz utworzony zgodnie z niniejszą ustawą jest uprawniony do używania w swojej nazwie lub do określenia prowadzonej przez siebie działalności albo w reklamie określenia "fundusz emerytalny".

Art. 11.

Czas trwania funduszu jest nieograniczony.

Art. 12. Utworzenie funduszu wymaga:

- 1) nadania funduszowi statutu przez товариство,
- 2) zawarcia przez товариство z depozytariuszem umowy o przechowywanie aktywów funduszu,
- 3) uzyskania przez товариство zezwolenia na utworzenie funduszu,
- 4) wpisania funduszu do rejestru funduszy.

Art. 13.

1. Statut funduszu jest uchwalany przez walne zgromadzenie товариства.
2. Statut funduszu określa:
  - 1) nazwę funduszu,
  - 2) firmę, siedzibę i adres товариства,
  - 3) wysokość kapitału zakładowego товариства, skład akcjonariuszy товариства i ilość posiadanych przez nich akcji,
  - 4) sposób reprezentacji funduszu przez товариство,

- 5) firmę (nazwę), siedzibę i adres depozytariusza,
  - 6) rodzaje, maksymalną wysokość, sposób oraz tryb kalkulacji i pokrywania kosztów obciążających fundusz, z wyłączeniem kosztów wskazanych w art. 136a, w tym koszty, o których mowa w art. 182a,
  - 6a) (8) wysokość opłaty, o której mowa w art. 134 ust. 1,
  - 7) sposób informowania przez fundusz o zmianach statutu,
  - 8) inne dane przewidziane w przepisach ustawy.
3. Poza danymi, o których mowa w ust. 2, statut otwartego funduszu określa:
- 1) dziennik o zasięgu krajowym przeznaczony do ogłoszeń funduszu,
  - 2) terminy ogłaszania przez fundusz prospektu informacyjnego.
4. Poza danymi, o których mowa w ust. 2, statut pracowniczego funduszu określa:
- 1) terminy oraz formę i tryb wypłaty środków zgromadzonych na rachunkach członków,
  - 2) zasady prowadzenia działalności lokacyjnej przez fundusz, wraz z informacją o tym, czy fundusz będzie sam zarządzał aktywami, czy też powierzy zarządzanie aktywami osobie trzeciej.
5. Prezes Rady Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, dodatkowe dane, jakie powinny być zamieszczone w statucie funduszu, jeżeli wymaga tego

Art. 14.

Do wniosku towarzystwa o wydanie zezwolenia na utworzenie funduszu należy dołączyć:

- 1) statut funduszu,
- 2) umowę z depozytariuszem,
- 3) (9) aktualny odpis z rejestru przedsiębiorców,
- 4) dane osobowe osób zatrudnionych w towarzystwie lub osób, które towarzystwo zamierza zatrudnić, mających istotny wpływ na gospodarkę finansową funduszu,
- 5) listę osób wyznaczonych przez depozytariusza do wykonywania obowiązków określonych w umowie,
- 6) informacje o kwalifikacjach i doświadczeniu zawodowym osób, o których mowa w pkt 4 i 5, ze wskazaniem, które z tych osób są doradcami inwestycyjnymi.

Art. 15.

1. Komisja Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych, działająca na podstawie odrębnych przepisów, zwana dalej "organem nadzoru", wydaje zezwolenie na utworzenie funduszu w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku. Zezwolenie jest równoznaczne z zatwierdzeniem statutu funduszu.
2. Organ nadzoru odmawia zezwolenia, jeżeli:
  - 1) wniosek i dołączone do niego dokumenty nie spełniają warunków określonych w ustawie,
  - 2) statut funduszu nie zabezpiecza należycie interesów członków funduszu,
  - 3) osoby, o których mowa w art. 14 pkt 4 i 5, nie dają rękojmi należytego wykonywania powierzonych obowiązków.

Art. 16.

1. Po uzyskaniu zezwolenia na utworzenie funduszu towarzystwo niezwłocznie składa do sądu rejestrowego wnioski o wpisanie funduszu do rejestru funduszy.
2. Do wniosku należy dołączyć:
  - 1) zezwolenie na utworzenie funduszu,
  - 2) statut funduszu,
  - 3) (11) statut towarzystwa tworzącego fundusz wraz z aktualnym odpisem z rejestru przedsiębiorców,
  - 4) listę członków zarządu towarzystwa.
3. Rozpoznanie wniosku przez sąd rejestrowy następuje w terminie 14 dni od dnia jego złożenia.
4. Sąd rejestrowy odmawia wpisania funduszu do rejestru funduszy, jeżeli nie zostały spełnione warunki określone ustawą.
5. Niezwłocznie po wpisanu funduszu do rejestru funduszy fundusz doręcza organowi nadzoru odpis z tego rejestru.

Art. 17. Wpis do rejestru funduszy obejmuje:

- 1) nazwę funduszu,
- 2) (13) firmę, siedzibę i adres towarzystwa, sposób reprezentacji towarzystwa oraz numer wpisu towarzystwa do rejestru przedsiębiorców i oznaczenie sądu prowadzącego ten rejestr,
- 3) imiona i nazwiska członków zarządu towarzystwa oraz prokurentów, jeżeli zostali ustanowieni,
- 4) firmę (nazwę), siedzibę i adres depozytariusza.

Art. 18.

Zezwolenie na utworzenie funduszu wygasa, jeżeli w terminie 2 miesięcy od dnia doręczenia zezwolenia towarzystwo nie złożyło wniosku o wpisanie funduszu do rejestru funduszy.

Art. 19.

1. Do dnia wpisania funduszu do rejestru funduszy towarzystwo dokonuje czynności prawnych, mających na celu utworzenie funduszu, we własnym imieniu i na własny rachunek.
2. Z chwilą wpisania funduszu do rejestru funduszy fundusz wstępuje w prawa i obowiązki towarzystwa z tytułu umowy z depozytariuszem, o której mowa w art. 14 pkt 2.

Art. 20.

1. Fundusz nabywa osobowość prawną z chwilą wpisania do rejestru funduszy.
2. Z chwilą wpisania do rejestru funduszy towarzystwo staje się organem funduszu.

Art. 21.

1. Rejestr funduszy prowadzi Sąd Wojewódzki w Warszawie, zwany w niniejszej ustawie "sądem rejestrowym".
2. Rejestr funduszy jest jawny i dostępny dla osób trzecich.
3. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia rejestru funduszy, wzór tego rejestru oraz szczegółowy tryb postępowania w sprawach o wpis do rejestru funduszy.

Art. 22.

1. Zmiana statutu funduszu wymaga zezwolenia organu nadzoru. Do wniosku o wydanie zezwolenia dołącza się uchwałę walnego zgromadzenia w sprawie zmiany statutu, a w przypadku pracowniczego funduszu ponadto uchwałę rady nadzorczej.

2. Organ nadzoru odmawia zezwolenia, jeżeli zmiana jest sprzeczna z prawem lub interesem członków funduszu.
3. Decyzję w sprawie zmiany statutu otwartego funduszu podejmuje powszechne товариство w formie uchwały walnego zgromadzenia.
4. Decyzję w sprawie zmiany statutu pracowniczego funduszu podejmuje pracownicze товариство w formie uchwały rady nadzorczej. Uchwała rady nadzorczej wymaga zatwierdzenia przez walne zgromadzenie.

Art. 23.

1. Zmianę statutu otwarty fundusz ogłasza w dzienniku o zasięgu krajowym przeznaczonym do ogłoszeń funduszu, nie później niż w terminie 2 miesięcy od dnia doręczenia otwartemu funduszowi zezwolenia na zmianę statutu.
2. Zmiana statutu wchodzi w życie w terminie wskazanym w ogłoszeniu o jego zmianie, jednak nie wcześniej niż z upływem 5 miesięcy od dnia dokonania ogłoszenia.
3. Organ nadzoru może zezwolić na skrócenie terminu 5 miesięcy, o którym mowa w ust. 2, jeżeli nie naruszy to interesu członków funduszu albo jeżeli wymaga tego interes członków funduszu.
4. Fundusz zawiadamia organ nadzoru o dokonaniu ogłoszenia i jego terminie, dołączając jednolity tekst statutu, oraz składa wniosek do sądu rejestrowego o wpisanie do rejestru zmiany statutu, dołączając do wniosku zezwolenie organu nadzoru na zmianę statutu, uchwałę zmieniającą statut wraz z jednolitym tekstem statutu oraz informację o dokonaniu ogłoszenia i jego terminie.

4a. Jeżeli otwarty fundusz nie dokona ogłoszenia zmian statutu zgodnie z ust. 1, organ nadzoru stwierdza wygaśnięcie zezwolenia na zmianę statutu.

5. Sąd rejestrowy wpisuje do rejestru informację o zmianie statutu wraz z datą wejścia w życie zmiany. Przepis art. 16 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 24.

1. Zmiana statutu pracowniczego funduszu wymaga zawiadomienia na piśmie akcjonariuszy pracowniczego товариства i wchodzi w życie w terminie wskazanym w zawiadomieniu, jednak nie wcześniej niż z upływem miesiąca od dnia doręczenia zawiadomienia ostatniemu akcjonariuszowi.
2. Zmiana statutu wywołująca skutki finansowe w stosunku do członków pracowniczego funduszu, polegające na zwiększeniu obciążeń finansowych funduszu lub pogorszeniu warunków dysponowania przez członków środkami zgromadzonymi na ich rachunkach, wchodzi w życie na zasadach określonych w ustawie z dnia 22 sierpnia 1997 r. o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. Nr 139, poz. 932).
3. Przepisy art. 23 ust. 3-5 stosuje się odpowiednio, z tym że do wniosku o wpisanie do rejestru zmiany statutu dołącza się także uchwałę walnego zgromadzenia zatwierdzającą uchwałę zmieniającą statut.

Art. 25.

1. W razie zmiany danych wymienionych w art. 17 pkt 3 fundusz składa niezwłocznie wniosek o ich wpisanie do rejestru funduszy, dołączając aktualny odpis z rejestru przedsiębiorców dotyczący товариства.
2. Wpisanie zmian związanych z przejęciem zarządzania funduszem przez inne товариство może nastąpić dopiero po przedstawieniu zezwolenia organu nadzoru na przejęcie zarządzania tym funduszem.
3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w przypadku połączenia товариств.

Art. 26.

1. Rachunkowość funduszy oraz terminy sporządzania, badania i składania do ogłoszenia sprawozdań finansowych regulują przepisy ustawy o rachunkowości.
2. Roczne sprawozdania finansowe funduszu zatwierdza товариство w formie uchwały walnego zgromadzenia.

Rozdział 3

Towarzystwa emerytalne

Art. 27.

1. Towarzystwo prowadzi działalność wyłącznie w formie spółki akcyjnej.
2. Towarzystwo prowadzi działalność jako powszechne towarzystwo lub pracownicze towarzystwo.

Art. 28.

1. Firma powszechnego towarzystwa zawiera oznaczenie "powszechne towarzystwo emerytalne", a firma pracowniczego towarzystwa zawiera oznaczenie "pracownicze towarzystwo emerytalne".
2. Do używania oznaczeń wskazanych w ust. 1 są uprawnione wyłącznie towarzystwa utworzone zgodnie z niniejszą ustawą.

Art. 29.

1. Przedmiotem przedsiębiorstwa towarzystwa jest wyłącznie tworzenie i zarządzanie funduszami oraz ich reprezentowanie wobec osób trzecich. Wyłącznie towarzystwo jest uprawnione do prowadzenia takiej działalności.
2. Z zastrzeżeniem art. 229, towarzystwo tworzy i zarządza tylko jednym funduszem, chyba że zarządzanie więcej niż jednym funduszem jest skutkiem przejęcia przez towarzystwo zarządzania innym funduszem albo połączenia towarzystw.
3. Powszechne towarzystwo zarządza funduszem odpłatnie.
4. Pracownicze towarzystwo nie może mieć celu zarobkowego. Akcjonariusze pracowniczego towarzystwa nie mają prawa do udziału w zysku rocznym.
5. Do zarządzania aktywami otwartego funduszu powszechne towarzystwo jest obowiązane zatrudnić co najmniej jednego doradcę inwestycyjnego.

Art. 30.

1. Kapitał zakładowy towarzystwa nie może być zebrany w drodze publicznej subskrypcji.
2. Akcje towarzystwa są wyłącznie akcjami imiennymi i nie mogą być zamienione na akcje na okaziciela.
3. Towarzystwo nie może wydawać akcji o szczególnych uprawnieniach.
4. Statut towarzystwa powinien traktować wszystkich akcjonariuszy w jednakowy sposób. W szczególności statut nie może przyznawać niektórym akcjonariuszom dodatkowych uprawnień lub ograniczać praw niektórych akcjonariuszy albo też nakładać na niektórych akcjonariuszy dodatkowych obowiązków.
5. Jeżeli akcjonariuszem towarzystwa jest związek zawodowy, organizacja pracodawców, izba gospodarcza lub organizacja samorządu zawodowego, której działalność wynika z przepisów ustawy, do akcjonariusza takiego nie stosuje się przepisów ust. 3 i 4.

Art. 31.

Minimalna wysokość kapitału akcyjnego powszechnego towarzystwa nie może być niższa niż równowartość w złotych 4.000.000 EURO (24), wyliczana według średniego kursu walut obcych Narodowego Banku Polskiego, obowiązującego w dniu sporządzenia statutu towarzystwa.

Art. 32.

1. Kapitał zakładowy towarzystwa jest pokrywany wyłącznie wkładem pieniężnym.
2. Kapitał zakładowy powszechnego towarzystwa powinien być opłacony w całości przed zarejestrowaniem towarzystwa.
3. Kapitał zakładowy powszechnego towarzystwa nie może pochodzić z pożyczki lub kredytu ani być obciążony w jakikolwiek sposób.

Art. 33.

1. Powszechne towarzystwo ma obowiązek utrzymywania kapitałów własnych na poziomie nie niższym niż jedna druga minimalnego kapitału zakładowego, o którym mowa w art. 31.

2. O obniżeniu wysokości kapitałów własnych poniżej poziomu, o którym mowa w ust. 1, powszechne товариство zawiadamia niezwłocznie organ nadzoru.
3. Organ nadzoru pisemnie wzywa powszechne товариство do uzupełnienia kapitałów własnych, wyznaczając jednocześnie termin do ich uzupełnienia, nie krótszy niż 3 miesiące i nie dłuższy niż 12 miesięcy.
4. W przypadku nieuzupełnienia kapitałów własnych do wysokości określonej w ust. 1, w terminie wyznaczonym w wezwaniu, o którym mowa w ust. 3, organ nadzoru może cofnąć zezwolenie na utworzenie товариства.

Art. 34. (uchylony)

Art. 35.

1. Założycielem pracowniczego товариства może być osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. (uchylony).

Art. 36.

Ilekróć w niniejszej ustawie mowa jest o założycielach товариства, należy przez to rozumieć także akcjonariuszy tego товариства.

Art. 37.

1. Ten sam podmiot może być akcjonariuszem wyłącznie jednego powszechnego товариства.
2. Podmioty związane mogą być akcjonariuszami wyłącznie tego samego powszechnego товариства.
3. W przypadku połączenia dwóch lub większej liczby podmiotów w sytuacji, gdy przed połączeniem każdy z nich jest akcjonariuszem innego powszechnego товариства, oraz w przypadku, gdy podmioty będące dotychczas akcjonariuszami różnych powszechnych товариств stały się podmiotami związanymi, organ nadzoru może wyrazić zgodę na odstąpienie od ograniczeń określonych w ust. 1 lub 2, na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, w celu umożliwienia podmiotowi działającemu w wyniku połączenia lub podmiotom, które stały się podmiotami związanymi, dostosowania ich działalności do wymogów ustawy.

Art. 38.

1. Każdorazowe nabycie lub objęcie akcji товариства wymaga zezwolenia organu nadzoru, z zastrzeżeniem ust. 4. Czynność prawna dokonana z naruszeniem tego wymogu jest nieważna.
2. Wniosek o zezwolenie składa, za pośrednictwem товариства, podmiot zamierzający nabyć lub objąć akcje. Do wniosku należy dołączyć:

1) w przypadku gdy podmiot zamierzający nabyć lub objąć akcje jest akcjonariuszem товариства:

a) pisemne oświadczenie stwierdzające, że środki pieniężne na pokrycie kapitału zakładowego nie pochodzą z pożyczek, kredytów ani nie są w żaden sposób obciążone,

b) dokumenty przedstawiające sytuację finansową podmiotu w okresie ostatnich 5 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku, w tym dokumenty potwierdzające brak zaległości podatkowych oraz zaległości z tytułu składek, do poboru których jest obowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych,

2) w przypadku gdy podmiot zamierzający objąć lub nabyć akcje nie jest akcjonariuszem товариства:

a) pisemne oświadczenie stwierdzające, że środki pieniężne na pokrycie kapitału zakładowego nie pochodzą z pożyczek, kredytów ani nie są w żaden sposób obciążone,

b) dokumenty potwierdzające status prawny podmiotu oraz dokumenty stwierdzające jego organizację,

c) pisemne oświadczenie podmiotu dotyczące powiązań kapitałowych z akcjonariuszami towarzystwa,

d) dokumenty przedstawiające sytuację finansową podmiotu w okresie ostatnich 5 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku, w tym dokumenty potwierdzające brak zaległości podatkowych oraz zaległości z tytułu składek, do poboru których jest obowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

2a. W przypadku podmiotu zamierzającego objąć akcje, do wniosku, o którym mowa w ust. 2, należy dołączyć dowód wpłaty środków pieniężnych na pokrycie kapitału zakładowego.

3. Organ nadzoru zezwala na nabycie lub objęcie akcji, jeżeli wnioskodawca spełnia warunki określone w ustawie dla założycieli towarzystwa.
4. Jeżeli obejmującym akcje jest dotychczasowy akcjonariusz, zawiadamia on organ nadzoru o objęciu akcji w terminie 14 dni od daty ich objęcia. Objęcie akcji w liczbie powodującej przekroczenie odpowiednio 20%, 25%, 33%, 50%, 66%, 75% lub 80% głosów na walnym zgromadzeniu wymaga jednak uzyskania zezwolenia organu nadzoru.
5. Przepisy ust. 1-4 stosuje się odpowiednio do nabycia praw z akcji towarzystwa.

Art. 38a.

1. Akcjonariusz powszechnego towarzystwa jest obowiązany zawiadomić niezwłocznie powszechne towarzystwo o każdej jednostce dominującej względem tego akcjonariusza. Niezwłocznie, po uzyskaniu informacji od akcjonariusza powszechnego towarzystwa, powszechne towarzystwo zawiadamia organ nadzoru o każdej jednostce dominującej wobec akcjonariusza tego powszechnego towarzystwa.
2. Organ nadzoru może wezwać powszechne towarzystwo do złożenia w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż 30 dni:

1) dokumentów potwierdzających status prawny jednostki dominującej oraz stwierdzających jej organizację, 2) dokumentów przedstawiających sytuację finansową jednostki dominującej w okresie ostatnich 5 lat poprzedzających dzień zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, w tym potwierdzających brak zaległości podatkowych oraz zaległości z tytułu składek, do poboru których obowiązany jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

3. W przypadku gdy jednostka dominująca nie daje rękojmi prowadzenia spraw przez powszechne towarzystwo w sposób zapewniający należyłą ochronę interesów członków otwartego funduszu lub z dokumentów przedstawiających sytuację finansową jednostki dominującej za ostatnie 5 lat wynika, że posiada ona zaległości podatkowe lub zaległości z tytułu składek, do których poboru obowiązany jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych, organ nadzoru, w drodze decyzji administracyjnej, może określić warunki na dostosowanie do właściwego stanu. Organ nadzoru zawieszanie wykonywanie prawa głosu na walnym zgromadzeniu towarzystwa przez tego akcjonariusza do czasu dostosowania do właściwego stanu.
4. Jeżeli w wyniku zawieszenia wykonywania prawa głosu, o którym mowa w ust. 3, wszyscy akcjonariusze powszechnego towarzystwa nie mogą wykonywać prawa głosu na walnym zgromadzeniu towarzystwa dłużej niż 3 miesiące, to organ nadzoru może cofnąć zezwolenie na utworzenie towarzystwa.

Art. 39.

1. Władzami towarzystwa są:

1) zarząd, 2) rada nadzorcza, 3) walne zgromadzenie.

- 1a. Zarząd towarzystwa nie może liczyć mniej niż trzy osoby.
2. Towarzystwo może mieć także komisję rewizyjną. Do komisji rewizyjnej stosuje się odpowiednio przepisy art. 43 i 44, art. 59 ust. 1, art. 148 pkt 3, art. 150 pkt 1 lit. b), art. 158 ust. 1 pkt 5 lit. a), art. 204 ust. 1 pkt 2 oraz art. 206 i 209 dotyczące rady nadzorczej.
- Art. 40. 1. O ile statut nie stanowi inaczej, członków zarządu powszechnego towarzystwa powołuje i odwołuje walne zgromadzenie.
3. Członków zarządu pracowniczego towarzystwa powołuje i odwołuje rada nadzorcza.
4. Członków pierwszego zarządu pracowniczego towarzystwa powołują założyciele na okres roku.

Art. 41.

1. Członkiem zarządu towarzystwa może być osoba, która spełnia łącznie następujące wymogi:
  - 1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych,
  - 2) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo przeciwko mieniu, wiarygodności dokumentów, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, przestępstwo skarbowe lub przestępstwo, o którym mowa w rozdziale 22,
  - 3) posiada wyższe wykształcenie,
  - 4) legitymuje się stażem pracy nie krótszym niż 7 lat,
  - 5) (37) daje rękojmię należytego wykonywania funkcji członka zarządu.
- 1a. Co najmniej dwie osoby wchodzące w skład zarządu towarzystwa, w tym prezes zarządu, muszą posługiwać się językiem polskim. W przypadku obywateli państw obcych znajomość języka polskiego powinna być potwierdzona egzaminem państwowym z języka polskiego dla cudzoziemców ubiegających się o urzędowe poświadczenie jego znajomości, o którym mowa w ustawie z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. Nr 90, poz. 999, z 2000 r. Nr 29, poz. 358, z 2002 r. Nr 144, poz. 1204 oraz z 2003 r. Nr 73, poz. 661).
2. Przynajmniej jedna trzecia składu zarządu powinna legitymować się wyższym wykształceniem prawniczym, ekonomicznym lub być wpisana na listę doradców inwestycyjnych w rozumieniu przepisów o publicznym obrocie papierami wartościowymi.
3. Wymóg określony w ust. 1 pkt 4 powinien być spełniony przez co najmniej dwie trzecie składu zarządu.
4. (uchylony).
5. Jeżeli wymogi określone w ust. 1a, 2 lub 3 nie są spełnione w związku z odwołaniem członka zarządu lub cofnięciem zezwolenia, o którym mowa w art. 59 ust. 3 i 4, towarzystwo jest obowiązane, w terminie 6 miesięcy, dostosować swoją działalność do wymogów określonych w ustawie.

Art. 41a.

1. Członkowie zarządu powszechnego towarzystwa są obowiązani do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym. Oświadczenie o stanie majątkowym dotyczy majątku odrębnego oraz objętego małżeńską wspólnością majątkową. Oświadczenie to powinno zawierać informacje o:
  - 1) posiadanych zasobach pieniężnych, nieruchomościach, uczestnictwie w spółkach cywilnych lub w osobowych spółkach handlowych, udziałach i akcjach w spółkach handlowych, a także dane dotyczące prowadzonej działalności gospodarczej oraz pełnienia funkcji w spółkach handlowych,

- 2) dochodach osiągniętych z tytułu zatrudnienia lub innej działalności zarobkowej lub zajęć, z podaniem kwot uzyskiwanych z każdego tytułu,
  - 3) mieniu ruchomym o wartości jednostkowej stanowiącej równowartość w złotych powyżej 3.000 euro,
  - 4) zobowiązaniach pieniężnych o wartości stanowiącej równowartość w złotych powyżej 3.000 euro, w tym o zaciągniętych kredytach i pożyczkach oraz warunkach, na jakich zostały udzielone.
2. Oświadczenie o stanie majątkowym składa się w dwóch egzemplarzach organowi nadzoru przed objęciem funkcji w zarządzie, a następnie co roku do dnia 31 maja, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, dołączając kopię rocznego zeznania podatkowego (PIT).
  3. Jeden egzemplarz oświadczenia o stanie majątkowym organ nadzoru przekazuje do urzędu skarbowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania członka zarządu.
  4. Analizy danych zawartych w oświadczeniach o stanie majątkowym dokonuje organ nadzoru oraz właściwe urzędy skarbowe. Podmiot dokonujący analizy danych zawartych w oświadczeniu jest uprawniony do porównania treści analizowanego oświadczenia z treścią uprzednio złożonych oświadczeń oraz z dołączoną kopią rocznego zeznania podatkowego (PIT). Wyniki analizy właściwe urzędy skarbowe przekazują niezwłocznie organowi nadzoru.
  5. Informacje zawarte w oświadczeniu o stanie majątkowym stanowią tajemnicę służbową, chyba że osoba, która złożyła oświadczenie, wyraziła pisemną zgodę na ich ujawnienie. Oświadczenie przechowuje się przez okres 6 lat.
  6. W przypadku niezłożenia w terminie oświadczenia o stanie majątkowym organ nadzoru może nałożyć na członka zarządu karę pieniężną w wysokości do 10.000 zł.
  7. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, wzór oświadczenia o stanie majątkowym, uwzględniając w szczególności informacje, o których mowa w ust. 1.

Art. 42.

1. Członkiem zarządu powszechnego towarzystwa nie może być osoba będąca członkiem organu zarządzającego lub organu nadzorującego:
  - 1) podmiotu będącego akcjonariuszem tego towarzystwa,
  - 2) innego powszechnego towarzystwa,
  - 3) depozytariusza przechowującego aktywa otwartego funduszu lub funduszu inwestycyjnego,
  - 4) narodowego funduszu inwestycyjnego lub firmy zarządzającej majątkiem narodowego funduszu inwestycyjnego,
    - 4a) zakładu ubezpieczeń,
    - 4b) banku,
  - 5) towarzystwa funduszy inwestycyjnych lub podmiotu będącego akcjonariuszem towarzystwa funduszy inwestycyjnych,
  - 6) podmiotu prowadzącego działalność maklerską w rozumieniu przepisów o publicznym obrocie papierami wartościowymi oraz inną działalność w zakresie publicznego obrotu papierami wartościowymi,
  - 7) podmiotu związanego w stosunku do któregośkolwiek z podmiotów wymienionych w pkt 1-6.

2. Zakaz, o którym mowa w ust. 1, odnosi się także do osób pozostających z podmiotami, o których mowa w ust. 1, w stosunku pracy, stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze.

Art. 43.

Członkowie pierwszej rady nadzorczej towarzystwa powoływani są na dwa lata.

Art. 44.

1. Członkiem rady nadzorczej towarzystwa może być osoba spełniająca wymogi określone w art. 41 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz dająca rękojmię należytego wykonywania funkcji członka rady nadzorczej.
2. Przynajmniej połowa członków rady nadzorczej towarzystwa powinna posiadać wyższe wykształcenie prawnicze lub ekonomiczne, z tym że w przypadku pracowniczego towarzystwa wymóg ten powinna spełniać przynajmniej połowa członków rady nadzorczej powoływanych w inny sposób niż określony w art. 45 ust. 1.
3. Przynajmniej połowa członków rady nadzorczej powszechnego towarzystwa jest powoływana spoza kręgu akcjonariuszy towarzystwa, podmiotów z nimi związanych, członków organu zarządzającego lub organu nadzorującego akcjonariusza towarzystwa, członków organu zarządzającego lub organu nadzorującego podmiotów związanych z akcjonariuszem towarzystwa, a także osób pozostających z akcjonariuszem lub podmiotem związanym z akcjonariuszem w stosunku pracy, w stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze.
4. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się z uwzględnieniem art. 41 ust. 5.

Art. 45.

1. W skład rady nadzorczej pracowniczego towarzystwa wchodzi co najmniej w jednej drugiej osoby wybrane przez członków pracowniczego funduszu, na których rachunki zostały wpłacone składki w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających dzień wyborów.
2. Liczbę członków rady nadzorczej pracowniczego towarzystwa wybieranych przez członków pracowniczego funduszu określa statut towarzystwa, a tryb ich wyboru określa regulamin uchwalony przez radę nadzorczą.
3. Regulamin, o którym mowa w ust. 2, określa w szczególności, czy w wyborach mają uczestniczyć sami członkowie, czy też wybrani przez nich przedstawiciele, a także określa zasady odwoływania osób wybranych do rady nadzorczej przed upływem kadencji rady nadzorczej. Regulamin nie może uzależnić ważności wyboru od liczby osób uczestniczących w wyborach.
4. Jeżeli regulamin przewiduje wybory za pośrednictwem przedstawicieli członków, powinien określać także tryb wyboru i odwoływania przedstawicieli oraz czas trwania ich kadencji.
5. Pierwszy wybór członków rady nadzorczej wybieranych przez członków pracowniczego funduszu powinien nastąpić nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia przyjęcia przez fundusz pierwszej składki. Do tego czasu rada nadzorczą działa w składzie wybranym przez założycieli pracowniczego towarzystwa i liczy nie mniej niż 5 osób.
6. Niedokonanie wyboru członków rady nadzorczej wybieranych przez członków pracowniczego funduszu w terminie, o którym mowa w ust. 5, nie stanowi przeszkody do podejmowania ważnych uchwał przez radę nadzorczą.
7. W przypadku wygaśnięcia, przed upływem kadencji rady nadzorczej, mandatu członka rady nadzorczej wybranego przez członków pracowniczego funduszu, rada nadzorczą ogłasza niezwłocznie wybory uzupełniające.

Art. 46.

Przepisy art. 385 § 3, 5 i 6 Kodeksu spółek handlowych stosuje się tylko do tych członków rady nadzorczej towarzystwa, którzy są powoływani w inny sposób niż określony w art. 45 ust. 1.

Art. 47.

Pracownikiem powszechnego towarzystwa, podejmującym decyzje o sposobie lokowania aktywów otwartego funduszu, nie może być osoba będąca członkiem organu zarządzającego lub organu nadzoru albo pozostająca w stosunku pracy, stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze z podmiotami, o których mowa w art. 42 ust. 1 pkt 1-7.

Art. 47a.

Przepisy art. 41a stosuje się odpowiednio do pracowników powszechnych towarzystw, o których mowa w art. 47.

Art. 48.

1. Towarzystwo odpowiada wobec członków funduszu za wszelkie szkody spowodowane niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem swych obowiązków w zakresie zarządzania funduszem i jego reprezentacji, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie tych obowiązków jest spowodowane okolicznościami, za które towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności i którym nie mogło zapobiec mimo dołożenia najwyższej staranności.
2. Za szkody z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków, o których mowa w ust. 1, fundusz nie ponosi odpowiedzialności.
3. Jeżeli powszechne towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności za szkodę w myśl ust. 1, szkoda jest pokrywana ze środków Funduszu Gwarancyjnego, chyba że szkoda nastąpiła wyłącznie z winy poszkodowanego. Przepis art. 180 stosuje się odpowiednio.
4. Przepis ust. 3 stosuje się także w razie ogłoszenia upadłości powszechnego towarzystwa, jeżeli szkoda, za którą towarzystwo ponosi odpowiedzialność, nie może być pokryta z jego masy upadłości. Pokrycie szkody z masy upadłości następuje z zachowaniem kolejności określonej w art. 177 ust. 2.
5. Powierzenie wykonywania niektórych obowiązków osobie trzeciej nie ogranicza odpowiedzialności towarzystwa.

Art. 48a.

Powierzenie przez fundusz lub towarzystwo niektórych obowiązków osobie trzeciej nie wyłącza odpowiedzialności towarzystwa określonej w art. 62, 197, 198 i 204.

Art. 49.

1. Do zachowania tajemnicy zawodowej dotyczącej działalności funduszu są obowiązani:
  - 1) członkowie władz statutowych towarzystwa,
  - 2) osoby pozostające z towarzystwem w stosunku pracy,
  - 3) osoby pozostające z towarzystwem lub funduszem w stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze,
  - 4) pracownicy podmiotów pozostających z towarzystwem lub funduszem w stosunku, o którym mowa w pkt 3.
2. Tajemnica zawodowa, w rozumieniu ust. 1, obejmuje informacje związane z lokatami funduszu, rejestrem członków funduszu, rozporządzeniami członków funduszu na wypadek śmierci oraz oświadczeniami, o których mowa w art. 83, których ujawnienie mogłoby naruszyć interes członków funduszu lub interes uczestników publicznego obrotu papierami wartościowymi.
3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku udostępnienia informacji objętej tajemnicą zawodową prokuratorowi, w związku z powzięciem podejrzenia o popełnienie przestępstwa, albo na żądanie prokuratora lub sądu, albo innych właściwych organów państwowych, w związku z toczącymi się postępowaniami w sprawach dotyczących działalności funduszu, towarzystwa lub depozytariusza, w tym także na żądanie organu nadzoru, w związku ze sprawowaniem przez niego nadzoru nad działalnością funduszy.

Art. 50.

1. Towarzystwo nie może:

1) nabywać lub obejmować udziałów, akcji albo innych papierów wartościowych, jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych lub tytułów uczestnictwa emitowanych przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą ani uczestniczyć w spółkach nie mających osobowości prawnej,

2) (uchylony),

3) udzielać pożyczek, gwarancji i poręczeń, z wyjątkiem pożyczek z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych,

4) zaciągać pożyczek i kredytów, w tym także dokonywać emisji obligacji, jeżeli wysokość zobowiązań towarzystwa z tego tytułu przekroczy łącznie 20% wartości kapitałów własnych.

2. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się do:

1) papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski,

2) udziałów lub akcji:

a) w spółce prowadzącej rejestr członków funduszu zarządzanego przez dane towarzystwo,

b) w spółce rozliczającej transakcje zawierane na rynku kapitałowym w ilości niepowodującej powstania stosunku dominacji w rozumieniu przepisów o publicznym obrocie papierami wartościowymi,

c) w spółce prowadzącej działalność akwizycyjną, o której mowa w art. 93 ust. 1 pkt 4, na rzecz funduszu zarządzanego przez dane towarzystwo,

3) (uchylony),

4) papierów wartościowych wystawianych na podstawie prawa czekowego.

Art. 51.

1. Towarzystwo przechowuje i archiwizuje dokumenty i inne nośniki informacji funduszu, którym zarządza.
2. W przypadku likwidacji funduszu, w sposób określony w art. 71 ust. 1, dokumenty i inne nośniki informacji, o których mowa w ust. 1, przechowuje likwidator tego funduszu, a w przypadku likwidacji pracowniczego funduszu, w sposób określony w art. 75, dokumenty i inne nośniki informacji, o których mowa w ust. 1, przechowuje depozytariusz. Obowiązek przechowania trwa przez pięćdziesiąt lat od chwili zakończenia likwidacji funduszu.
3. Niezależnie od obowiązków określonych w ust. 2 depozytariusz przechowuje i archiwizuje wszelkie dokumenty i inne nośniki informacji, związane z wykonywaniem przez niego zadań depozytariusza, przez pięćdziesiąt lat od chwili zakończenia likwidacji funduszu.
4. W przypadku upadłości lub likwidacji depozytariusza, do przechowywania dokumentów i innych nośników informacji, związanych z zarządzaniem funduszem lub wykonywaniem zadań depozytariusza, stosuje się przepis art. 476 § 3 Kodeksu spółek handlowych. Właściwy sąd niezwłocznie zawiadamia organ nadzoru o wyznaczonym przechowawcy.

Art. 52.

W sprawach nieuregulowanych w ustawie do towarzystw stosuje się przepisy Kodeksu spółek handlowych.

Rozdział 4

Warunki podejmowania działalności przez towarzystwa emerytalne

Art. 53.

Utworzenie towarzystwa wymaga zezwolenia organu nadzoru.

Art. 54.

1. Zezwolenie jest wydawane na wniosek założycieli towarzystwa, do którego dołącza się:

- 1) statut towarzystwa,
- 2) zgodę założycieli na zawiązanie towarzystwa i brzmienie statutu oraz na objęcie akcji przez założycieli,
- 3) regulamin organizacyjny towarzystwa określający w szczególności sposób zapobiegania ujawnianiu informacji, których wykorzystanie mogłoby naruszać interes członków funduszu lub interes uczestników publicznego obrotu papierami wartościowymi,
- 4) (59) listę założycieli wraz z informacją o tym, czy są podmiotami związanymi i jaki jest charakter istniejących między nimi powiązań, a także dokumentami potwierdzającymi ich status prawny i pochodzenie środków pieniężnych przeznaczonych na pokrycie kapitału zakładowego towarzystwa,
- 5) listę członków władz statutowych towarzystwa, z wyłączeniem osób, o których mowa w art. 45, wraz z ich oświadczeniami o wyrażeniu zgody na pełnienie funkcji we władzach statutowych towarzystwa oraz spełnianiu wszystkich wymogów określonych w ustawie, a także danymi osobowymi tych osób oraz opisem ich kwalifikacji i dotychczasowej działalności zawodowej,
- 6) zaświadczenia o niekaralności członków władz statutowych towarzystwa, w zakresie wynikającym z art. 41 ust. 1 pkt 2,
- 7) Dokumenty przedstawiające sytuację finansową wszystkich akcjonariuszy towarzystwa w okresie ostatnich 5 lat poprzedzających datę złożenia wniosku, w tym dokumenty potwierdzające brak zaległości podatkowych oraz zaległości z tytułu składek, do których poboru obowiązany jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
- 8) plan organizacyjny i finansowy działalności towarzystwa na 3 lata.

2. Wraz z wnioskiem o zezwolenie na utworzenie powszechnego towarzystwa założyciele mogą złożyć wniosek o wydanie przez organ nadzoru promesy zezwolenia na utworzenie otwartego funduszu, dołączając do tego wniosku:

- 1) projekt statutu funduszu,
- 2) projekt umowy z depozytariuszem,
- 3) dane osobowe osób, które towarzystwo zamierza zatrudnić po utworzeniu, mających istotny wpływ na gospodarkę finansową funduszu,
- 4) listę osób, które zostaną wyznaczone przez depozytariusza do wykonywania obowiązków określonych w projekcie umowy,

5) informacje o kwalifikacjach i doświadczeniu zawodowym osób, o których mowa w pkt 3 i 4, ze wskazaniem, które z tych osób są doradcami inwestycyjnymi.

Art. 55.

1. Organ nadzoru wydaje decyzję w sprawie zezwolenia w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku.
2. Wydanie zezwolenia jest równoznaczne z zatwierdzeniem przez organ nadzoru statutu towarzystwa.

Art. 56.

1. Jeżeli jednocześnie z wnioskiem o zezwolenie na utworzenie powszechnego towarzystwa założyciele złożą wniosek o wydanie przez organ nadzoru promesy zezwolenia na utworzenie otwartego funduszu, a nie zachodzą podstawy do odmowy jej wydania, organ nadzoru wydaje promesę wraz z wydaniem zezwolenia na utworzenie powszechnego towarzystwa.
2. W promesie organ nadzoru określa okres jej ważności, który nie może być krótszy niż 6 miesięcy.
3. W okresie ważności promesy organ nadzoru nie może odmówić wydania zezwolenia na utworzenie otwartego funduszu, chyba że nastąpią zmiany w treści załączników, o których mowa w art. 14, w stosunku do treści załączników określonych w art. 54 ust. 1 pkt 1 i ust. 2.
4. Odmowa wydania promesy zezwolenia na utworzenie funduszu może nastąpić z przyczyn, o których mowa w art. 15 ust. 2.

Art. 57.

Organ nadzoru odmawia wydania zezwolenia na utworzenie towarzystwa, jeżeli:

- 1) wniosek i dołączone do niego dokumenty nie spełniają warunków określonych w przepisach prawa,
- 2) w statucie towarzystwa są zamieszczone postanowienia mogące zagrażać bezpieczeństwu aktywów funduszu albo w inny sposób naruszać interes członków funduszu,
- 3) przedstawiony przez założycieli plan organizacyjny i finansowy działalności towarzystwa na 3 lata nie zabezpiecza w należyty sposób interesów członków funduszu,
- 4) założyciele towarzystwa i członkowie władz statutowych towarzystwa nie dają rękojmi prowadzenia spraw towarzystwa w sposób zapewniający należyłą ochronę interesów członków funduszu,
- 5) z dokumentów przedstawiających sytuację finansową akcjonariuszy towarzystwa za ostatnie 5 lat wynika, że którykolwiek z nich posiada zaległości podatkowe lub zaległości z tytułu składek, do których poboru obowiązany jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
- 6) (66) kapitał zakładowy powszechnego towarzystwa pochodzi z pożyczki, kredytu lub jest obciążony w jakikolwiek sposób.

Art. 58.

1. Zmiana statutu towarzystwa, depozytariusza lub umowy z depozytariuszem wymaga zezwolenia organu nadzoru. Do wniosku o zmianę statutu towarzystwa dołącza się uchwałę walnego zgromadzenia, a w przypadku podwyższenia kapitału zakładowego towarzystwa - dowód opłacenia podwyższonego kapitału zakładowego. Do wniosku o wydanie zezwolenia na zmianę umowy z depozytariuszem dołącza się umowę zmieniającą umowę z depozytariuszem.
2. Organ nadzoru odmawia wydania zezwolenia, jeżeli zmiana statutu towarzystwa, depozytariusza lub umowy z depozytariuszem jest sprzeczna z prawem lub interesem członków funduszu.
3. Zezwolenie na zmianę statutu towarzystwa jest równoznaczne z zezwoleniem na zmianę statutu funduszu w zakresie określonym w art. 13 ust. 2 pkt 2 i
4. Zezwolenie na zmianę umowy z depozytariuszem jest równoznaczne z zezwoleniem na zmianę statutu funduszu w zakresie określonym w art. 13 ust. 2 pkt 5.
5. Zmiana listy osób, o której mowa w art. 14 pkt 5, wymaga poinformowania organu nadzoru przez depozytariusza. W terminie 14 dni organ nadzoru może odmówić wydania zgody na zmianę tej listy, z przyczyn określonych w art. 15 ust. 2 pkt 3.

6. Brak odmowy wydania zgody na zmianę listy w terminie określonym w ust. 4 jest równoznaczny z przyjęciem zmian listy.
7. W przypadku braku odmowy wydania zgody, o której mowa w ust. 5, depozytariusz niezwłocznie zawiadamia fundusz o zmianie listy.

Art. 59.

1. Zezwolenia organu nadzoru wymaga powołanie członków zarządu i rady nadzorczej towarzystwa, chyba że powołanie dotyczy osób, które pełniły funkcje w tych organach w poprzedniej kadencji.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do członków rady nadzorczej pracowniczego towarzystwa wybieranych przez członków pracowniczego funduszu.
3. Organ nadzoru cofa zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, osobom, które przestały spełniać wymogi określone:
  - 1) w art. 41 ust. 1 pkt 1 lub 2 dla członków zarządu towarzystwa,
  - 2) w art. 44 ust. 1 dla członków rady nadzorczej towarzystwa.
4. Organ nadzoru cofa zezwolenie członkom zarządu powszechnego towarzystwa także, gdy stwierdzi, że przestali oni dawać rękojmię należytego wykonywania funkcji członka zarządu, lub gdy odmówią oni złożenia oświadczenia majątkowego, o którym mowa w art. 41a, albo gdy pomimo pisemnego wezwania organu nadzoru nie złożą tego oświadczenia w terminie 30 dni od dnia otrzymania wezwania.
5. Przepisy ust. 3 i 4 stosuje się również do członków zarządu i rady nadzorczej pierwszej kadencji.

Art. 60.

Towarzystwo jest obowiązane zawiadamiać niezwłocznie organ nadzoru o każdej zmianie danych zawartych w załączniku do wniosku o utworzenie towarzystwa, o którym mowa w art. 54 ust. 1 pkt 3.

Rozdział 5

Przejęcie zarządzania funduszem emerytalnym, łączenie się towarzystw emerytalnych i likwidacja funduszu emerytalnego

Art. 61.

W przypadku ogłoszenia upadłości towarzystwa lub otwarcia jego likwidacji organ nadzoru wydaje decyzję o cofnięciu zezwolenia na utworzenie towarzystwa.

Art. 62.

1. Organ nadzoru może wydać decyzję o cofnięciu zezwolenia na utworzenie towarzystwa, jeżeli stwierdzi, że fundusz lub towarzystwo rażąco lub uporczywie narusza przepisy ustawy, statutu funduszu lub towarzystwa, albo prowadzi działalność rażąco naruszając interes członków funduszu.
2. Przed cofnięciem zezwolenia organ nadzoru może powiadomić towarzystwo o stwierdzonych nieprawidłowościach w działalności funduszu lub towarzystwa, których wystąpienie warunkuje wydanie decyzji o cofnięciu zezwolenia. Organ nadzoru w powiadomieniu wskazuje termin, w którym towarzystwo ma doprowadzić działalność swoją lub funduszu do właściwego stanu. W przypadku gdy nieprawidłowości były szczególnie rażące, organ nadzoru, niezależnie od skierowanego powiadomienia, może również nałożyć na towarzystwo karę pieniężną w wysokości do 500.000 zł.
3. Do powiadomienia stosuje się odpowiednio art. 204b ust. 1 i 2.

4. Po upływie terminu wyznaczonego w powiadomieniu i niedoprowadzeniu działalności towarzystwa lub funduszu do właściwego stanu, organ nadzoru może cofnąć zezwolenie na utworzenie towarzystwa.
5. W przypadku zaniechania kierowania przez organ nadzoru powiadomienia, o którym mowa w ust. 2, organ nadzoru, cofając zezwolenie na utworzenie towarzystwa, może nałożyć na towarzystwo karę pieniężną w wysokości do 500.000 zł, jeżeli nieprawidłowości, stanowiące podstawę cofnięcia zezwolenia, były szczególnie rażące.

Art. 63.

W decyzji o cofnięciu zezwolenia organ nadzoru określa datę wejścia tej decyzji w życie.

Art. 64.

1. Od dnia wejścia w życie decyzji o cofnięciu zezwolenia na utworzenie towarzystwa fundusz jest reprezentowany i zarządzany przez depozytariusza. W tym czasie fundusz nie może przyjmować nowych członków ani uczestniczyć w losowaniu przeprowadzanym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.
2. Depozytariusz, za zgodą organu nadzoru, może powierzyć zarządzanie aktywami funduszu uprawnionemu podmiotowi zewnętrznemu w zakresie, o którym mowa w art. 30 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz. U. z 2002 r. Nr 49, poz. 447, z późn. zm.), jeżeli jest to zgodne z interesem członków funduszu.
3. Powierzenie zarządzania aktywami funduszu wymaga zezwolenia organu nadzoru. Organ nadzoru udziela zezwolenia, jeżeli jest to zgodne z interesem członków funduszu oraz gdy podmiot zewnętrzny daje rękojmię należytego zarządzania aktywami funduszu. W zakresie zarządzania aktywami funduszu, do podmiotu zewnętrznego stosuje się odpowiednio przepisy art. 204 ust. 1 pkt 3, ust. 2-9, art. 204a ust. 1, 2 pkt 3, ust. 3-8 i art. 204b.
4. Organ nadzoru może cofnąć zezwolenie, o którym mowa w ust. 3, jeżeli podmiot zewnętrzny narusza przepisy prawa, interes członków funduszu lub utracił rękojmię należytego zarządzania aktywami funduszu.
5. Jeżeli w okresie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie decyzji o cofnięciu zezwolenia zarządzanie otwartym funduszem nie zostanie przejęte przez inne powszechne towarzystwo, zgodnie z art. 66 ust. 3, przejęcia zarządzania tym funduszem dokonuje powszechne towarzystwo zarządzające otwartym funduszem, który osiągnął najwyższą stopę zwrotu za ostatnie 36 miesięcy, o której mowa w art. 172.
6. W przypadku osiągnięcia najwyższej stopy zwrotu przez więcej niż jeden otwarty fundusz, zarządzanie funduszem przejmuje to powszechne towarzystwo, które zarządza otwartym funduszem mającym najniższą wartość aktywów netto na koniec miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym decyzja o cofnięciu zezwolenia weszła w życie, spośród tych otwartych funduszy.
7. Powszechne towarzystwo, o którym mowa w ust. 5 albo 6, może złożyć organowi nadzoru pisemne oświadczenie o odmowie przejęcia zarządzania otwartym funduszem, w terminie 7 dni od dnia upływu 3 miesięcy, o którym mowa w ust. 5.
8. Organ nadzoru niezwłocznie informuje w formie pisemnej powszechne towarzystwa, które osiągnęły stopę zwrotu za ostatnie 36 miesięcy powyżej średniej ważonej stopy zwrotu, o której mowa w art. 173, o złożeniu oświadczenia, o którym mowa w ust. 7. W terminie 7 dni od dnia doręczenia informacji przez organ nadzoru powszechne towarzystwo może złożyć organowi nadzoru pisemną deklarację zamiaru przejęcia zarządzania otwartym funduszem. Jeżeli deklarację złoży więcej niż jedno powszechne towarzystwo, zarządzanie przejmuje powszechne towarzystwo, które zarządza otwartym funduszem o wyższej stopie zwrotu. Przepis ust. 6 stosuje się odpowiednio.
9. Jeżeli żadne z powszechnych towarzystw nie złoży deklaracji, o której mowa w ust. 8, zarządzanie otwartym funduszem przejmuje powszechne towarzystwo zarządzające tym funduszem, którego aktywa netto miały najwyższą wartość na koniec miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym decyzja o cofnięciu zezwolenia na utworzenie powszechnego towarzystwa weszła w życie.
10. Przejęcie zarządzania następuje na warunkach określonych w decyzji organu nadzoru.

Art. 65.

Jeżeli decyzja o cofnięciu zezwolenia, wydana przez organ nadzoru z innych przyczyn niż określone w art. 61, zostanie zaskarżona do sądu administracyjnego, rozpoznanie skargi powinno nastąpić w terminie 2 miesięcy od daty jej wniesienia.

Art. 66.

1. Powszechne товариство, które zamierza zrezygnować z prowadzenia dotychczasowej działalności, może, na podstawie umowy zawartej z innym powszechnym товариством, przekazać temu товариству zarządzanie otwartym funduszem, którym zarządza.
2. 1a. Umowa, o której mowa w ust. 1, staje się skuteczna z chwilą wejścia w życie zmiany statutu otwartego funduszu, którym zarządzanie zostaje przejęte, w zakresie określonym w art. 13 ust. 2 pkt 2-4.
3. 1b. W terminie miesiąca od daty wejścia w życie zmiany statutu otwartego funduszu, którym zarządzanie zostaje przejęte, w zakresie określonym w art. 13 ust. 2 pkt 2-4, powinno nastąpić otwarcie likwidacji powszechnego товариства, które zamierza zrezygnować z prowadzenia dotychczasowej działalności.
4. Powszechne товариство przejmujące zarządzanie otwartym funduszem wstępuje w prawa i obowiązki powszechnego товариства zarządzającego dotychczas tym funduszem. Postanowienia umowy wyłączające określone obowiązki są bezskuteczne wobec osób trzecich.
5. Poza przypadkiem określonym w ust. 1 przejęcie przez товариство zarządzania funduszem jest możliwe tylko w przypadku cofnięcia przez organ nadzoru zezwolenia na utworzenie товариства zarządzającego tym funduszem, z zastrzeżeniem art. 67.
6. Przejęcie zarządzania funduszem może dokonać wyłącznie товариство zarządzające funduszem tego samego rodzaju.
7. Organ nadzoru stwierdza wygaśnięcie decyzji zezwalającej na utworzenie товариства, jeżeli w terminie, o którym mowa w ust. 1b, nie nastąpi otwarcie jego likwidacji.

Art. 67.

1. Товариство może połączyć się z innym товариством.
2. Przepis art. 66 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 68.

1. Przejęcie zarządzania funduszem w przypadkach, o których mowa w art. 66, oraz połączenie товариств wymaga zezwolenia organu nadzoru.
2. Wniosek o wydanie zezwolenia składa товариство przejmujące zarządzanie funduszem, a w przypadku połączenia товариств - każde z łączących się товариств, z zastrzeżeniem ust. 4.
3. Do wniosku o wydanie zezwolenia wnioskodawca dołącza:

1) w przypadku przejęcia zarządzania funduszem:

a) umowę o przejęcie zarządzania,

b) uchwały właściwych organów товариств, będących stronami umowy o przejęcie zarządzania, jeżeli obowiązek podjęcia takich uchwał wynika ze statutów tych товариств,

c) uchwałę o zmianie statutu funduszu, którym zarządzanie zostanie przejęte,

d) plan organizacyjny i finansowy товариства przejmującego

zarządzanie funduszem na okres 3 lat,

e) dokumenty przedstawiające sytuację finansową akcjonariuszy towarzystwa przejmującego zarządzanie funduszem w okresie ostatnich 5 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku, w tym dokumenty potwierdzające brak zaległości podatkowych oraz zaległości z tytułu składek, do poboru których jest obowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych,

f) oświadczenie o pochodzeniu środków pieniężnych przeznaczonych na przejęcie zarządzania funduszem,

2) w przypadku łączenia towarzystw:

a) uchwały walnych zgromadzeń towarzystw o połączeniu,

b) umowę o połączeniu towarzystw,

c) zmodyfikowany plan organizacyjny i finansowy,

d) zmodyfikowany regulamin organizacyjny,

e) informację o powiązaniach kapitałowych między akcjonariuszami,

f) projekt statutu funduszu i towarzystwa po połączeniu towarzystw,

g) dokumenty przedstawiające sytuację finansową akcjonariuszy towarzystwa przejmującego w okresie ostatnich 5 lat poprzedzających datę złożenia wniosku, w tym dokumenty potwierdzające brak zaległości podatkowych oraz zaległości z tytułu składek, do poboru których jest obowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych,

h) oświadczenie o pochodzeniu środków pieniężnych przeznaczonych na dopłaty do akcji towarzystwa przejmującego, przewidziane w uchwałach o połączeniu towarzystw.

4. W przypadku połączenia towarzystw, w trybie określonym w art. 492 § 1 pkt 2 Kodeksu spółek handlowych, wniosek jest składany przez akcjonariuszy łączących się towarzystw. Przepis art. 54 ust. 1 stosuje się odpowiednio. Zezwolenie na utworzenie towarzystwa organ nadzoru wydaje wraz z wydaniem zezwolenia na połączenie towarzystw.
5. Zezwolenie na przejęcie zarządzania funduszem albo połączenie towarzystw jest równoznaczne z zezwoleniem na zmianę statutu funduszu przejmowanego, w zakresie określonym w art. 13 ust. 2 pkt 2-4. Organ nadzoru może z urzędu zezwolić na skrócenie terminu wejścia w życie tej zmiany.
6. Jeżeli połączenie towarzystw jest związane z koniecznością podwyższenia kapitału zakładowego towarzystwa przejmującego inne towarzystwo w następstwie połączenia, wraz z wnioskiem o wydanie zezwolenia na połączenie towarzystw, towarzystwo przejmujące składa wniosek o wydanie zezwolenia na zmianę statutu towarzystwa oraz statutu funduszu w zakresie wynikającym z podwyższenia kapitału zakładowego. Zezwolenie na zmianę statutu towarzystwa oraz statutu funduszu organ nadzoru wydaje wraz z wydaniem zezwolenia na połączenie towarzystw.
7. Organ nadzoru w zezwoleniu określa szczegółowe warunki przejęcia zarządzania funduszem lub połączenia towarzystw i wskazuje datę rozpoczęcia i zakończenia likwidacji funduszu.
8. Organ nadzoru odmawia wydania zezwolenia, jeżeli:

1) wniosek i dołączone dokumenty nie spełniają warunków określonych w ustawie,

2) z dokumentów dołączonych do wniosku lub innych informacji wynika, że towarzystwo przejmujące zarządzanie funduszem albo którekolwiek z łączących się towarzystw w okresie ostatnich 5 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku posiada zaległości podatkowe lub zaległości z tytułu składek, do poboru których jest obowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych,

3) dopłaty do akcji towarzystwa przejmującego, przewidziane w uchwałach o połączeniu towarzystw, pochodzą z pożyczki, kredytu lub są obciążone w jakikolwiek sposób,

4) środki pieniężne przeznaczone na przejęcie zarządzania funduszem pochodzą z pożyczki, kredytu lub są obciążone w jakikolwiek sposób,

5) dotychczasowa działalność wnioskodawców nie daje rękojmi prowadzenia działalności funduszu lub towarzystwa w sposób zgodny z interesem członków funduszu,

6) wydanie zezwolenia pozostaje w sprzeczności z interesem członków funduszy emerytalnych lub innym dobrem publicznym.

Art. 69.

1. Na podstawie zezwolenia organu nadzoru na przejęcie zarządzania funduszem lub połączenie towarzystw następuje likwidacja funduszu, którym zarządzanie zostało przejęte przez inne towarzystwo lub który był zarządzany przez towarzystwo przejęte w wyniku połączenia albo, jeżeli połączenie towarzystw odbywa się w sposób określony w art. 492 § 1 pkt 2 Kodeksu spółek handlowych, który został wskazany we wniosku o wydanie zezwolenia na połączenie towarzystw zgodnie z ust. 5.
2. (uchylony).
3. O wydaniu zezwolenia organ nadzoru zawiadamia niezwłocznie sąd rejestrowy, załączając odpis zezwolenia. Sąd, z urzędu, wpisze w rejestrze funduszy datę rozpoczęcia likwidacji i likwidatora.
4. Likwidatorem funduszu jest towarzystwo, które przejęło zarządzanie tym funduszem.
5. Jeżeli połączenie towarzystw odbywa się w sposób określony w art. 492 § 1 pkt 2 Kodeksu spółek handlowych, wniosek o zezwolenie na połączenie towarzystw powinien wskazywać fundusz podlegający likwidacji.
6. Od daty przejęcia zarządzania funduszem przez inne towarzystwo fundusz podlegający likwidacji nie może zawierać umów z nowymi członkami ani uczestniczyć w losowaniu przeprowadzanym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 70.

1. Treść zezwolenia organu nadzoru na przejęcie zarządzania otwartym funduszem lub połączenie powszechnych towarzystw oraz o uprawnieniach przysługujących członkom funduszu w związku z jego likwidacją otwarty fundusz ogłasza niezwłocznie w dzienniku o zasięgu krajowym przeznaczonym do ogłoszeń funduszu oraz ogólnodostępnej stronie internetowej.
2. Otwarty fundusz podlegający likwidacji oraz otwarty fundusz, do którego przenoszone są aktywa likwidowanego funduszu, jest obowiązany, na podstawie zawiadomienia przez członka o zawarciu umowy z innym otwartym funduszem dokonanego w terminie 2 miesięcy od daty ogłoszenia, o którym mowa w ust. 1, dokonać wypłaty transferowej środków zgromadzonych na jego rachunku do tego funduszu. W tym przypadku powszechne towarzystwo nie może pobierać opłaty, o której mowa w art. 119 ust. 2.
3. W przypadku pracowniczego funduszu informacja o treści wskazanej w ust. 1 jest podawana niezwłocznie, w sposób określony w statucie, do wiadomości akcjonariuszy pracowniczego towarzystwa zarządzającego tym funduszem.
4. O treści ogłoszenia, o którym mowa w ust. 1, lub treści informacji, o której mowa w ust. 3, fundusz zawiadamia niezwłocznie organ nadzoru.
5. Jeżeli otwarty fundusz nie wykona obowiązku, o którym mowa w ust. 1, organ nadzoru dokonuje ogłoszenia na koszt likwidatora.

Art. 71.

1. Likwidacja funduszu odbywa się w drodze przeniesienia jego aktywów do funduszu zarządzanego przez towarzystwo, które przejęło zarządzanie tym funduszem, lub które przejęło towarzystwo zarządzające tym funduszem w wyniku połączenia, a jeżeli połączenie towarzystw odbywa się w sposób określony w art. 492 § 1 pkt 2 Kodeksu spółek

- handlowych - do funduszu niepodlegającego likwidacji wskutek połączenia towarzystw, z zastrzeżeniem ust. 3.
2. Przeniesienie aktywów następuje w dniu wskazanym w zezwoleniu na przejęcie zarządzania funduszem lub połączenie towarzystw, przypadającym nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia wydania przez organ nadzoru takiego zezwolenia. Dzień wskazany w zezwoleniu jest datą zakończenia likwidacji funduszu w rozumieniu art. 68 ust. 7.
  3. Niezwłocznie po dokonaniu zawiadomienia organu nadzoru, o którym mowa w art. 70 ust. 4, fundusz podlegający likwidacji jest obowiązany rozwiązać umowę z depozytariuszem przechowującym jego aktywa oraz jest uprawniony do rozwiązania umów ze wszystkimi innymi podmiotami działającymi na jego rzecz lub zmiany warunków tych umów w sposób zapewniający zgodność z postanowieniami statutu funduszu przejmującego, z dniem zakończenia likwidacji. Jakikolwiek postanowienia tych umów, ograniczające lub wyłączające możliwość rozwiązania umowy w powyższy sposób, uważa się za nieważne.
  4. W okresie, o którym mowa w ust. 2, fundusz podlegający likwidacji i fundusz przejmujący są obowiązane dopełnić czynności niezbędnych do połączenia rejestru członków funduszu podlegającego likwidacji z rejestrem członków funduszu przejmującego na dzień zakończenia likwidacji.
  5. W dacie zakończenia likwidacji funduszu:
    - 1) przeniesienie jego aktywów do funduszu przejmującego uważa się za dokonane,
    - 2) fundusz przejmujący dokonuje przeliczenia jednostek rozrachunkowych istniejących w funduszu przejętym na jednostki rozrachunkowe istniejące w funduszu przejmującym,
    - 3) członkowie funduszu przejętego stają się członkami funduszu przejmującego na warunkach określonych w statucie funduszu przejmującego,
    - 4) fundusz przejmujący wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki funduszu przejętego.
  6. Na dzień zakończenia likwidacji funduszu Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonuje zmian w Centralnym Rejestrze Członków Otwartych Funduszy Emerytalnych w zakresie wynikającym z ust. 5 pkt 3.
  7. Wydanie aktywów funduszu przejętego depozytariuszowi przechowującemu aktywa funduszu przejmującego następuje z zachowaniem zasad określonych w art. 163.
  8. Jeżeli rejestr członków przejętego funduszu był prowadzony przez osobę trzecią, wydanie dokumentów i innych nośników informacji związanych z tym rejestrem funduszowi przejmującemu lub podmiotowi prowadzącemu rejestr jego członków następuje w sposób zapewniający nieprzerwane wykonywanie obowiązków w zakresie prowadzenia rejestru członków funduszu oraz w terminie uzgodnionym bez zbędnej zwłoki przez strony.

Art. 72.

Niezwłocznie po zakończeniu likwidacji funduszu likwidator przedkłada szczegółowe sprawozdanie organowi nadzoru o dokonaniu czynności, o których mowa w art. 71 ust. 3 i 4, ust. 5 pkt 2 oraz ust. 7 i 8, a także składa wniosek do sądu rejestrowego o wykreślenie tego funduszu z rejestru funduszy.

Art. 73.

Likwidacja pracowniczego funduszu, którym zarządzanie nie zostało przejęte przez inne pracownicze towarzystwo, następuje z zachowaniem przepisów art. 74-78.

Art. 74.

1. Likwidacja pracowniczego funduszu następuje na podstawie decyzji organu nadzoru o jego likwidacji.
2. Decyzja organu nadzoru określa datę rozpoczęcia i zakończenia likwidacji funduszu.
3. Przepisy art. 69 ust. 3 oraz art. 70 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.
4. Likwidatorem pracowniczego funduszu jest depozytariusz, chyba że organ nadzoru wyznaczy innego likwidatora.

Art. 75.

Likwidacja pracowniczego funduszu polega na zbyciu jego aktywów, ściągnięciu należności funduszu, zaspokojeniu wierzycieli funduszu i rozdysponowaniu środków zgromadzonych na rachunkach członków funduszu zgodnie z ich dyspozycją.

Art. 76.

1. W przypadku likwidacji pracowniczego funduszu środki zgromadzone na rachunkach jego członków mogą być rozdysponowane w jeden z następujących sposobów:
  - 1) przekazane w ramach wypłaty transferowej do innego pracowniczego funduszu, o ile członek spełnia warunki członkostwa w tym funduszu,
  - 2) przekazane do zakładu ubezpieczeń na życie na zasadach określonych w ustawie o pracowniczych programach emerytalnych,
  - 3) przekazane do funduszu inwestycyjnego otwartego lub specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego na zasadach określonych w ustawie o pracowniczych programach emerytalnych,
  - 4) wypłacone członkowi w formie jednorazowej wypłaty.
2. Wykorzystanie środków w sposób określony w ust. 1 pkt 4 następuje także wówczas, gdy członek nie wyda dyspozycji co do sposobu wykorzystania tych środków.
3. Środki nie rozdysponowane zgodnie z ust. 1 są składane do depozytu sądowego.

Art. 77.

O zakończeniu wykonywania czynności, o których mowa w art. 75, likwidator zawiadamia niezwłocznie organ nadzoru, składając jednocześnie wniosek do sądu rejestrowego o wykreślenie zlikwidowanego funduszu z rejestru funduszy.

Art. 78.

Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb likwidacji pracowniczych funduszy w przypadku, o którym mowa w art. 73, a w szczególności sposób i termin składania przez członków funduszu dyspozycji dotyczących sposobu wykorzystania środków zgromadzonych na ich rachunkach.

Rozdział 6 (uchylony)

Art. 79. (uchylony)

Art. 80. (uchylony)

Rozdział 7

Członkostwo w funduszu emerytalnym

Art. 81.

1. Uzyskanie członkostwa w otwartym funduszu, z zastrzeżeniem ust. 5 i 6, następuje z chwilą zawarcia umowy z funduszem, jeżeli:
  - 1) w dniu zawarcia pierwszej umowy z otwartym funduszem osoba przystępująca do funduszu podlega lub podlegała, w okresie 12 miesięcy przed dniem zawarcia umowy, ubezpieczeniu emerytalnemu w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych,
  - 2) Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokona odpowiedniego wpisu lub zmian w Centralnym Rejestrze Członków Otwartych Funduszy Emerytalnych, o którym mowa w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych.
2. Otwarty fundusz nie może odmówić zawarcia umowy, o ile osoba występująca z wnioskiem o przyjęcie do funduszu spełnia warunki określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych.
3. Umowa, co do której nie został spełniony którykolwiek z warunków wymienionych w ust. 1, nie wywołuje skutków prawnych, z zastrzeżeniem ust.
4. Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma obowiązek, w terminie 30 dni roboczych, poinformować otwarty fundusz, czy osoba, która zawarła umowę z funduszem, spełnia warunki określone w ust. 1.
5. Jeżeli osoba, która zawarła z otwartym funduszem umowę uznaną za bezskuteczną, pomimo istnienia w dniu zawarcia umowy faktycznych i prawnych podstaw do spełnienia warunków określonych w ust. 1, następnie uzyska członkostwo w otwartym funduszu, to Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest obowiązany przekazać do tego funduszu należne składki za okres podlegania ubezpieczeniu emerytalnemu.
6. Można być członkiem tylko jednego otwartego funduszu. W przypadku zmiany funduszu uzyskanie członkostwa w nowym funduszu następuje z dniem dokonania zmian w Centralnym Rejestrze Członków Otwartych Funduszy Emerytalnych.
7. Uzyskanie członkostwa w otwartym funduszu następuje również:
  - 1) w wyniku losowania, przeprowadzonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych na zasadach przewidzianych w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, z dniem dokonania wpisu do rejestru, o którym mowa w ust. 1 pkt 2,
  - 2) w wyniku otwarcia rachunku w otwartym funduszu na podstawie art. 128 ust. 1.
8. Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest obowiązany zawiadomić osobę wylosowaną oraz otwarty fundusz, którego członkiem została ta osoba, o wyniku losowania.
9. Wraz z zawiadomieniem członek otwartego funduszu otrzymuje dane otwartego funduszu objęte wpisem do rejestru funduszy, a otwarty fundusz - podstawowe dane osobowe członka otwartego funduszu, o których mowa w art. 89 ust. 2, przy czym otwarty fundusz otrzymuje te dane w formie elektronicznej.
10. Po otrzymaniu, zgodnie z ust. 8, zawiadomienia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i podstawowych danych osobowych członka, otwarty fundusz niezwłocznie potwierdza członkowi na piśmie warunki członkostwa, informując go jednocześnie o przysługującym mu prawie określonym w art. 82 ust. 1 i skutkach nieskorzystania z tego prawa określonych w art. 132 ust. 1, a także wzywa członka do niezwłocznego dopełnienia obowiązku określonego w art. 83 ust. 1, informując go jednocześnie o skutkach niedopełnienia lub nienależytego dopełnienia tego obowiązku określonych w art. 83 ust. 3 i 4.

Art. 82.

1. Zawierając umowę z otwartym funduszem, osoba występująca z wnioskiem o przyjęcie do funduszu może wskazać imiennie jedną lub więcej osób fizycznych, na których rzecz ma nastąpić, po jej śmierci, wypłata środków nie wykorzystanych zgodnie z art. 131.
2. 1a. (108) Prawo, o którym mowa w ust. 1, przysługuje również członkowi otwartego funduszu.
3. Jeżeli członek wskazał kilka osób uprawnionych do otrzymania środków po jego śmierci, a nie oznaczył ich udziału w tych środkach, uważa się, że udziały tych osób są równe.
4. Członek otwartego funduszu może w każdym czasie zmienić poprzednią dyspozycję, wskazując inne osoby fizyczne uprawnione do otrzymania środków po jego śmierci zamiast lub oprócz osób, o których mowa w ust. 1, jak również oznaczając w inny sposób udział wskazanych osób w tych środkach, albo odwołać poprzednią dyspozycję, nie wskazując żadnych innych osób.
5. Wskazanie osoby uprawnionej do otrzymania środków po śmierci członka staje się bezskuteczne, jeżeli osoba ta zmarła przed śmiercią członka. W takim przypadku udział, który był przeznaczony dla zmarłego, przypada w równych częściach pozostałym osobom wskazanym, chyba że członek zadysponuje tym udziałem w inny sposób.
6. Fundusz jest obowiązany poinformować osobę przystępującą do otwartego funduszu o skutkach niezłożenia dyspozycji, o której mowa w ust. 1.

Art. 83.

1. Zawierając umowę z otwartym funduszem, osoba występująca z wnioskiem o przyjęcie do funduszu jest ponadto obowiązana złożyć pisemne oświadczenie o stosunkach majątkowych istniejących między nią a jej małżonkiem, a jeżeli między małżonkami nie istnieje wspólność ustawowa - udokumentować także sposób uregulowania tych stosunków. Powyższy obowiązek ciąży także na członku otwartego funduszu, który zawarł związek małżeński po zawarciu umowy z funduszem.
2. Członek otwartego funduszu jest obowiązany zawiadomić fundusz na piśmie o każdorazowej zmianie w stosunku do treści oświadczenia, o którym mowa w ust. 1, o ile zmiana taka obejmuje środki zgromadzone na jego rachunku. Do zawiadomienia należy dołączyć dowód takiej zmiany.
3. W razie niedopełnienia obowiązku, o którym mowa w ust. 1 zdanie drugie lub w ust. 2, przyjmuje się odpowiednio, że między małżonkami istnieje wspólność ustawowa albo że małżeńskie stosunki majątkowe uregulowane są zgodnie z treścią umowy zawartej z otwartym funduszem lub ostatnim zawiadomieniem dokonany przez członka otwartego funduszu zgodnie z ust. 2.
4. Otwarty fundusz nie odpowiada za szkody powstałe wskutek niedopełnienia lub nienależytego dopełnienia obowiązku, o którym mowa w ust. 1 lub 2.

Art. 84.

Jeżeli członek otwartego funduszu przystępuje do innego otwartego funduszu, jest obowiązany zawiadomić na piśmie o zawarciu umowy z tym funduszem otwarty fundusz, którego dotychczas był członkiem. Umowa z dotychczasowym funduszem ulega rozwiązaniu z dniem dokonania zmiany w Centralnym Rejestrze Członków Otwartych Funduszy Emerytalnych.

Art. 84a.

1. Osoby urodzone w latach 1949-1953 zawierające umowę z otwartym funduszem, są obowiązane złożyć pisemne oświadczenie o zapoznaniu się z treścią art. 24, 26, 46-50, 53, 183, 184 i 185 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118), co osoba zawierająca umowę winna potwierdzić własnoręcznym podpisem.
2. Osoba wykonująca czynności akwizycyjne na rzecz otwartego funduszu w stosunku do osoby określonej w ust. 1, obowiązana jest do pouczenia tej osoby o konsekwencjach wynikających z przepisów, o których mowa w ust. 1, a w szczególności o tym, że w wyniku przystąpienia do otwartego funduszu emerytura z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych może być istotnie niższa lub emerytura nie będzie mogła być przyznana w wieku niższym niż określony w art. 24 ustawy, o której mowa w ust. 1.

Art. 85.

Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób i tryb zawarcia umowy, na której podstawie następuje uzyskanie członkostwa w otwartym funduszu,
- 2) sposób i termin składania oświadczenia o małżeńskich stosunkach majątkowych członka otwartego funduszu oraz zawiadamiania otwartego funduszu o każdorazowej zmianie w stosunku do treści takiego oświadczenia obejmującej środki zgromadzone na rachunku członka,
- 3) sposób i termin zawiadamiania otwartego funduszu przez członka o przystąpieniu do innego otwartego funduszu,
- 4) tryb i terminy powiadamiania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przez otwarty fundusz o zawarciu umowy z członkiem funduszu oraz zakres danych, jakie powinno zawierać powiadomienie,
- 5) wzór zawiadomienia, o którym mowa w art. 84,
- 6) szczegółowe zasady wycofywania przez otwarty fundusz zgłoszenia o zawarciu umowy z członkiem oraz wykreślenia wpisu w Centralnym Rejestrze Członków Otwartych Funduszy Emerytalnych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
- 7) szczegółowy sposób ustalania i rozliczenia podlegającej zwrotowi nienależnie otrzymanej składki, o której mowa w art. 100a.

Art. 86.

1. Członkiem pracowniczego funduszu może zostać osoba fizyczna spełniająca warunki określone w ustawie o pracowniczych programach emerytalnych dla uczestnika pracowniczego programu emerytalnego.
2. Osoba, która przestała spełniać warunki, o których mowa w ust. 1, zachowuje status członka pracowniczego funduszu.

Art. 87.

Uzyskanie członkostwa w pracowniczym funduszu następuje z chwilą zawarcia pracowniczej umowy emerytalnej, na zasadach określonych w ustawie o pracowniczych programach emerytalnych.

Art. 88.

Członek może zrezygnować z członkostwa w pracowniczym funduszu, w drodze wypowiedzenia pracowniczej umowy emerytalnej, na zasadach określonych w ustawie o pracowniczych programach emerytalnych.

Art. 89.

1. Fundusz prowadzi rejestr członków funduszu zawierający podstawowe dane osobowe członków, dane o wpłatach składek do funduszu i otrzymanych wypłatach transferowych oraz przeliczeniach tych składek i wypłat transferowych na jednostki rozrachunkowe, dane o aktualnym stanie środków na rachunkach, a w pracownicznych funduszach - także dane o aktualnym stanie akcji na rachunkach ilościowych.
2. Podstawowe dane osobowe członków, o których mowa w ust. 1, obejmują:
  - 1) imiona i nazwisko,
  - 2) datę urodzenia,
  - 3) numer powszechnego elektronicznego systemu ewidencji ludności PESEL i numer identyfikacji podatkowej NIP, a w przypadku gdy członkowi funduszu nie nadano numeru PESEL i numeru NIP lub jednego z nich - w miejsce brakującego numeru odpowiednio serię i numer dowodu osobistego lub paszportu,
  - 4) adres miejsca zamieszkania.
3. Prowadzenie rejestru członków funduszu może być powierzona osobie trzeciej, z zastrzeżeniem przepisów art. 49.

4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady prowadzenia rejestru członków funduszu, w tym szczegółowy zakres informacji, które powinny być zawarte w rejestrze, a także zasady sporządzania i przechowywania kopii danych zawartych w rejestrze na wypadek jego utraty.

Art. 90.

1. W sprawach o roszczenia ze stosunków prawnych między członkami otwartych funduszy a tymi funduszami lub ich organami orzekają sądy ubezpieczeń społecznych właściwe dla miejsca zamieszkania członka funduszu.
2. Do postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, z wyjątkiem art. 460 § 1, art. 461 § 1 i 2, art. 463 § 11 i 3, art. 467 § 4, art. 476 § 1-2 i 4-5, art. 4771 § 11-2, art. 4772, art. 4776, art. 4779-47714a.

Art. 91.

W sprawach o roszczenia ze stosunków prawnych między członkami pracowniczych funduszy a tymi funduszami lub ich organami orzekają sądy powszechne właściwe dla miejsca zamieszkania członka funduszu.

Rozdział 8 **Działalność akwizycyjna otwartych funduszy emerytalnych**

Art. 92.

1. W ramach działalności akwizycyjnej prowadzonej przez otwarte fundusze nie jest dozwolone oferowanie dodatkowych korzyści materialnych z tytułu członkostwa w otwartym funduszu, jeżeli celem takiego działania miałyby być skłonienie kogokolwiek, aby przystąpił do funduszu lub pozostał jego członkiem.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do innej działalności niż określona w tym przepisie, jeżeli w jej ramach oferuje się dodatkowe korzyści materialne w zamian za przystąpienie do określonego otwartego funduszu lub pozostawanie jego członkiem.
3. Działalność akwizycyjna, w rozumieniu ust. 1, oznacza wszelką działalność zarobkową, mającą na celu skłonienie kogokolwiek, aby przystąpił do otwartego funduszu lub pozostał członkiem tego funduszu. Działalność akwizycyjna obejmuje także zawieranie w imieniu otwartego funduszu umów, na których podstawie następuje uzyskanie członkostwa w tym funduszu, oraz pośredniczenie przy zawieraniu takich umów.

Art. 93.

1. Działalność akwizycyjną na rzecz otwartego funduszu w zakresie wynikającym z art. 92 ust. 3 mogą prowadzić otwarty fundusz lub na zlecenie tego funduszu wyłącznie następujące podmioty:
  - 1) banki krajowe w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. Nr 140, poz. 939 i z 1998 r. Nr 160, poz. 1063),
  - 2) zakłady ubezpieczeń,
  - 3) domy maklerskie w rozumieniu przepisów o publicznym obrocie papierami wartościowymi,
  - 4) agenci ubezpieczeniowi,

5) podmioty prowadzące działalność brokerską w rozumieniu przepisów o działalności ubezpieczeniowej,

6) państwowe przedsiębiorstwo użyteczności publicznej "Poczta Polska",

7) (uchylony).

2. Podmiot wykonujący czynności związane z przygotowaniem i emisją reklam, w ramach swojego przedmiotu działalności gospodarczej, na zlecenie podmiotów, o których mowa w ust. 1, nie prowadzi działalności akwizycyjnej w rozumieniu art. 92 ust. 3.
3. Czynności akwizycyjne mogą wykonywać wyłącznie osoby fizyczne wpisane do rejestru osób uprawnionych do wykonywania czynności akwizycyjnych na rzecz otwartych funduszy, prowadzonego przez organ nadzoru.
4. Jeżeli otwarty fundusz prowadzi działalność akwizycyjną bez pośrednictwa podmiotów, o których mowa w ust. 1, czynności akwizycyjne na rzecz tego funduszu mogą być wykonywane przez osoby fizyczne na podstawie umowy o pracę, umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innego stosunku prawnego o podobnym charakterze, łączącego osobę fizyczną z powszechnym towarzystwem będącym organem tego funduszu.
5. (uchylony).
6. Osoba fizyczna wpisana do rejestru, o którym mowa w ust. 3, może wykonywać czynności akwizycyjne na rzecz tylko jednego otwartego funduszu emerytalnego. W razie wygaśnięcia lub rozwiązania umowy o wykonywanie czynności akwizycyjnych na rzecz otwartego funduszu podjęcie czynności akwizycyjnych na rzecz innego funduszu może nastąpić po upływie 6 miesięcy.
7. 6a. Ograniczenia, o którym mowa w ust. 6, nie stosuje się, gdy zaprzestanie wykonywania czynności akwizycyjnych na rzecz otwartego funduszu zostało spowodowane wygaśnięciem umowy lub jej rozwiązaniem z inicjatywy otwartego funduszu lub podmiotów, o których mowa w ust. 1.
8. Powszechne towarzystwo, jako organ otwartego funduszu, odpowiada w trybie art. 62 i 204 za nieprawidłowości w działalności akwizycyjnej oraz przy wykonywaniu czynności akwizycyjnych, bez względu na to, czy działalność akwizycyjna funduszu prowadzona jest bezpośrednio przez fundusz, czy za pośrednictwem podmiotów określonych w ust. 1 pkt 1-6.

Art. 93a.

Działalność akwizycyjna na rzecz otwartego funduszu nie może być prowadzona z wykorzystaniem stosunku nadrzędności wynikającego ze stosunku pracy lub innego stosunku prawnego, na którym jest oparta zależność służbowa lub inna zależność o podobnym charakterze.

Art. 94.

1. Do rejestru, o którym mowa w art. 93 ust. 3, może być wpisana osoba fizyczna, która:
  - 1) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne przeciwko mieniu, wiarygodności dokumentów, życiu i zdrowiu, wymiarowi sprawiedliwości, ochronie informacji, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, przestępstwo skarbowe lub przestępstwo, o którym mowa w rozdziale 22,
  - 2) ma pełną zdolność do czynności prawnych,
  - 3) daje rękojmię należytego wykonywania czynności akwizycyjnych,
  - 4) posiada co najmniej średnie wykształcenie.
2. Organ nadzoru dokonuje wpisu do rejestru na podstawie zgłoszenia dokonanego przez otwarty fundusz. Odmowa wpisu następuje w drodze decyzji administracyjnej. Dokonanie wpisu lub wydanie decyzji odmawiającej wpisu następuje w terminie 1 miesiąca od dnia złożenia wniosku.

3. Rejestr osób uprawnionych do wykonywania czynności akwizycyjnych na rzecz otwartych funduszy zawiera:
  - 1) numer wpisu do rejestru,
  - 2) podstawowe dane osobowe osób wpisanych do rejestru, obejmujące:
    - a) imiona i nazwisko,
    - b) datę i miejsce urodzenia,
    - c) imiona rodziców,
    - d) numer ewidencyjny PESEL lub numer paszportu bądź innego dokumentu potwierdzającego tożsamość w przypadku osób nieposiadających obywatelstwa polskiego,
    - e) miejsce zamieszkania,
  - 3) nazwę podmiotu, w którego imieniu osoba wpisana do rejestru wykonuje czynności akwizycyjne,
  - 4) nazwę otwartego funduszu, na rzecz którego osoba wpisana do rejestru wykonuje czynności akwizycyjne.
4. Organ nadzoru dokonuje, w drodze decyzji administracyjnej, wykreślenia osoby wpisanej do rejestru na wniosek funduszu, na rzecz którego osoba ta wykonuje czynności akwizycyjne, lub z urzędu, jeżeli osoba ta:
  - 1) przestała spełniać warunki konieczne do uzyskania wpisu do rejestru,
  - 2) wykonuje czynności akwizycyjne z naruszeniem przepisów prawa.
5. Osoba wykreślona z rejestru na podstawie ust. 4 pkt 2 nie może być ponownie wpisana do rejestru przez okres 24 miesięcy od dnia wykreślenia z rejestru.
6. Organ nadzoru unieważnia, w drodze decyzji administracyjnej, wpis do rejestru, jeżeli po dokonaniu wpisu uzyska informację o braku w dniu dokonania wpisu podstaw warunkujących wpis, określonych w ust. 1. Umowy o członkostwo w otwartym funduszu zawarte przez osobę wykonującą czynności akwizycyjne, wobec której organ nadzoru unieważnił wpis do rejestru, są prawnie skuteczne.
7. Otwarty fundusz, na rzecz którego osoba wykonuje czynności akwizycyjne z naruszeniem przepisów prawa, zgłasza fakt naruszenia przepisów prawa przez osobę wykonującą czynności akwizycyjne organowi nadzoru niezwłocznie, po powzięciu informacji o tym fakcie.
8. Otwarty fundusz, na rzecz którego osoba wykonuje czynności akwizycyjne, zgłasza fakt zaprzestania wykonywania przez tę osobę czynności akwizycyjnych w terminie 14 dni od dnia wygaśnięcia lub rozwiązania zawartej z tą osobą umowy o wykonywanie czynności akwizycyjnych albo od dnia powzięcia wiadomości o wygaśnięciu lub rozwiązaniu tej umowy. Dokonując zgłoszenia, otwarty fundusz wskazuje datę wygaśnięcia lub rozwiązania umowy o wykonywanie czynności akwizycyjnych oraz określa, czy rozwiązanie lub wygaśnięcie umowy nastąpiło z inicjatywy funduszu lub podmiotów, o których mowa w art. 93 ust. 1. Otwarty fundusz informuje niezwłocznie osobę wykonującą czynności akwizycyjne o dacie i treści zgłoszenia zaprzestania wykonywania czynności akwizycyjnych przez tę osobę. Na podstawie zgłoszenia organ nadzoru dokonuje wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 93 ust. 3, odpowiedniej wzmianki.
9. W przypadku gdy osoba wpisana do rejestru rozpoczyna wykonywanie czynności akwizycyjnych na rzecz innego funduszu niż fundusz dotychczasowy, otwarty fundusz, na rzecz którego będzie wykonywać czynności akwizycyjne, jest obowiązany zgłosić ten fakt niezwłocznie organowi nadzoru. Zgłoszenie powinno nastąpić przed rozpoczęciem

wykonywania czynności akwizycyjnych. Rozpoczęcie wykonywania czynności akwizycyjnych może nastąpić po dokonaniu odpowiedniej zmiany wpisu.

10. Na podstawie zgłoszenia, o którym mowa w ust. 9, organ nadzoru dokonuje odpowiedniej zmiany w rejestrze oraz wykreśla wzmiankę, o której mowa w ust. 8, bądź też odmawia dokonania takiej zmiany w drodze decyzji administracyjnej. Niezgodność z ustawą zgłoszenia, w tym w szczególności niezaprzestanie wykonywania czynności akwizycyjnych na rzecz dotychczasowego otwartego funduszu lub dotychczasowego podmiotu, stanowi podstawę do wydania decyzji odmawiającej zmiany wpisu.
11. W przypadku wznowienia przez osobę wpisaną do rejestru wykonywania czynności akwizycyjnych na rzecz dotychczasowego otwartego funduszu i w imieniu dotychczasowego podmiotu, dotychczasowy fundusz niezwłocznie wnosi o wykreślenie wzmianki o zaprzestaniu wykonywania czynności akwizycyjnych, podając datę wznowienia czynności akwizycyjnych. Organ nadzoru dokonuje odpowiedniego wykreślenia wzmianki o zaprzestaniu na podstawie wniosku. Osoba wpisana do rejestru może rozpocząć wykonywanie czynności akwizycyjnych na rzecz dotychczasowego funduszu i w imieniu dotychczasowego podmiotu z dniem wskazanym we wniosku.
12. Otwarty fundusz, na rzecz którego są wykonywane czynności akwizycyjne, jest obowiązany zgłaszać organowi nadzoru zmiany danych objęte wpisem do rejestru w terminie 30 dni od dnia powzięcia o nich wiadomości, a w przypadku zmiany danych określonych w ust. 3 pkt 3 niezwłocznie. Odmowa wpisu zmiany danych następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Rozdział 9

Rachunki i przeliczenia składek

Art. 95.

Składki są wpłacane na rachunki prowadzone przez otwarte fundusze, w wysokości i na zasadach określonych w odrębnych ustawach, lub na rachunki prowadzone przez pracownicze fundusze, w wysokości i z częstotliwością określoną na zasadach, o których mowa w ustawie o pracowniczych programach emerytalnych.

Art. 96.

1. Składki do pracowniczego funduszu są wpłacane w imieniu pracowników będących członkami tego funduszu.
2. Wpłaty składek, o których mowa w ust. 1, w imieniu pracowników dokonuje ich pracodawca będący akcjonariuszem pracowniczego towarzystwa.
3. Składka do pracowniczego funduszu może być wpłacona także w wyniku dokonania wypłaty transferowej, o której mowa w ustawie o pracowniczych programach emerytalnych.

Art. 97.

1. Wpłaty do otwartych funduszy i pracowniczych funduszy mogą być dokonywane w formie papierów wartościowych, na zasadach określonych w odrębnych ustawach.
2. Wpłaty do pracowniczych funduszy mogą być dokonywane w formie akcji, o których mowa w art. 101, na zasadach określonych w rozdziale 10.

Art. 98.

Z chwilą przystąpienia członka do funduszu, fundusz otwiera dla niego rachunek, na który są wpłacane składki oraz przekazywane wypłaty transferowe.

Art. 99.

1. Składki wpłacane do funduszu oraz otrzymane wypłaty transferowe są przeliczane na jednostki rozrachunkowe.
2. (skreślony).
3. Całkowita wartość jednostek rozrachunkowych jest zawsze równa całkowitej wartości aktywów netto funduszu przeliczonych na te jednostki.

4. Składki oraz otrzymane wypłaty transferowe mogą być przeliczane również na części ułamkowe jednostki rozrachunkowej, a wartość środków na rachunku członka może być wyrażona w takich częściach ułamkowych.
5. Wartość aktywów netto funduszu oraz wartość jednostki rozrachunkowej jest ustalana zgodnie z zasadami wyceny aktywów i zobowiązań funduszy.
6. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady wyceny aktywów i zobowiązań funduszy.

Art. 100.

1. Przeliczanie na jednostki rozrachunkowe wpłacanych składek oraz otrzymanych wypłat transferowych następuje w określonym zgodnie z ust. 2 dniu, zwanym dalej "dniem przeliczenia", według wartości jednostek rozrachunkowych na ten dzień.
2. 1a. Wartość jednostki rozrachunkowej w dniu przeliczenia jest ustalana przez podzielenie wartości aktywów netto funduszu w dniu przeliczenia przez liczbę jednostek rozrachunkowych zapisanych w tym dniu na rachunkach prowadzonych przez fundusz.
3. W przypadku pracowniczych funduszy dniem przeliczenia jest ostatni dzień roboczy miesiąca, o ile fundusz nie określi w statucie także innych dni przeliczenia. W przypadku otwartych funduszy dniem przeliczenia jest każdy dzień roboczy.
4. W pierwszym dniu przeliczenia, następującym po dokonaniu wpłaty pierwszej składki do funduszu, wartość jednostki rozrachunkowej wynosi 10 zł.
5. Do czasu przeliczenia składek i wypłat transferowych są one przechowywane na odrębnym rachunku pieniężnym funduszu. Odsetki należne z tytułu przechowywania środków pieniężnych na tym rachunku stanowią przychód funduszu.
6. Przeliczanie papierów wartościowych, o których mowa w art. 97 ust. 1, na jednostki rozrachunkowe odbywa się na zasadach określonych w odrębnych ustawach.
7. (skreślony).

Art. 100a.

1. Otwarty fundusz jest zobowiązany do zwrotu do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nienależnie otrzymanej składki.
2. 1a. Kwotę składki, o której mowa w ust. 1, ustala się w wysokości przekazanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych nominalnej wartości składki wraz z nominalną wartością odsetek za opóźnienie, z zastrzeżeniem ust. 1b-10.
3. 1b. Otwarty fundusz umarza jednostki rozrachunkowe odpowiadające kwocie, o której mowa w ust. 1a, pomniejszonej o równowartość opłat pobranych przez towarzystwo zarządzające tym funduszem.
4. Jeżeli zwrot nienależnie otrzymanej składki następuje w wyniku unieważnienia umowy z otwartym funduszem lub zmiany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z urzędu nieprawidłowego wpisu w Centralnym Rejestrze Członków Otwartych Funduszy Emerytalnych, w celu ustalenia kwoty składki, o której mowa w ust. 1, otwarty fundusz umarza jednostki rozrachunkowe uzyskane za nienależnie otrzymaną składkę, z uwzględnieniem ust. 3-10.
5. Otwarty fundusz zwraca kwotę, o której mowa w ust. 2, powiększoną o nominalną wartość opłat pobranych przez zarządzające otwartym funduszem towarzystwo, z zastrzeżeniem ust. 4.
6. Jeżeli przekazanie do otwartego funduszu nienależnej składki nastąpiło z przyczyn leżących po stronie towarzystwa zarządzającego tym funduszem, kwota, o której mowa w ust. 3, nie może być niższa od nominalnej wartości nienależnie otrzymanej składki, powiększonej o odsetki określone przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych.
7. Kwotę stanowiącą równowartość opłat, o których mowa w ust. 3, oraz różnicę pomiędzy nienależnie otrzymaną składką, powiększoną o odsetki określone przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych, a kwotą, o której mowa w ust. 3, finansuje towarzystwo zarządzające otwartym funduszem, z zastrzeżeniem ust. 6 i 7.
8. Jeżeli przekazanie do otwartego funduszu nienależnej składki nastąpiło z przyczyn leżących po stronie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a fundusz dokonał wypłaty transferowej zgodnie z art. 119, 126 lub 131, towarzystwo zarządzające tym funduszem i towarzystwo zarządzające funduszem, do którego dokonano wypłaty transferowej, finansują kwotę stanowiącą równowartość pobranych przez siebie opłat, o których mowa w ust. 3.
9. Jeżeli zwrot nienależnej składki następuje w wyniku nieważności umowy z otwartym funduszem, a otwarty fundusz dokonał wypłaty transferowej zgodnie z art. 119, 126 lub

131, towarzystwo zarządzające tym funduszem finansuje kwotę stanowiącą równowartość różnicy pomiędzy kwotą określoną, zgodnie z ust. 4, do dnia dokonania wypłaty transferowej, a kwotą przekazaną w wypłacie transferowej.

10. 7a. Jeżeli zwrot nienależnie otrzymanej składki następuje w sytuacji określonej w ust. 2, całą kwotę otrzymaną w wyniku wypłaty transferowej traktuje się jako jedną składkę.
11. Jeżeli osoba, za którą została przekazana nienależna składka, jest członkiem innego otwartego funduszu, kwota ustalona zgodnie z ust. 3 i 4 jest przekazywana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych do tego funduszu, z zastrzeżeniem ust. 9.
12. Kwota, o której mowa w ust. 8, nie może być niższa niż nominalna wartość należnej składki powiększonej o odsetki określone przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych.
13. Odsetki, o których mowa w ust. 4, nalicza się za okres od dnia obciążenia rachunku bankowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych kwotą nienależnie otrzymanej składki do dnia jej zwrotu.
14. Zwrotu nienależnie otrzymanej składki dokonuje się poprzez potrącenia ze składek przekazywanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych do otwartego funduszu.
15. Jeżeli Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazał składkę, o której mowa w ust. 1, wraz z odsetkami za opóźnienie, do odsetek tych stosuje się odpowiednio ust. 1-11 dotyczące składki.

Rozdział 10 **Rachunki ilościowe**

Art. 101.

1. Akcje uzyskane przez członków pracowniczego funduszu, nieodpłatnie lub na warunkach preferencyjnych, w następstwie prywatyzacji pracodawcy są składane na rachunkach ilościowych prowadzonych przez pracownicze fundusze na zasadach określonych w ustawie o pracowniczych programach emerytalnych.
2. Pracowniczy fundusz może powierzyć prowadzenie rachunków ilościowych podmiotowi uprawnionemu do prowadzenia rachunków papierów wartościowych.
3. Na jednym rachunku ilościowym nie mogą być składane akcje więcej niż jednego emitenta.
4. Akcje złożone na rachunkach ilościowych są ujmowane ilościowo.
5. Członkowie pracowniczego funduszu nie mogą rozporządzać akcjami złożonymi na rachunkach ilościowych ani prawem do dywidendy z tych akcji.
6. Dokonanie przez członka pracowniczego funduszu rozporządzenia prawem poboru akcji nowej emisji może nastąpić z uwzględnieniem art. 105.

Art. 102.

1. Pracowniczy fundusz likwiduje rachunki ilościowe członków i przenosi akcje zdeponowane na tych rachunkach do aktywów funduszu w oparciu o harmonogram likwidacji rachunków ilościowych ustalany przez pracownicze towarzystwo, w drodze uchwały rady nadzorczej, i podawany do wiadomości organu nadzoru nie później niż 3 miesiące przed rozpoczęciem likwidacji tych rachunków.
2. Harmonogram, o którym mowa w ust. 1, powinien określać:
  - 1) terminy przeniesienia akcji do aktywów funduszu,
  - 2) zasady ustalania ilości akcji złożonych na rachunkach ilościowych przez poszczególnych członków, które podlegają przeniesieniu do aktywów funduszu, w tym akcji złożonych przez osoby, które przystąpią do funduszu po ogłoszeniu harmonogramu,
  - 3) ilość akcji złożonych na rachunkach ilościowych przez poszczególnych członków, które podlegają przeniesieniu do aktywów funduszu w poszczególnych terminach.
3. Dla osób przystępujących do pracowniczego funduszu, po ogłoszeniu harmonogramu, ustala się indywidualnie terminy przeniesienia akcji do aktywów funduszu.
4. Przeniesienie akcji do aktywów funduszu może nastąpić wyłącznie w dniach przeliczenia.

5. W dniu przeniesienia akcji członkom funduszu zalicza się, odpowiednio, na rachunki jednostki rozrachunkowe o wartości odpowiadającej wartości akcji przeniesionych z ich rachunków ilościowych, pomniejszonej o kwotę należnego podatku. Ustalenie wartości akcji następuje w oparciu o zasady wyceny aktywów funduszu.
6. Likwidacja rachunków ilościowych, na których złożone zostały akcje danego emitenta, rozpoczyna się nie później niż w terminie 3 lat od dnia złożenia pierwszej akcji tego emitenta na rachunku ilościowym i nie może trwać dłużej niż 10 lat, licząc od daty przeniesienia pierwszej akcji z rachunku ilościowego do aktywów funduszu.
7. W razie stwierdzenia, że realizacja harmonogramu może przebiegać lub przebiega z naruszeniem przepisów prawa lub interesów członków pracowniczego funduszu, organ nadzoru może zawiesić realizację tego harmonogramu i wezwać pracowniczy fundusz do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.
8. Przeniesienie akcji spółek publicznych, złożonych na rachunkach ilościowych, do aktywów pracowniczego funduszu odbywa się poza rynkiem regulowanym w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz. U. Nr 118, poz. 754), a do przeniesienia tych akcji nie stosuje się przepisów art. 38 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 118, poz. 561 i Nr 156, poz. 775 oraz z 1997 r. Nr 32, poz. 184, Nr 98, poz. 603, Nr 106, poz. 673, Nr 121, poz. 770 i Nr 137, poz. 926).

Art. 103.

1. Jeżeli członek zwróci się o dokonanie wypłaty, wypłaty transferowej lub zwrotu środków zgromadzonych na jego rachunku w pracowniczym funduszu, rachunek ilościowy tego członka powinien być niezwłocznie zlikwidowany, a akcje nie przeniesione dotychczas do aktywów funduszu - wydane członkowi, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Jeżeli pracowniczy fundusz dokonuje wypłaty środków zgromadzonych na rachunku członka funduszu w formie wypłaty realizowanej w ratach, rachunek ilościowy członka funduszu podlega likwidacji z chwilą wypłaty ostatniej raty, a zdeponowane na nim akcje zostają wydane członkowi funduszu.
3. W razie śmierci członka funduszu posiadającego rachunek ilościowy albo rozwiązania przez rozwód lub unieważnienia jego małżeństwa, akcje znajdujące się na rachunku ilościowym zostają wydane osobie uprawnionej. Przepis art. 130 i 133 stosuje się odpowiednio.
4. Przepisy ust. 3 stosuje się odpowiednio w razie ustania wspólności majątkowej w czasie trwania małżeństwa członka pracowniczego funduszu albo umownego wyłączenia lub ograniczenia wspólności ustawowej między członkiem tego funduszu a jego małżonkiem.

Art. 104.

Dywidenda wypłacana z akcji zdeponowanych na rachunku ilościowym oraz cena uzyskana ze zbycia przez pracowniczy fundusz, w imieniu członka funduszu, prawa poboru akcji nowej emisji jest przekazywana na rachunek członka funduszu prowadzony w jednostkach rozrachunkowych.

Art. 105.

Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady przeprowadzania i rozliczania transakcji zbywania przez pracowniczy fundusz, w imieniu członków funduszu, praw poboru przysługujących im z akcji złożonych na rachunkach ilościowych, a także szczegółowe warunki i tryb, w jakim dopuszczalna jest realizacja tych praw przez członków funduszu.

Art. 106.

1. Jeżeli łączna ilość akcji tego samego emitenta, zdeponowanych na wszystkich rachunkach ilościowych w jednym pracowniczym funduszu, przekroczy 1% ogólnej ilości akcji tego emitenta, prawa związane z własnością tych akcji, z wyjątkiem praw majątkowych, wykonywane są przez przedstawiciela członków funduszu posiadających akcje na rachunkach ilościowych, zwanego dalej "przedstawicielem".
2. Przedstawiciel jest wybierany na 3 lata w wyborach tajnych przez członków funduszu posiadających akcje danego emitenta na rachunkach ilościowych.
3. Tryb wyboru przedstawiciela określa regulamin uchwalony przez radę nadzorczą pracowniczego towarzystwa. Regulamin określa w szczególności, czy w wyborach mają uczestniczyć sami członkowie, czy też wybrani przez nich przedstawiciele, oraz zasady

odwoływania przedstawiciela przed upływem okresu, na który został wybrany. Regulamin nie może uzależnić ważności wyboru przedstawiciela od liczby osób uczestniczących w wyborach.

4. Przepis art. 45 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 11

Wypłata środków zgromadzonych na rachunku

Art. 107.

1. Członek funduszu nie może rozporządzać środkami zgromadzonymi na swoim rachunku.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do rozporządzeń członka funduszu na wypadek śmierci.

Art. 108.

środki zgromadzone na rachunku członka otwartego funduszu nie podlegają egzekucji.

Art. 109.

środki zgromadzone na rachunku członka pracowniczego funduszu podlegają egzekucji na zasadach określonych w ustawie o pracowniczych programach emerytalnych.

Art. 110.

Warunki nabycia przez członka otwartego funduszu uprawnień do wypłaty środków zgromadzonych na jego rachunku oraz zasady wypłaty tych środków określają odrębne ustawy.

Art. 111.

1. Wypłata środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu następuje przez przeniesienie tych środków do wskazanego przez członka zakładu ubezpieczeń emerytalnych, w którym wykupił on emeryturę dożywotnią.
2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb składania przez członków otwartego funduszu dyspozycji dotyczących przeniesienia środków do zakładu ubezpieczeń emerytalnych w związku z wykupieniem emerytury dożywotniej oraz zasady i tryb przeniesienia tych środków do zakładu ubezpieczeń emerytalnych.

Art. 111a.

1. środki zgromadzone na rachunku członka otwartego funduszu emerytalnego są przekazywane przez ten fundusz, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa, w przypadku gdy właściwy organ emerytalny zawiadomi o ustaleniu członkowi otwartego funduszu emerytalnego prawa do emerytury obliczonej na podstawie art. 15 lub prawa do jej zwiększenia na podstawie art. 14:

1) ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 108 i Nr 74, poz. 676 oraz z 2003 r. Nr 56, poz. 498 i Nr 166, poz. 1609) lub

2) ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 53, poz. 214, z późn. zm.).

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, otwarty fundusz emerytalny nie może pobierać opłaty.
3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, termin i tryb dokonywania zwrotu w przypadkach, o których mowa w ust.1, uwzględniając

zasady współdziałania otwartych funduszy emerytalnych, organów emerytalnych i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przy dokonywaniu rozliczeń.

Art. 112.

Sposób wykorzystania środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu, w razie nabycia przez członka uprawnień do renty inwalidzkiej z ubezpieczenia społecznego, określają odrębne ustawy.

Art. 113.

Warunki nabycia przez członka pracowniczego funduszu uprawnień do wypłaty, wypłaty transferowej lub zwrotu środków zgromadzonych na jego rachunku określa ustawa o pracowniczych programach emerytalnych.

Art. 114.

1. Pracowniczy fundusz jest obowiązany zapewnić członkom funduszu możliwość wypłaty całości środków zgromadzonych na ich rachunkach w formie wypłaty jednorazowej.
2. W trybie i na zasadach określonych w statucie funduszu wypłata środków może nastąpić także w formie wypłaty realizowanej w ratach.
3. Wypłata środków w obu formach lub w jednej z nich następuje na pisemne żądanie członka funduszu

Art. 115.

Wypłata jednorazowa jest dokonywana nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania przez pracowniczego funduszu żądania członka funduszu.

Art. 116.

Jeżeli wypłata jest realizowana w ratach, pierwsza rata płatna jest nie później niż w terminie 1 miesiąca od dnia otrzymania przez pracowniczego funduszu żądania członka funduszu, chyba że zażąda on wypłaty w terminie późniejszym.

rt. 117.

Członek otrzymujący wypłatę środków w ratach może w każdym czasie zażądać wypłaty środków pozostających na jego rachunku w formie wypłaty jednorazowej. Wypłata jednorazowa następuje z zachowaniem zasad określonych w art. 115.

Art. 118.

Jeżeli do chwili ukończenia 70 lat członek pracowniczego funduszu nie wystąpi do funduszu z żądaniem wypłaty środków zgromadzonych na jego rachunku, fundusz dokonuje wypłaty tych środków w formie wypłaty jednorazowej w terminie 3 miesięcy od daty ukończenia przez członka funduszu 70 lat.

Art. 119.

1. W razie przystąpienia przez członka otwartego funduszu do innego otwartego funduszu, dotychczasowy fundusz dokonuje wypłaty transferowej do funduszu, do którego członek przystąpił, na podstawie zawiadomienia przez członka o zawarciu umowy z tym funduszem. Otwarty fundusz, do którego wypłata transferowa jest dokonywana, jest obowiązany przyjąć taką wypłatę.
2. Wypłata transferowa jest dokonywana pod warunkiem uiszczenia przez członka otwartego funduszu z własnych środków opłaty na rzecz powszechnego towarzystwa, które zarządza danym otwartym funduszem, z tym że pobranie takiej opłaty może nastąpić tylko wówczas, gdy od ostatniego dnia miesiąca, w którym uzyskano członkostwo w funduszu, zgodnie z art. 81 ust. 1 albo ust. 6, do dnia najbliższej wypłaty transferowej do innego funduszu upływa mniej niż 24 miesiące.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób obliczania, poboru oraz wysokość opłaty, o której mowa w ust. 2, uwzględniając długość stażu członkowskiego w otwartym funduszu, z tym że kwota ta nie może być wyższa niż 20 % kwoty minimalnego wynagrodzenia, określonego w przepisach odrębnych.

Art. 120.

Warunki dokonywania wypłat transferowych przez pracownicze fundusze określa ustawa o pracowniczych programach emerytalnych.

Art. 121.

Nie jest dozwolone dokonywanie wypłaty transferowej z rachunku w otwartym funduszu na rachunek w pracowniczym funduszu ani z rachunku w pracowniczym funduszu na rachunek w otwartym funduszu.

Art. 122.

1. Wypłaty transferowe między otwartymi funduszami odbywają się w ostatnim dniu roboczym lutego, maja, sierpnia i listopada.
2. Kwota wypłaty transferowej jest ustalana w piątym dniu roboczym przed dniem tej wypłaty.

Art. 123.

1. Rozliczenia wypłat transferowych między otwartymi funduszami dokonuje Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych Spółka Akcyjna, zwany dalej "Krajowym Depozytem".
2. Powszechne towarzystwo, będące organem otwartego funduszu, do którego dokonano wypłaty transferowej, uiszcza opłaty na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu refundacji kosztów za wykonanie czynności związanych z przystąpieniem członka do tego otwartego funduszu oraz na rzecz Krajowego Depozytu z tytułu refundacji kosztów za wykonywanie czynności związanych z rozliczaniem wypłat transferowych.
3. 2a. (155) Opłata, jaką powszechne towarzystwo uiszcza na rzecz podmiotów, o których mowa w ust. 2, wynosi:

1) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych - 1 % kwoty minimalnego wynagrodzenia, określonego w przepisach odrębnych, od każdej zarejestrowanej umowy o członkostwo osoby przystępującej do nowego funduszu,

2) na rzecz Krajowego Depozytu - 1 % kwoty minimalnego wynagrodzenia, określonego w przepisach odrębnych, od każdej rozliczonej wypłaty transferowej.

4. (uchylony).

Art. 123a.

Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, termin i tryb dokonywania wypłat transferowych w przypadkach, o których mowa w art. 70 ust. 2 i art. 119 oraz w przepisach rozdziału 12 i 13. Rozporządzenie powinno w szczególności określać zasady współdziałania Krajowego Depozytu i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz otwartych funduszy emerytalnych i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przy dokonywaniu rozliczeń wypłat transferowych oraz sposób rozdysponowania odsetek z tytułu przechowywania na rachunku środków przekazanych przez otwarte fundusze w ramach rozliczenia tej wypłaty.

Art. 124.

Szczegółowy tryb dokonywania rozliczeń wypłat transferowych między otwartymi funduszami określa Krajowy Depozyt w regulaminie zatwierdzonym przez organ nadzoru. Regulamin określa także wysokość opłat należnych Krajowemu Depozytowi, wnoszonych przez otwarte fundusze w związku z dokonaniem rozliczenia wypłat transferowych.

Art. 125.

Wypłata transferowa nie wyłącza odpowiedzialności towarzystwa będącego organem funduszu dokonującego wypłaty transferowej wobec byłego członka tego funduszu lub innej osoby, na której rzecz wypłata transferowa została dokonana.

Rozdział 12 **Podział środków w razie rozwodu lub unieważnienia małżeństwa**

Art. 126.

Jeżeli małżeństwo członka otwartego funduszu uległo rozwiązaniu przez rozwód lub zostało unieważnione, środki zgromadzone na rachunku członka funduszu, przypadające byłemu współmałżonkowi w wyniku podziału majątku wspólnego małżonków, są przekazywane w ramach wypłaty transferowej na rachunek byłego współmałżonka w otwartym funduszu.

Art. 127.

Wypłata transferowa jest dokonywana przez otwarty fundusz w terminie, o którym mowa w art. 122, po przedstawieniu funduszowi dowodu, że środki zgromadzone na rachunku członka funduszu przypadły byłemu współmałżonkowi.

Art. 128.

1. Jeżeli były współmałżonek uprawniony nie posiada rachunku w otwartym funduszu i, w terminie 2 miesięcy od dnia przedstawienia dowodu, o którym mowa w art. 127, nie wskaże rachunku w jakimkolwiek otwartym funduszu, otwarty fundusz, do którego należy drugi z byłych współmałżonków, niezwłocznie otworzy rachunek na nazwisko byłego współmałżonka uprawnionego i przekaże na ten rachunek, w ramach wypłaty transferowej, przypadające mu środki zgromadzone na rachunku jego byłego współmałżonka. Z chwilą otwarcia rachunku były współmałżonek uprawniony uzyskuje członkostwo w funduszu. Fundusz niezwłocznie potwierdza na piśmie warunki członkostwa uprawnionego współmałżonka.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, otwarty fundusz wzywa byłego współmałżonka uprawnionego, aby niezwłocznie dopełnił obowiązku, o którym mowa w art. 82 ust. 1.

Art. 129.

Przepisy art. 126-128 stosuje się odpowiednio w przypadku ustania wspólności majątkowej w czasie trwania małżeństwa członka otwartego funduszu albo umownego wyłączenia lub ograniczenia wspólności ustawowej między członkiem tego funduszu a jego małżonkiem.

Art. 129a.

1. Osoby, którym na podstawie art. 128 otwarty fundusz emerytalny otworzył rachunek, mają prawo do jednorazowej wypłaty wszystkich środków zgromadzonych na rachunku, w terminie 14 dni od daty złożenia wniosku, w razie:
  - 1) złożenia wniosku wraz z decyzją przyznającą emeryturę, zaopatrzenie emerytalne, emeryturę dla rolników lub uposażenie w stanie spoczynku,
  - 2) nienabycia prawa do emerytury, o ile ukończyły 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn,
  - 3) złożenia wniosku przez osoby urodzone przed dniem 1 stycznia 1969 r., jeżeli zgromadzone na ich rachunku środki w kwocie ustalonej w dniu złożenia wniosku nie są wyższe od kwoty stanowiącej:
    - a) 50 % przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 20 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli otwarcie rachunku nastąpiło przed dniem 1 stycznia 2002 r.,
    - b) 150 % przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 20 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli otwarcie rachunku nastąpiło po dniu 1 stycznia 2002 r.
2. Osoby, które mają prawo do wcześniejszej emerytury na podstawie odrębnych przepisów, a którym otwarty fundusz emerytalny otworzył rachunek na podstawie art. 128, nie tracą prawa do wcześniejszej emerytury.
3. Ubezpieczonym, o których mowa w art. 111 ust. 3 i 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 137, poz. 887 i Nr 162, poz. 1118 i 1126, z 1999 r. Nr 26, poz. 228, Nr 60, poz. 636, Nr 72, poz. 802, Nr 78, poz. 875 i Nr 110, poz. 1256, z 2000 r. Nr 9, poz. 118, Nr 95, poz. 1041, Nr 104, poz. 1104 i Nr 119, poz. 1249 oraz z 2001 r. Nr 8, poz. 64), którzy uzyskali członkostwo w otwartym funduszu emerytalnym na podstawie art. 128, Zakład nie odprowadza na rachunek w otwartym funduszu emerytalnym części składki, o której mowa w art. 22 ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.
4. Jeżeli ubezpieczonym, o których mowa w ust. 3, Zakład odprowadził na rachunek w otwartym funduszu emerytalnym część składki, o której mowa w art. 22 ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, składka ta podlega zwrotowi na zasadach określonych dla nienależnie opłaconej składki odprowadzonej do otwartego funduszu emerytalnego.
5. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1968 r., które po dniu otwarcia rachunku na podstawie art. 128 opłacały składkę na ubezpieczenia społeczne.

Art. 130.

1. Wypłata środków zgromadzonych na rachunku członka pracowniczego funduszu, które były objęte małżeńską wspólnością majątkową, w przypadku rozwiązania małżeństwa przez rozwód lub unieważnienia małżeństwa, następuje bezpośrednio na rzecz jego byłego współmałżonka w terminie 3 miesięcy od dnia przedstawienia funduszowi dowodu, że środki te przypadły byłemu współmałżonkowi.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku ustania wspólności majątkowej w czasie trwania małżeństwa członka pracowniczego funduszu albo umownego wyłączenia lub ograniczenia wspólności ustawowej między członkiem tego funduszu a jego małżonkiem.

Rozdział 13

Podział środków w razie śmierci członka funduszu emerytalnego

Art. 131.

1. Jeżeli w chwili śmierci członek otwartego funduszu pozostawał w związku małżeńskim, fundusz dokonuje wypłaty transferowej połowy środków zgromadzonych na rachunku zmarłego na rachunek małżonka zmarłego w otwartym funduszu, w zakresie, w jakim środki te stanowiły przedmiot małżeńskiej wspólności majątkowej.
2. Wypłata transferowa jest dokonywana w terminie, o którym mowa w art. 122, po przedstawieniu przez małżonka zmarłego odpisu aktu zgonu, odpisu aktu małżeństwa oraz pisemnego oświadczenia stwierdzającego, czy do chwili śmierci członka funduszu nie zaszły żadne zmiany w stosunku do treści oświadczenia, o którym mowa w art. 83 ust. 1, lub zawiadomienia, o którym mowa w art. 83 ust. 2, a jeżeli zmiany te miały miejsce - także dowodu tych zmian.
3. Jeżeli małżonek zmarłego członka funduszu nie posiada rachunku w otwartym funduszu, stosuje się odpowiednio przepisy art. 128.
4. Jeżeli zmarły nie dopełnił obowiązku określonego w art. 83 ust. 1 zdanie drugie lub w ust. 2, jego małżonek powinien potwierdzić na piśmie, że do chwili śmierci członka funduszu nie zmienił się stan stosunków majątkowych między małżonkami ustalony stosownie do art. 83 ust. 3, a w przypadku zmiany tego stanu - przedstawić odpowiednie dowody tej zmiany.
5. Otwarty fundusz nie ponosi odpowiedzialności za skutki niedopełnienia lub nienależytego dopełnienia obowiązku określonego w ust. 2 lub 3.

Art. 132.

1. Środki zgromadzone na rachunku zmarłego członka otwartego funduszu emerytalnego, które nie zostaną wykorzystane zgodnie z art. 131, przekazywane są osobom wskazanym przez zmarłego, zgodnie z art. 82 ust. 1 lub 1a, a w przypadku ich braku wchodzi w skład spadku.
2. (skreślony).
3. Otwarty fundusz dokonuje wypłaty środków należnych osobie wskazanej przez zmarłego w terminie 3 miesięcy od dnia przedstawienia funduszowi urzędowego dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby uprawnionej, z tym że wypłata środków przypadających małżonkowi zmarłego może być przekazana na jego żądanie na rachunek w otwartym funduszu. W tym ostatnim przypadku do wypłaty transferowej środków przypadających małżonkowi zmarłego stosuje się odpowiednio art. 128.
4. Wypłata dokonywana bezpośrednio na rzecz osoby wskazanej przez zmarłego następuje w formie wypłaty jednorazowej lub w formie wypłaty w ratach płatnych przez okres nie dłuższy niż 2 lata, zgodnie z pisemną dyspozycją osoby uprawnionej.
5. 4a. Przepisy ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio do spadkobierców, którzy dodatkowo obowiązani są przedłożyć funduszowi prawomocne stwierdzenie nabycia spadku.
6. Zasady wypłaty w ratach określa statut otwartego funduszu.

Art. 133.

1. W razie śmierci członka pracowniczego funduszu, środki zgromadzone na jego rachunku są wypłacane osobie wskazanej przez członka funduszu jako uposażonej do odbioru świadczenia na wypadek jego śmierci. W przypadku braku rozrządzenia na wypadek śmierci zgromadzone środki wchodzi w skład spadku.
2. Wypłata środków, o których mowa w ust. 1, następuje bezpośrednio na rzecz osób uprawnionych, w terminie 1 miesiąca od dnia przedstawienia funduszowi dowodu, że środki te przypadły tym osobom.

Rozdział 14

Finansowanie działalności funduszu emerytalnego

Art. 134.

1. Otwarty fundusz może pobierać opłaty wyłącznie w następujący sposób:
  - 1) w formie potrącenia określonej procentowo kwoty z wpłacanych składek, z zastrzeżeniem, że potrącenie to jest dokonywane przed przeliczeniem składek na jednostki rozrachunkowe,
  - 2) (172) (uchylony),
  - 3) (173) (uchylony).
2. Kwoty stanowiące równowartość opłat, o których mowa w ust. 1, otwarty fundusz przekazuje niezwłocznie na rzecz powszechnego towarzystwa.

Art. 135.

Otwarty fundusz stosuje jednolitą metodę obliczania i pobierania opłat, o których mowa w art. 134 ust. 1, w stosunku do wszystkich członków.

Art. 136.

1. Koszty związane z realizacją transakcji nabywania lub zbywania aktywów funduszu, stanowiące równowartość opłat ponoszonych na rzecz osób trzecich, z których pośrednictwa fundusz jest obowiązany korzystać z mocy odrębnych przepisów, oraz koszty związane z przechowywaniem tych aktywów, stanowiące równowartość wynagrodzenia depozytariusza, są pokrywane przez fundusz bezpośrednio z jego aktywów.
2. Pracowniczy fundusz może pokrywać bezpośrednio ze swoich aktywów także koszty zarządzania funduszem przez pracownicze towarzystwo w wysokości nie wyższej niż 0,05 % wartości zarządzanych aktywów netto w skali miesiąca. Opłata ta jest obliczana na każdy dzień ustalania wartości aktywów netto funduszu i płatna w ostatnim dniu roboczym każdego miesiąca.
3. 2a. Otwarty fundusz może pokrywać bezpośrednio ze swoich aktywów także koszty zarządzania funduszem przez towarzystwo według stawki ustalonej w statucie, jednak nieprzekraczającej kwot obliczonych według następującej skali:

Wysokość aktywów netto (w mln zł)		Miesięczna opłata za zarządzanie otwartym funduszem od aktywów netto wynosi:
ponad	do	
	8.000	0,045% wartości aktywów netto w skali miesiąca
8.000	20.000	3,6 mln zł + 0,04 % nadwyżki ponad 8.000 mln zł wartości aktywów netto, w skali miesiąca
20.000	35.000	8,4 mln zł + 0,032% nadwyżki ponad 20.000 mln zł wartości aktywów netto, w skali miesiąca
35.000	65.000	13,2 mln zł + 0,023% nadwyżki ponad 35.000 mln zł wartości aktywów netto, w skali miesiąca
65.000		20,1 mln zł + 0,015% nadwyżki ponad 65.000 mln zł wartości aktywów netto, w skali miesiąca

Kwota ta jest obliczana na każdy dzień ustalania wartości aktywów netto funduszu i płatna w ostatnim dniu roboczym każdego miesiąca.

2b. Otwarty fundusz może finansować ze swoich aktywów koszty wynikłe z otwarcia rachunku premiowego, o którym mowa w art. 182a.

4. Przy ustalaniu wartości zarządzanych aktywów netto funduszu, o której mowa w ust. 2 i 2a, nie uwzględnia się wartości lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 8, oraz lokat w

tytułach uczestnictwa emitowanych przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą, o których mowa w art. 143 ust. 1.

Art. 136a.

1. Koszty związane z przechowywaniem aktywów oraz realizacją i rozliczeniem transakcji nabywania lub zbywania aktywów funduszu, stanowiące równowartość opłat ponoszonych na rzecz instytucji rozliczeniowych, z których pośrednictwa fundusz jest obowiązany korzystać na mocy odrębnych przepisów, stanowiące składnik wynagrodzenia depozytariusza, są pokrywane z aktywów funduszu według aktualnie obowiązującej tabeli prowizji i opłat danej instytucji rozliczeniowej.
2. Koszty, o których mowa w ust. 1, stanowiące równowartość opłat ponoszonych na rzecz zagranicznych instytucji rozliczeniowych, są pokrywane z aktywów funduszu do wysokości nieprzekraczającej odpowiednich kosztów krajowych instytucji rozliczeniowych, o których mowa w ust. 1.

Art. 137.

1. Koszty działalności funduszu, które nie są pokrywane bezpośrednio z jego aktywów, pokrywa towarzystwo.
2. Pracodawcy będący akcjonariuszami pracowniczego towarzystwa są obowiązani do pokrywania kosztów działalności tego towarzystwa na zasadach określonych w statucie towarzystwa.

Art. 138. (uchylony).

Rozdział 15
Działalność lokacyjna funduszy emerytalnych

Art. 139.

Fundusz lokuje swoje aktywa zgodnie z przepisami niniejszej ustawy, dążąc do osiągnięcia maksymalnego stopnia bezpieczeństwa i rentowności dokonywanych lokat.

Art. 140.

Przy ustalaniu, jaka część aktywów pracowniczego funduszu może zostać ulokowana w poszczególnych kategoriach lokat, nie uwzględnia się akcji złożonych na rachunkach ilościowych oraz środków na odrębnym rachunku pieniężnym, o którym mowa w art. 100 ust. 4.

Art. 141.

1. Aktywa funduszu mogą być lokowane, z zastrzeżeniem art. 146, wyłącznie w następujących kategoriach lokat:
  - 1) obligacjach, bonach i innych papierach wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski, a także w pożyczkach i kredytach udzielanych tym podmiotom,
  - 2) obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych, opiewających na świadczenia pieniężne, gwarantowanych lub poręczanych przez Skarb Państwa albo Narodowy Bank Polski, a także depozytach, kredytach i pożyczkach gwarantowanych lub poręczanych przez te podmioty,
  - 3) depozytach bankowych i bankowych papierach wartościowych, w walucie polskiej,
  - 3a) depozytach bankowych i bankowych papierach wartościowych, w walutach państw będących członkami OECD oraz innych państw, z którymi Rzeczpospolita Polska zawarła umowy o popieraniu i wzajemnej ochronie inwestycji, z tym że

waluty te mogą być nabywane wyłącznie w celu rozliczenia bieżących zobowiązań funduszu,

4) akcjach spółek notowanych na regulowanym rynku giełdowym, a także notowanych na regulowanym rynku giełdowym prawach poboru, prawach do akcji oraz obligacjach zamiennych na akcje tych spółek,

5) akcjach spółek notowanych na regulowanym rynku pozagiełdowym lub spółek nienotowanych na regulowanym rynku giełdowym i na regulowanym rynku pozagiełdowym, lecz dopuszczonych do publicznego obrotu, a także notowanych na regulowanym rynku pozagiełdowym lub nienotowanych na rynku regulowanym, lecz dopuszczonych do publicznego obrotu prawach poboru, prawach do akcji oraz obligacjach zamiennych na akcje tych spółek,

6) akcjach narodowych funduszy inwestycyjnych,

7) certyfikatach inwestycyjnych emitowanych przez fundusze inwestycyjne zamknięte, specjalistyczne fundusze inwestycyjne zamknięte lub fundusze inwestycyjne mieszane,

8) jednostkach uczestnictwa zbywanych przez fundusze inwestycyjne otwarte lub specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte,

9) obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych emitowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, ich związki lub miasto stołeczne Warszawa, które zostały dopuszczone do publicznego obrotu,

10) obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych emitowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, ich związki lub miasto stołeczne Warszawa, które nie są dopuszczone do publicznego obrotu,

10a) obligacjach przychodowych, o których mowa w ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o obligacjach (Dz. U. z 2001 r. Nr 120, poz. 1300 oraz z 2002 r. Nr 216, poz. 1824),

11) obligacjach emitowanych przez inne podmioty niż jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, miasto stołeczne Warszawa, które zostały zabezpieczone w wysokości odpowiadającej pełnej wartości nominalnej i ewentualnemu oprocentowaniu oraz które zostały dopuszczone do publicznego obrotu,

12) obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych emitowanych przez inne podmioty niż jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, miasto stołeczne Warszawa, które zostały zabezpieczone w wysokości odpowiadającej wartości nominalnej wraz z ewentualnym oprocentowaniem i które nie zostały dopuszczone do publicznego obrotu,

13) obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych emitowanych przez spółki publiczne, innych niż papiery wartościowe, o których mowa w pkt 11 i 12,

13a) obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu, innych niż w pkt 9 i 11,

13b) listach zastawnych,

13c) kwitach depozytowych, w rozumieniu Prawa o publicznym obrocie papierami wartościowymi, dopuszczonych do publicznego obrotu na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

14) (uchylony).

2. Aktywa funduszy mogą być lokowane w jednostkach uczestnictwa zbywanych przez fundusze inwestycyjne otwarte oraz specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte, jeżeli polityka inwestycyjna tych funduszy inwestycyjnych, wynikająca z ich statutów i okresowo podawana do publicznej wiadomości, zgodnie z odrębnymi przepisami, polega na lokowaniu aktywów wyłącznie w kategoriach lokat, o których mowa w ust. 1 i art. 143, z zastrzeżeniem ograniczeń określonych w art. 142.
3. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, inne kategorie lokat niż wymienione w ust. 1, z tym że lokaty w prawa pochodne muszą mieć na celu ograniczenie ryzyka inwestycyjnego związanego z lokowaniem aktywów funduszu, mając na względzie typy ryzyka, które powinny być ograniczone, dostępność instrumentów umożliwiających zmniejszenie ryzyka, możliwość wyceny tych instrumentów oraz efekty ich stosowania.

Art. 142.

1. Lokaty w kategoriach lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 1-11 i 13a-13c oraz w ust. 3, powinny stanowić łącznie nie mniej niż 90 % wartości aktywów funduszu emerytalnego. 2. Lokaty w poszczególnych kategoriach lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 2-13, podlegają następującym ograniczeniom:
  - 1) (198) (uchylony),
  - 2) w przypadku lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 3, nie więcej niż 5% wartości aktywów funduszu może być ulokowane w jednym banku albo w dwóch lub większej liczbie banków będących podmiotami związanymi, przy czym w przypadku jednego dowolnie wybranego banku lub grupy banków będących podmiotami związanymi limit ten może wynosić 7,5%,
  - 3) (199) w przypadku lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 7, nie więcej niż 2 % wartości aktywów funduszu może być ulokowane w certyfikatach inwestycyjnych wyemitowanych przez jeden fundusz inwestycyjny zamknięty, w certyfikatach inwestycyjnych emitowanych przez jeden specjalistyczny fundusz inwestycyjny zamknięty lub jeden fundusz inwestycyjny mieszany,
  - 4) w przypadku lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 8, nie więcej niż 5% wartości aktywów funduszu może być ulokowane w jednostkach uczestnictwa zbywanych przez jeden fundusz inwestycyjny otwarty lub jeden specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty, przy czym nie więcej niż 15% wartości aktywów funduszu może być ulokowane łącznie we wszystkich funduszach inwestycyjnych otwartych oraz specjalistycznych funduszach inwestycyjnych otwartych zarządzanych przez jedno towarzystwo funduszy inwestycyjnych,
  - 5) łączna wartość lokat aktywów funduszu we wszystkich papierach wartościowych jednego emitenta albo dwóch lub większej liczby emitentów będących podmiotami związanymi nie może przekroczyć 5% wartości tych aktywów, 6) (200) łączna wartość lokat aktywów funduszu w kategorii lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 3a, nie może przekroczyć 5 % wartości tych aktywów.
2. Ograniczenia, o których mowa w ust. 2 pkt 4, nie dotyczą pracowniczych funduszy.
3. Ograniczeń, o których mowa w ust. 2 pkt 5, nie stosuje się, jeżeli na fundusz został nałożony obowiązek przyjmowania wpłat w formie określonej w art. 97 ust. 1. Przepisy art. 149 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.
4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, maksymalną część aktywów otwartego funduszu, jaka może zostać ulokowana w poszczególnych kategoriach lokat, o których mowa w art. 141.
5. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, maksymalną część aktywów pracowniczego funduszu, jaka może zostać ulokowana w poszczególnych kategoriach lokat, o których mowa w art. 141.

Art. 143.

1. Na podstawie ogólnego zezwolenia udzielonego przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych w drodze rozporządzenia i na warunkach określonych w tym zezwoleniu aktywa funduszu emerytalnego mogą być lokowane poza granicami kraju w papiery wartościowe emitowane przez spółki notowane na podstawowych giełdach rynków kapitałowych państw obcych będących członkami OECD lub innych państw obcych, które zostaną określone w tym zezwoleniu, a także w papiery skarbowe emitowane przez rządy lub banki centralne tych państw oraz tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę w tych państwach, jeżeli instytucje te oferują publicznie tytuły uczestnictwa i umarzają je na żądanie uczestnika.
2. Łączna wartość lokat aktywów:
  - 1) otwartego funduszu w kategorii lokat, o których mowa w ust. 1, nie może przekroczyć 5 % wartości tych aktywów,
  - 2) pracowniczego funduszu w kategorii lokat, o których mowa w ust. 1, nie może przekroczyć 30 % wartości tych aktywów.
3. Do lokat, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 142.

Art. 144.

Aktywa otwartego funduszu nie mogą być lokowane w:

- 1) akcjach lub innych papierach wartościowych emitowanych przez powszechne towarzystwo zarządzające tym funduszem,
- 2) akcjach lub innych papierach wartościowych emitowanych przez akcjonariusza powszechnego towarzystwa zarządzającego tym funduszem,
- 3) akcjach lub innych papierach wartościowych emitowanych przez podmioty będące podmiotami związanymi w stosunku do podmiotów określonych w pkt 1 i 2.

Art. 145.

Aktywa pracowniczego funduszu nie mogą być lokowane w papierach wartościowych emitowanych przez pracownicze towarzystwo zarządzające tym funduszem.

Art. 146.

1. Nie więcej niż 5% wartości aktywów pracowniczego funduszu może być łącznie ulokowane w akcjach lub innych papierach wartościowych emitowanych przez akcjonariuszy pracowniczego towarzystwa zarządzającego tym funduszem oraz podmioty będące podmiotami związanymi w stosunku do tych akcjonariuszy, o ile papiery te nie są dopuszczone do publicznego obrotu.
2. Jeżeli przedmiotem lokat, o których mowa w ust. 1, są zarówno papiery wartościowe dopuszczone do publicznego obrotu, jak i papiery wartościowe nie dopuszczone do publicznego obrotu, limit określony w ust. 1 wynosi 12,5% wartości aktywów funduszu, o ile lokaty w papierach wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu stanowią co najmniej 7,5% wartości aktywów funduszu.
3. Aktywa pracowniczego funduszu mogą być lokowane w papierach wartościowych emitowanych przez akcjonariuszy pracowniczego towarzystwa zarządzającego tym funduszem lub podmioty będące podmiotami związanymi w stosunku do tych akcjonariuszy, o ile zezwala na to statut tego funduszu.

Art. 147.

Statut pracowniczego funduszu określa, czy i w jakich papierach wartościowych, papierach skarbowych lub tytułach uczestnictwa fundusz może lokować swoje aktywa poza granicami kraju.

Art. 148.

Wszelkie lokaty pracowniczego funduszu w jednostkach uczestnictwa zbywanych przez fundusze inwestycyjne otwarte lub specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte podlegają następującym ograniczeniom:

- 1) towarzystwo funduszy inwestycyjnych zarządzające funduszem inwestycyjnym otwartym lub specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym, w którego jednostkach

uczestnictwa pracowniczy fundusz ulokował swoje aktywa, nie może posiadać więcej niż 5% akcji któregośkolwiek z akcjonariuszy pracowniczego towarzystwa zarządzającego tym funduszem oraz więcej niż 10% łącznej ilości akcji wszystkich akcjonariuszy tego towarzystwa,

2) w akcjach któregośkolwiek z akcjonariuszy pracowniczego towarzystwa nie może być ulokowane więcej niż 5% wartości aktywów funduszu inwestycyjnego otwartego lub specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego,

3) żaden z członków zarządu ani rady nadzorczej pracowniczego towarzystwa nie może być członkiem zarządu ani rady nadzorczej towarzystwa funduszy inwestycyjnych zarządzającego funduszem inwestycyjnym otwartym lub specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym.

Art. 149.

1. Jeżeli w następstwie zmiany cen rynkowych stanowiących podstawę wyceny aktywów i zobowiązań funduszy, kursów walut albo powiązań organizacyjnych lub kapitałowych między podmiotami, których instrumenty finansowe są przedmiotem lokaty aktywów funduszu, albo w następstwie innych okoliczności, na które fundusz nie ma bezpośredniego wpływu, naruszy on w sposób nieumyślny przepisy niniejszego rozdziału, obowiązany jest podjąć niezwłocznie kroki w celu dostosowania działalności lokacyjnej do wymogów określonych w ustawie.
2. Dostosowanie działalności lokacyjnej do wymogów określonych w ustawie powinno nastąpić nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia zaistnienia stanu niezgodnego z prawem albo od dnia, w którym przeprowadzona wycena aktywów funduszu wykazała zaistnienie takiego stanu, w zależności od tego, który z tych terminów jest późniejszy.
3. Na wniosek funduszu, złożony nie później niż w terminie 1 miesiąca od daty zaistnienia stanu niezgodnego z prawem lub daty stwierdzenia takiego stanu, zgodnie z ust. 2, organ nadzoru może zezwolić na przedłużenie do 12 miesięcy okresu, o którym mowa w ust. 2, jeżeli jest to uzasadnione ze względu na ochronę interesów członków funduszu.
4. Jeżeli w następstwie realizacji harmonogramu, o którym mowa w art. 102, nastąpi - ze względu na interes członków pracowniczego funduszu - naruszenie przez fundusz przepisów art. 146, dostosowanie działalności lokacyjnej funduszu do wymogów określonych w tych przepisach powinno nastąpić nie później niż w terminie miesiąca od daty zaistnienia stanu niezgodnego z prawem lub daty stwierdzenia takiego stanu, zgodnie z ust. 2, z tym że organ nadzoru może, na wniosek funduszu, przedłużyć ten termin do 6 miesięcy. W tym ostatnim przypadku przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 150.

Fundusz nie może:

1) zbywać swoich aktywów:

- a) towarzystwu zarządzającemu funduszem,
- b) członkom zarządu lub rady nadzorczej towarzystwa,
- c) osobom zatrudnionym w towarzystwie,
- d) osobom pozostającym z osobami wymienionymi w lit. b)-c) w związku małżeńskim, stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa do drugiego stopnia włącznie,
- e) akcjonariuszom towarzystwa,
- f) podmiotowi związanemu w stosunku do towarzystwa,
- g) podmiotowi związanemu w stosunku do akcjonariuszy towarzystwa,
- h) (206) (uchylona),

2) nabywać za swoje aktywa aktywów od któregośkolwiek z podmiotów wymienionych w pkt 1,

3) udzielać pożyczek, gwarancji i poręczeń, z zastrzeżeniem art. 141 ust. 1, art. 143 ust. 1 i art. 151.

Art. 151.

1. Dozwolone jest udzielanie z aktywów funduszu pożyczek środków pieniężnych podmiotom, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 4 i 5, przy czym pożyczki takie są równoznaczne z lokatą w akcjach tych podmiotów.
2. Fundusz może udzielać pożyczek papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu zgodnie z przepisami regulującymi publiczny obrót papierami wartościowymi.
3. Rada Ministrów może określić szczególne zasady dotyczące trybu i warunków udzielania przez fundusze pożyczek papierów wartościowych, dopuszczonych do publicznego obrotu.

Rozporządzenie określi w szczególności odmienne niż określone w przepisach regulujących publiczny obrót papierami wartościowymi tryb i warunki zawierania umowy pożyczki, dopuszczalny limit zaangażowania funduszu w udzielanie pożyczek papierów wartościowych oraz sposób uwzględniania pożyczonych papierów wartościowych przy stosowaniu ograniczeń w działalności lokacyjnej funduszu oraz przy ustalaniu wartości aktywów funduszu z uwagi na bezpieczeństwo aktywów funduszu i ochronę interesów członków funduszu.

Art. 152.

1. Pracowniczy fundusz może powierzyć, w zakresie i na zasadach określonych w przepisach o publicznym obrocie papierami wartościowymi, zarządzanie aktywami funduszu podmiotowi, który na podstawie tych przepisów jest uprawniony do prowadzenia działalności w zakresie zarządzania cudzym pakietem papierów wartościowych na zlecenie i posiada na wykonywanie tej działalności zezwolenie Komisji Papierów Wartościowych i Giełd.
2. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, jest wybierany przez pracowniczego zarządcę, w drodze uchwały rady nadzorczej, i zarządza częścią lub całością aktywów pracowniczego funduszu na podstawie stosownej umowy z funduszem oraz zgodnie z określonymi w statucie funduszu zasadami prowadzenia działalności lokacyjnej.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, statut pracowniczego funduszu powinien określać warunki, na jakich fundusz powierza zarządzanie całością lub częścią swoich aktywów, lub upoważnić pracowniczego zarządcę do ich ustalenia w drodze uchwały rady nadzorczej.

Art. 153.

W ramach działalności lokacyjnej poza granicami kraju, fundusz może powierzyć, w zakresie określonym w art. 143, zarządzanie swoimi aktywami podmiotom mającym siedzibę na obszarze państw, o których mowa w tym przepisie, które są uprawnione do prowadzenia działalności w zakresie zarządzania cudzymi aktywami na mocy przepisów obowiązujących w tych państwach.

Art. 154.

1. Pożyczki i kredyty zaciągnięte przez fundusz nie mogą przekraczać 1,5% wartości jego aktywów.
2. W przypadku pracowniczego funduszu zaciągnięcie pożyczki lub kredytu jest możliwe wyłącznie na podstawie decyzji pracowniczego zarządcy podjętej w formie uchwały rady nadzorczej.

Art. 154a.

1. Zarządcę przechowuje przez okres 3 lat dokumenty, na podstawie których podejmowane są poszczególne decyzje dotyczące lokat funduszu, w sposób umożliwiający ustalenie kiedy i przez kogo zostały podjęte.
2. Zarządcę dokumentuje proces inwestycyjny w sposób umożliwiający stwierdzenie, kto i kiedy podejmował decyzje dotyczące strategii inwestycyjnej i lokowania aktywów funduszu. Art. 155. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, dodatkowe ograniczenia w zakresie prowadzenia działalności lokacyjnej przez fundusze, mając na względzie ochronę interesów członków tych funduszy.

Art. 156.

Jeżeli fundusz nie przestrzega przepisów ustawy określających zasady działalności lokacyjnej lub nie wykona obowiązków określonych w art. 149 ust. 1, 2 i 4, organ nadzoru może nałożyć na zarządcę karę pieniężną w wysokości do 500.000 zł.

Rozdział 16 **Depozytariusz**

Art. 157.

Fundusz jest obowiązany wybrać depozytariusza, któremu, na podstawie umowy, powierza przechowywanie swoich aktywów.

Art. 158.

1. Depozytariuszem może być bank, który:

1) jest bankiem krajowym w rozumieniu ustawy - Prawo bankowe,

2) posiada fundusze własne w wysokości stanowiącej równowartość w złotych co najmniej 100.000.000 EURO (212), o ile przedmiotem przechowywania mają być aktywa otwartego funduszu, lub 30.000.000 EURO (213),

o ile przedmiotem przechowywania mają być aktywa pracowniczego funduszu, 3) nie posiada akcji towarzystwa zarządzającego funduszem, którego aktywa przechowuje, lub akcji lub udziałów podmiotu związanego w stosunku do tego towarzystwa,

4) nie jest pożyczkodawcą lub kredytodawcą w stosunku do funduszu, którego aktywa przechowuje, ani towarzystwa zarządzającego tym funduszem, chyba że kwota pożyczki lub kredytu nie przekracza 1 % wartości aktywów netto funduszu w chwili zaciągnięcia kredytu lub pożyczki, oraz 5) nie zatrudnia ani nie posiada w składzie władz statutowych osób, które są:

a) członkami zarządu, rady nadzorczej lub pracownikami towarzystwa zarządzającego funduszem, którego aktywa przechowuje,

b) członkami organu zarządzającego, rady nadzorczej lub pracownikami podmiotu związanego w stosunku do towarzystwa, o którym mowa w lit. a).

2. Depozytariuszem może być Krajowy Depozyt, o ile spełnia warunki określone w ust. 1 pkt 3-5.

2. Jeżeli depozytariusz w trakcie trwania umowy z funduszem przestanie spełniać którykolwiek z warunków określonych w ust. 1, zawiadamia o tym niezwłocznie organ nadzoru oraz fundusz i jest obowiązany do dostosowania się do wymogów, o których mowa w tym przepisie, w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące, licząc od dnia, w którym przestał spełniać te warunki.

Art. 159.

1. Do obowiązków depozytariusza w zakresie przechowywania aktywów funduszu należy:

1) prowadzenie rejestru aktywów funduszu zapisywanych na właściwych rachunkach oraz przechowywanych przez depozytariusza i inne podmioty uprawnione do tego na mocy odrębnych przepisów lub na podstawie umów zawieranych za zgodą depozytariusza,

2) zapewnienie, aby wartość aktywów netto funduszu była ustalana w sposób pozwalający funduszowi na wykonanie obowiązków określonych w rozdziale 17,

3) zapewnienie, aby umowy obejmujące nabywanie i zbywanie aktywów funduszu były zgodne z przepisami prawa oraz statutem funduszu,

- 4) wykonywanie poleceń funduszu, chyba że są one sprzeczne z przepisami prawa lub statutem funduszu albo w ocenie depozytariusza zagrażają bezpieczeństwu aktywów funduszu,
  - 5) zapewnienie, aby aktywa funduszu były lokowane zgodnie z przepisami prawa oraz statutem funduszu,
  - 6) zapewnienie terminowego rozliczania umów dotyczących aktywów funduszu,
  - 7) wykonywanie poleceń likwidatora dotyczących likwidacji funduszu,
  - 8) wykonywanie innych obowiązków przewidzianych ustawą.
2. Depozytariusz może, na polecenie funduszu, zawierać umowy, o których mowa w ust. 1 pkt 1, z bankami lub instytucjami finansowymi, które mają siedzibę poza obszarem Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem, że fundusze własne takich banków lub instytucji finansowych wynoszą co najmniej 200.000.000 EURO.
  3. Depozytariusz jest obowiązany do występowania, w imieniu członków funduszu, z powództwem przeciwko towarzystwu z tytułu szkody spowodowanej niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem przez towarzystwo obowiązków w zakresie zarządzania funduszem i jego reprezentacji.
  4. Depozytariusz zapewnia zgodnie z przepisami prawa i statutem funduszu wykonywanie obowiązków funduszu, o których mowa w ust. 1 pkt 2-3 i 5-6, przynajmniej przez stałą kontrolę czynności faktycznych i prawnych dokonywanych przez fundusz oraz doprowadzanie do zgodności tych czynności z przepisami prawa i statutem funduszu.

Art. 160.

1. Umowa z depozytariuszem o przechowywanie aktywów funduszu powinna określać szczegółowo obowiązki depozytariusza i funduszu, sposób ich wykonywania, wynagrodzenie depozytariusza, sposób obliczania kosztów i pobierania opłat obciążających fundusz, a także wskazywać osoby wyznaczone przez depozytariusza bezpośrednio odpowiedzialne za należyte wykonanie umowy. Umowa może także określać w szczególności wysokość wynagrodzenia z tytułu pełnienia przez depozytariusza funkcji podmiotu reprezentującego i zarządzającego funduszem, zgodnie z art. 64 ust. 1, lub funkcji likwidatora pracowniczego funduszu. Umowa nie może ograniczać ustawowych obowiązków depozytariusza.
2. Depozytariusz odpowiada za wszelkie szkody wynikające z niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków nałożonych przez ustawę.
3. Odpowiedzialność, o której mowa w ust. 2, nie może być wyłączona bądź ograniczona ani w umowie o przechowywanie aktywów funduszu, ani wskutek powierzenia przechowywania całości lub części aktywów funduszu innemu podmiotowi.
4. Fundusz lub depozytariusz może rozwiązać umowę o przechowywanie aktywów funduszu w drodze wypowiedzenia, którego okres nie może być krótszy niż 6 miesięcy. O wypowiedzeniu umowy i jego przyczynach strona wypowiadająca umowę powiadamia niezwłocznie organ nadzoru.

Art. 161.

1. Jeżeli depozytariusz nie wykonuje obowiązków określonych w umowie o przechowywanie aktywów funduszu albo wykonuje je nienależycie:
  - 1) fundusz wypowiada umowę, zawiadamiając niezwłocznie organ nadzoru o tym fakcie,
  - 2) organ nadzoru może nakazać funduszowi zmianę depozytariusza.
2. Organ nadzoru może nakazać funduszowi zmianę depozytariusza także wtedy, gdy nastąpiło istotne pogorszenie sytuacji finansowej depozytariusza, zagrażające bezpieczeństwu przechowywanych przez niego aktywów.

3. Narodowy Bank Polski niezwłocznie informuje organ nadzoru o każdym przypadku istotnego pogorszenia sytuacji finansowej banku pełniącego funkcję depozytariusza, o którym mowa w ust. 2.
4. Komisja Papierów Wartościowych i Giełd niezwłocznie informuje organ nadzoru o istotnym pogorszeniu sytuacji finansowej Krajowego Depozytu, w przypadku, o którym mowa w ust. 2.
5. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, wypowiedzenie może nastąpić w terminie krótszym niż wskazany w art. 160 ust. 4.

Art. 162.

W razie ogłoszenia upadłości lub otwarcia likwidacji depozytariusza, a także w przypadku stwierdzenia przez organ nadzoru naruszenia przez depozytariusza warunków umowy w sposób zagrażający bezpieczeństwu aktywów funduszu lub interesom jego członków, fundusz dokonuje niezwłocznie zmiany depozytariusza. W tym przypadku nie stosuje się przepisu art. 160 ust. 4 zdanie pierwsze. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy depozytariusz nie dostosuje się, w terminie określonym w art. 158 ust. 3, do wymogów, o których mowa w art. 158 ust. 1.

Art. 163.

1. Każdorazowa zmiana depozytariusza następuje w sposób zapewniający nieprzerwane wykonywanie obowiązków w zakresie przechowywania aktywów funduszu.
2. W razie rozwiązania umowy z dotychczasowym depozytariuszem, powinien on wydać depozytariuszowi, z którym fundusz zawarł umowę, przechowywane aktywa funduszu i wszelkie dokumenty związane z wykonywaniem obowiązków określonych w ust. 1, w terminie uzgodnionym przez strony, jednakże bez zbędnej zwłoki.

Art. 164.

1. Depozytariusz jest obowiązany poinformować niezwłocznie organ nadzoru o wszelkich działaniach i zaniechaniach funduszu, które, w jego ocenie, stanowią naruszenie prawa, postanowień statutu funduszu lub powodują, że interesy członków funduszu nie są należycie uwzględniane.
2. Depozytariusz jest obowiązany niezwłocznie poinformować organ nadzoru o stwierdzonych nieprawidłowościach w ustaleniu przez fundusz wartości aktywów netto funduszu, wartości jednostki rozrachunkowej i wysokości stopy zwrotu, o których mowa w art. 166, 169 i 170.

Art. 165.

Aktywa funduszu przechowywane w sposób przewidziany w przepisach niniejszego rozdziału nie mogą być przedmiotem egzekucji skierowanej przeciwko depozytariuszowi lub podmiotom, o których mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1, a także nie wchodzą w skład masy upadłości depozytariusza lub tych podmiotów i nie mogą być objęte postępowaniem układowym.

Rozdział 17

Wycena aktywów i obliczanie stopy zwrotu funduszy emerytalnych

Art. 166.

Wartość aktywów netto funduszu jest ustalana przez fundusz w każdym dniu wyceny, o którym mowa w art. 168, i według stanu na ten dzień, oraz podawana do wiadomości organu nadzoru.

Art. 167.

Wycena aktywów netto funduszu stanowi podstawę ustalenia wartości jednostki rozrachunkowej, zgodnie z przepisami rozdziału 9.

Art. 168.

1. W przypadku otwartego funduszu dniem wyceny jest każdy dzień roboczy, z wyjątkiem sobót, a w przypadku pracowniczego funduszu ostatni dzień roboczy każdego miesiąca.
2. Statut pracowniczego funduszu może określić także inne dni wyceny.

Art. 169.

Wartość jednostki rozrachunkowej jest ustalana przez fundusz w każdym dniu wyceny i według stanu na ten dzień oraz podawana do wiadomości organu nadzoru, a w przypadku otwartych funduszy także do wiadomości jednej z agencji informacyjnych wskazanych przez organ nadzoru.

Art. 170.

Otwarty fundusz, który przyjmował składki co najmniej przez 36 miesięcy, ustala na koniec marca i września każdego roku wysokość stopy zwrotu za ostatnie 36 miesięcy. Wysokość stopy zwrotu jest podawana do wiadomości organu nadzoru oraz na ogólnodostępnej stronie internetowej.

Art. 171. Fundusz jest obowiązany przekazywać informacje o wielkościach, o których mowa w art. 166, 169 i 170, do wiadomości depozytariusza niezwłocznie po ich sporządzeniu.

Art. 172.

1. Stopą zwrotu funduszu jest wyrażony procentowo iloraz różnicy wartości jednostki rozrachunkowej w ostatnim dniu roboczym miesiąca rozliczeniowego i wartości tej jednostki w ostatnim dniu roboczym miesiąca rozliczeniowego poprzedzającego okres 36 miesięcy oraz wartości tej jednostki w ostatnim dniu roboczym miesiąca rozliczeniowego poprzedzającego okres 36 miesięcy. Miesiącem rozliczeniowym jest odpowiednio marzec i wrzesień.
2. Wysokość stóp zwrotu, obliczonych na podstawie ust. 1, podaje do publicznej wiadomości organ nadzoru.

Art. 173.

1. Średnią ważoną stopą zwrotu wszystkich otwartych funduszy za okres 36 miesięcy jest suma iloczynów stopy zwrotu każdego z otwartych funduszy, o których mowa w art. 170, i wskaźnika przeciętnego udziału w rynku danego otwartego funduszu. Wskaźnikiem przeciętnego udziału w rynku danego otwartego funduszu jest średnia arytmetyczna wskaźnika udziału w rynku w ostatnim dniu roboczym miesiąca poprzedzającego okres 36 miesięcy i wskaźnika udziału w rynku w ostatnim dniu roboczym miesiąca przypadającego na koniec okresu 36 miesięcy. Wskaźnikiem udziału w rynku otwartego funduszu, w określonym dniu, jest iloraz wartości aktywów netto tego funduszu i wartości aktywów netto wszystkich otwartych funduszy, o których mowa w art. 170, według stanu na dzień obliczenia wskaźnika.
2. Jeżeli wskaźnik przeciętnego udziału w rynku danego funduszu wynosi co najmniej 15 %, dla celów obliczenia średniej ważonej stopy zwrotu wszystkich otwartych funduszy:
  - 1) przyjmuje się dla tego funduszu wskaźnik w wysokości 15 %,
  - 2) wskaźniki przeciętnego udziału w rynku pozostałych funduszy, obliczone zgodnie z ust. 1, ulegają proporcjonalnemu powiększeniu tak, aby suma wskaźników dla tych funduszy stanowiła różnicę między wielkością 100 % oraz iloczynem liczby funduszy, dla których przeciętny wskaźnik udziału w rynku wynosi co najmniej 15 %, i wielkości 15%,
  - 3) jeżeli należałoby dla któregośkolwiek z funduszy zastosować powiększony wskaźnik w wysokości przekraczającej 15 %, w wyniku powiększania wskaźników udziałów w rynku pozostałych funduszy, to przyjmuje się dla tego funduszu wskaźnik 15 % i ponownie powiększa wskaźniki dla pozostałych funduszy.

3. Jeżeli liczba otwartych funduszy, dla których ustala się stopę zwrotu zgodnie z art. 172, nie jest większa niż 6, wskaźnik procentowego udziału w rynku dla każdego z nich ustala się w jednakowej wysokości.
4. Wysokość średniej ważonej stopy zwrotu wszystkich otwartych funduszy podaje do publicznej wiadomości organ nadzoru.

Art. 174.

Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe zasady ustalania stopy zwrotu i średniej ważonej stopy zwrotu wszystkich otwartych funduszy, w tym zasady zaokrąglania ustalonych wielkości
- 2) (230) sposób i termin zawiadamiania organu nadzoru przez otwarty fundusz o wysokości stopy zwrotu funduszu oraz sposób i termin przekazywania przez otwarty fundusz informacji o wysokości tej stopy na ogólnodostępnej stronie internetowej,
- 3) (231) sposób podawania przez organ nadzoru do publicznej wiadomości wysokości średniej ważonej stopy zwrotu wszystkich otwartych funduszy, o której mowa w art. 173 ust. 1,
- 4) (232) sposób i termin zawiadamiania organu nadzoru przez fundusz o wartości aktywów netto funduszu i wartości jednostki rozrachunkowej.

Rozdział 18 Niedobór

Art. 175.

Niedobór występuje w otwartym funduszu w przypadku, gdy stopa zwrotu tego funduszu za okres 36 miesięcy, o którym mowa w art. 170, jest niższa od minimalnej wymaganej stopy zwrotu. Minimalną wymaganą stopą zwrotu jest stopa zwrotu niższa o 50% od średniej ważonej stopy zwrotu wszystkich otwartych funduszy w tym okresie lub o 4 punkty procentowe od tej średniej, w zależności od tego, która z tych wielkości jest niższa. Kwota niedoboru jest obliczana jako iloczyn liczby jednostek rozrachunkowych w otwartym funduszu w ostatnim dniu roboczym okresu 36 miesięcy oraz różnicy między wartością jednostki rozrachunkowej, która zapewniłaby osiągnięcie minimalnej wymaganej stopy zwrotu, a faktyczną wartością jednostki rozrachunkowej w ostatnim dniu roboczym okresu 36 miesięcy.

Art. 176.

1. W razie wystąpienia niedoboru otwarty fundusz jest obowiązany w terminie 3 dni, licząc od dnia podania przez organ nadzoru do publicznej wiadomości wysokości średniej ważonej stopy zwrotu wszystkich otwartych funduszy, umorzyć jednostki rozrachunkowe zgromadzone na rachunku rezerwowym, o którym mowa w art. 181 ust. 1, w ilości zapewniającej pokrycie powstałego niedoboru. Środki uzyskane w wyniku ich umorzenia zwiększają wartość jednostki rozrachunkowej funduszu.
2. Niedobór niepokryty ze środków zgromadzonych na rachunku rezerwowym pokrywany jest ze środków uzyskanych z umorzenia jednostek rozrachunkowych zgromadzonych na rachunku części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego, w tym otwartym funduszu, w terminie 3 dni od dnia podania przez organ nadzoru do publicznej wiadomości wysokości średniej ważonej stopy zwrotu wszystkich otwartych funduszy.
3. Jeżeli środki części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego w tym otwartym funduszu są niewystarczające na pokrycie niedoboru, powszechne towarzystwo dokonuje jego pokrycia z własnych środków w terminie 14 dni od dnia podania przez organ nadzoru do publicznej wiadomości wysokości średniej ważonej stopy zwrotu wszystkich otwartych funduszy.
4. Niedobór niepokryty z własnych środków powszechnego towarzystwa, zgodnie z ust. 3, pokrywany jest z pozostałych środków Funduszu Gwarancyjnego w terminie 21 dni od dnia podania przez organ nadzoru do publicznej wiadomości wysokości średniej ważonej stopy zwrotu wszystkich otwartych funduszy, z zastrzeżeniem, że w pierwszej kolejności pokrywany jest on ze środków części podstawowej Funduszu Gwarancyjnego.

Art. 177.

1. (uchylony).
2. Z tytułu pokrycia niedoboru Fundusz Gwarancyjny nabywa w stosunku do powszechnego towarzystwa lub jego masy upadłości roszczenie o zwrot środków Funduszu Gwarancyjnego wykorzystanych na pokrycie niedoboru.
3. Środki uzyskane przez Fundusz Gwarancyjny w trybie, o którym mowa w ust. 2, są dzielone pomiędzy część podstawową i część dodatkową Funduszu Gwarancyjnego w takiej proporcji, w jakiej zostały wykorzystane dla pokrycia niedoboru.

Art. 178.

1. Jeżeli pokrycie niedoboru, w sposób określony w art. 176 ust. 3, okaże się niemożliwe, zarząd powszechnego towarzystwa jest obowiązany zawiadomić o tym niezwłocznie organ nadzoru, który występuje do właściwego sądu z wnioskiem o ogłoszenie upadłości tego towarzystwa.
2. W przypadku ogłoszenia upadłości towarzystwa zaspokojenie roszczeń Funduszu Gwarancyjnego, o których mowa w art. 177 ust. 2, z jego masy upadłości może nastąpić dopiero po uprzednim zaspokojeniu wierzytelności i należności, o których mowa w art. 342 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. Nr 60, poz. 535).

Art. 179.

1. Jeżeli niedobór powstał w następstwie utraty przez depozytariusza aktywów otwartego funduszu, mających postać materialną, depozytariusz jest obowiązany do wyrównania niedoboru, zanim wykorzystane zostaną na ten cel środki na rachunku rezerwowym, własne środki powszechnego towarzystwa lub środki Funduszu Gwarancyjnego.
2. Wyrównanie niedoboru przez depozytariusza następuje w terminie 14 dni od dnia stwierdzenia wystąpienia niedoboru, chociażby utrata aktywów otwartego funduszu nie została przez depozytariusza zawniona.
3. Z tytułu pokrycia niedoboru Fundusz Gwarancyjny nabywa, w stosunku do depozytariusza lub jego masy upadłości, roszczenie o zwrot środków Funduszu Gwarancyjnego wykorzystanych na pokrycie niedoboru.

Art. 180.

Skarb Państwa gwarantuje pokrycie niedoboru w przypadku, gdy niedobór nie może być pokryty ze środków Funduszu Gwarancyjnego, na zasadach i w trybie określonych w odrębnych ustawach.

Art. 181.

1. Otwarty fundusz otwiera rachunek rezerwowy.
2. Środki na rachunku rezerwowym, o którym mowa w ust. 1, stanowią część aktywów funduszu i są przeliczane na jednostki rozrachunkowe.
3. Na towarzystwo, które nie przenosi środków na rachunek rezerwowy, zgodnie z art. 182a ust. 5, organ nadzoru może nałożyć karę pieniężną w wysokości do 500.000 zł.

Art. 182.

Ze środków na rachunku rezerwowym nie może być prowadzona egzekucja przeciwko powszechnemu towarzystwu.

Art. 182a.

1. Otwarty fundusz przekazuje ze swoich aktywów na rzecz powszechnego towarzystwa środki w kwocie nie wyższej w skali miesiąca niż 0,005 % wartości zarządzanych aktywów netto funduszu. Kwota ta jest obliczana na każdy dzień ustalania wartości aktywów netto funduszu i płaćta w ostatnim dniu roboczym każdego miesiąca. Powszechne towarzystwo nie później niż w pierwszym dniu roboczym kolejnego miesiąca dokonuje wpłaty tej kwoty na rachunek premiowy.

2. Otwarty fundusz otwiera rachunek premiowy, na którym są przechowywane środki, o których mowa w ust. 1. środki te stanowią część aktywów funduszu i są przeliczane na jednostki rozrachunkowe.
3. W pierwszym dniu roboczym od dnia podania przez organ nadzoru do publicznej wiadomości średniej ważonej stopy zwrotu wszystkich otwartych funduszy:
  - 1) towarzystwo zarządzające funduszem, który uzyskał najwyższą stopę zwrotu, nabywa uprawnienie do wycofania zgodnie z art. 181a wszystkich środków zgromadzonych na rachunku premiowym,
  - 2) towarzystwo zarządzające funduszem, który uzyskał najniższą stopę zwrotu, przekazuje niezwłocznie wszystkie środki zgromadzone na rachunku premiowym do otwartego funduszu,
  - 3) towarzystwa zarządzające pozostałymi funduszami uzyskują uprawnienie do wycofania zgodnie z art. 181a części środków zgromadzonych na rachunku premiowym, stanowiącej iloczyn całości środków zgromadzonych na rachunku premiowym i procentowego wskaźnika premiowego, o którym mowa w ust. 4, a pozostałą kwotę przekazuje się niezwłocznie do otwartego funduszu.
4. Procentowy wskaźnik premiowy oblicza się jako iloraz różnicy między stopami zwrotu uzyskanymi przez dany fundusz i fundusz, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, oraz różnicy między stopami zwrotu uzyskanymi przez fundusz, o którym mowa w ust. 3 pkt 1, i fundusz, o którym mowa w ust. 3 pkt 2.
5. środki zgromadzone na rachunku premiowym, do których powszechne towarzystwo nabyło uprawnienie do wycofania zgodnie z art. 181a na podstawie ust. 3 pkt 1 i 3, są niezwłocznie przenoszone na rachunek rezerwowy, o którym mowa w art. 181 ust. 1.

Art. 183.

Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady pokrywania niedoboru w przypadkach, o których mowa w art. 176-179, oraz tryb i zasady podziału środków, o których mowa w art. 177 ust. 3, kierując się koniecznością zapewnienia ochrony interesów członków funduszu.

Rozdział 19 Fundusz Gwarancyjny

Art. 184.

1. Tworzy się Fundusz Gwarancyjny, składający się z części podstawowej i części dodatkowej.
2. Część podstawowa Funduszu Gwarancyjnego jest administrowana przez Krajowy Depozyt.
3. Otwarty fundusz otwiera, stanowiący część dodatkową Funduszu Gwarancyjnego, rachunek, na który przekazywane są wpłaty powszechnego towarzystwa. Wysokość środków przechowywanych na rachunku części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego wynosi nie mniej niż 0,3 % i nie więcej niż 0,4 % wartości aktywów netto funduszu, z zastrzeżeniem art. 187 ust. 3.
4. środki na rachunku części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego stanowią część aktywów funduszu i są przeliczane na jednostki rozrachunkowe.

Art. 185.

1. Przychodami Funduszu Gwarancyjnego są wpłaty dokonywane przez powszechne towarzystwa z własnych środków oraz przychody z lokowania środków Funduszu Gwarancyjnego. środki Funduszu Gwarancyjnego nie podlegają egzekucji prowadzonej z majątku powszechnego towarzystwa.

2. Wpłaty powszechnego towarzystwa do części podstawowej Funduszu Gwarancyjnego stanowią określoną procentowo, identyczną dla wszystkich otwartych funduszy, część aktywów netto otwartego funduszu zarządzanego przez to towarzystwo.
3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) wysokość i zasady dokonywania wpłat do części podstawowej Funduszu Gwarancyjnego, z zastrzeżeniem że całkowita wartość środków części podstawowej Funduszu Gwarancyjnego nie może przekraczać 0,1 % wartości aktywów netto wszystkich otwartych funduszy, chyba że wartość zobowiązań Funduszu Gwarancyjnego wobec otwartych funduszy emerytalnych przekracza tę wielkość,
  - 2) sposób ustalania przez powszechne towarzystwo wielkości środków, które powinny być przekazywane na rachunek części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego,
  - 3) sposób wycofywania przez powszechne towarzystwo nadwyżek środków z rachunku części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego,
  - 4) sposób i tryb wnoszenia wpłat do części podstawowej Funduszu Gwarancyjnego, a także sposób i tryb działania części podstawowej Funduszu Gwarancyjnego, w tym lokowania jego środków,
  - 5) sposób gospodarowania środkami części podstawowej Funduszu Gwarancyjnego, wysokość opłat wnoszonych do Krajowego Depozytu za administrowanie częścią podstawową Funduszu i tryb ich wnoszenia, szczegółowe warunki i tryb dokonywania wypłat z tych środków oraz ich zwrotu powszechnym towarzystwom, a także sposób dokonywania rozliczeń z powszechnymi towarzystwami, które zaprzestały dokonywania wpłat wskutek zakończenia działalności określonej w ustawie,
  - 6) sposób, tryb i terminy przekazywania do Krajowego Depozytu przez powszechne towarzystwa informacji dotyczących części dodatkowej Funduszu, niezbędnych do sporządzenia sprawozdania finansowego Funduszu Gwarancyjnego.

Art. 186. (uchylony).

Art. 187.

1. Ze środków części podstawowej Funduszu Gwarancyjnego jest dokonywana wypłata na rzecz otwartego funduszu, w którym wystąpił niedobór, w zakresie, w jakim środki części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego gromadzone w tym otwartym funduszu nie są wystarczające na pokrycie tego niedoboru, a także są pokrywane szkody, o których mowa w art. 48 ust. 1, w zakresie, w jakim powszechne towarzystwo nie ponosi za nie odpowiedzialności lub szkody te nie mogą być pokryte z jego masy upadłości.
2. W przypadku braku środków w części podstawowej Funduszu Gwarancyjnego, Krajowy Depozyt określa, poprzez podanie wskaźnika procentowego, identycznego dla wszystkich otwartych funduszy, wysokość wpłat z administrowanej przez nich części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, uzupełnienie środków na rachunku części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego w otwartym funduszu przez powszechne towarzystwa następuje w terminie do dnia poprzedzającego dzień podania przez organ nadzoru do publicznej wiadomości wysokości średniej ważonej stopy zwrotu wszystkich otwartych funduszy za kolejny okres 36 miesięcy.

Art. 188.

Zwrot wpłat z Funduszu Gwarancyjnego stanowi przychód powszechnego towarzystwa w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych.

Art. 188a.

1. Roczne sprawozdanie Funduszu Gwarancyjnego sporządza Krajowy Depozyt.
2. Sprawozdanie Funduszu Gwarancyjnego zatwierdza organ nadzoru.

Rozdział 20
Obowiązki informacyjne funduszy emerytalnych

Art. 189.

1. Otwarty fundusz jest obowiązany, raz w roku, ogłaszać prospekt informacyjny w dzienniku o zasięgu krajowym przeznaczonym do ogłoszeń funduszu.
2. Prospekt informacyjny otwartego funduszu powinien zawierać jego statut, informacje na temat wyników działalności inwestycyjnej funduszu oraz zatwierdzone roczne sprawozdanie finansowe funduszu.

Art. 190.

1. Otwarty fundusz udostępnia prospekt informacyjny każdej osobie, która złoży wniosek o przyjęcie do funduszu, przy czym powinno to nastąpić przed zawarciem umowy z funduszem.
2. Otwarty fundusz udostępnia prospekt informacyjny, wraz z ostatnim półrocznym sprawozdaniem finansowym, także na każde żądanie członka.
3. Prospekt informacyjny oraz półroczne i roczne sprawozdania finansowe powinny być przekazane organowi nadzoru niezwłocznie po ich sporządzeniu, a roczne sprawozdania finansowe - także po ich zatwierdzeniu przez powszechne товариство w drodze uchwały walnego zgromadzenia.

Art. 191.

1. Fundusz przesyła każdemu członkowi funduszu, w regularnych odstępach czasu, nie rzadziej jednak niż co 12 miesięcy, pisemną informację o środkach znajdujących się na rachunku członka, terminach dokonanych w tym okresie wpłat składek i wypłat transferowych oraz przeliczeniu tych składek i wypłat transferowych na jednostki rozrachunkowe, a także o wynikach działalności lokacyjnej funduszu. Informacja jest przesyłana członkom funduszu zwykłą przesyłką listową.
2. W razie sporu ciężar dowodu przesłania pisemnej informacji, o której mowa w ust. 1, na ostatni wskazany przez członka adres spoczywa na funduszu.

Art. 192.

Fundusz jest obowiązany, na żądanie członka, udzielić mu na piśmie informacji określającej pieniężną wartość środków zgromadzonych na jego rachunku.

Art. 193.

1. Fundusz udostępnia informacje dotyczące struktury swoich aktywów, z zastrzeżeniem ust. 2-4.
2. W odstępach miesięcznych otwarty fundusz udostępnia dane o tym, jaka część aktywów została ulokowana w poszczególnych kategoriach lokat przewidzianych w przepisach rozdziału 15, według stanu na ostatni dzień wyceny w danym miesiącu.
3. W odstępach półrocznych otwarty fundusz udostępnia dane o tym, jaka wartość i jaka część aktywów funduszu była ulokowana w poszczególnych lokatach, podając informację o emitencie poszczególnych papierów wartościowych, według stanu na ostatni dzień wyceny przypadający w ostatnim miesiącu każdego okresu półrocznego, z zastrzeżeniem że dane z okresu półrocznego dotyczyć mogą wyłącznie lokat stanowiących co najmniej 1% wartości aktywów funduszu.

4. Pełna informacja o strukturze aktywów otwartego funduszu i pracowniczego funduszu, z uwzględnieniem także lokat stanowiących mniej niż 1% wartości aktywów funduszu, jest udostępniana na koniec każdego okresu rocznego.

Art. 194.

1. Informacje, o których mowa w art. 193 ust. 2-4, otwarty fundusz przekazuje niezwłocznie do organu nadzoru oraz publikuje na ogólnodostępnej stronie internetowej.
2. Pracowniczy fundusz przekazuje niezwłocznie informację, o której mowa w art. 193 ust. 4, do organu nadzoru oraz akcjonariuszom pracowniczego towarzystwa zarządzającego tym funduszem.

Art. 195.

Towarzystwo i fundusz mają obowiązek dostarczania organowi nadzoru okresowych sprawozdań oraz bieżących informacji dotyczących ich działalności i sytuacji finansowej.

Art. 196.

Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki, jakim powinien odpowiadać prospekt informacyjny, oraz niezbędną treść informacji, o których mowa w art. 191 i 192,
- 2) sposób i termin udostępniania przez fundusz prospektu informacyjnego oraz informacji, o których mowa w art. 191-193,
- 3) zakres sprawozdań i bieżących informacji dostarczanych przez towarzystwo i fundusz do organu nadzoru oraz terminy przekazywania tych sprawozdań i informacji.

Art. 197.

1. Informacje o otwartym funduszu lub towarzystwie publikowane przez powszechne towarzystwo lub na zlecenie powszechnego towarzystwa, a także na rzecz powszechnego towarzystwa lub otwartego funduszu, w tym informacje reklamowe, a także informacje o pracowniczym funduszu, udostępniane przez pracownicze towarzystwo powinny rzetelnie przedstawiać sytuację finansową funduszu lub towarzystwa oraz ryzyko związane z członkostwem w funduszu.
2. Jeżeli organ nadzoru stwierdzi, że publikacje albo udostępniane lub rozpowszechniane publicznie informacje, o których mowa w ust. 1, wprowadzają w błąd lub mogą wprowadzać w błąd, może, w drodze decyzji administracyjnej, zakazać towarzystwu ich ogłaszania, udostępniania lub rozpowszechniania.
3. W decyzji administracyjnej, o której mowa w ust. 2, nakazuje się jednocześnie towarzystwu ogłoszenie lub udostępnienie sprostowania o treści i formie wskazanych przez organ nadzoru i we wskazanym przez organ nadzoru terminie.
4. Jeżeli zakaz lub nakaz nie zostanie wykonany, organ nadzoru nakłada na towarzystwo karę pieniężną w wysokości do 500.000 zł oraz na koszt towarzystwa ogłasza lub udostępnia sprostowanie, o którym mowa w ust. 3.

Art. 198.

Jeżeli towarzystwo lub depozytariusz nie wypełnia określonych w ustawie obowiązków przekazywania informacji organowi nadzoru lub członkom funduszu, organ nadzoru może nałożyć karę pieniężną w wysokości do 500.000 zł.

Rozdział 21 **Nadzór nad działalnością funduszy emerytalnych**

Art. 199. (skreślony).

Art. 200.

1. (uchylony).
2. Zadaniem organu nadzoru jest:
  - 1) sprawowanie nadzoru nad działalnością funduszy,
  - 2) (skreślony),
  - 3) sprawowanie nadzoru nad funkcjonowaniem pracowniczych programów emerytalnych,
  - 4) pogłębianie wiedzy społeczeństwa na temat celów i zasad działalności funduszy, ze szczególnym uwzględnieniem praw przysługujących ich członkom,
  - 5) pogłębianie wiedzy społeczeństwa na temat celów i zasad funkcjonowania pracowniczych programów emerytalnych, ze szczególnym uwzględnieniem praw uczestników takich programów,
  - 6) współdziałanie z organami administracji rządowej, Narodowym Bankiem Polskim, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, towarzystwami, podmiotami działającymi na rzecz funduszy oraz związkami pracodawców, związkami zawodowymi i innymi organizacjami społecznymi w zakresie kształtowania polityki państwa zapewniającej bezpieczny rozwój funduszy i pracowniczych programów emerytalnych,
  - 7) udzielanie informacji Narodowemu Bankowi Polskiemu w zakresie niezbędnym do wykonywania nadzoru nad bankami pełniącymi funkcje depozytariuszy i bankami będącymi akcjonariuszami towarzystw,
  - 8) udzielanie informacji Komisji Papierów Wartościowych i Giełd w zakresie niezbędnym do wykonywania nadzoru nad działalnością Krajowego Depozytu,
  - 9) podejmowanie innych działań przewidzianych przepisami niniejszej ustawy.

Art. 200a. (uchylony).

Art. 201. (skreślony).

Art. 202.

1. Do postępowania przed organem nadzoru stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, chyba że ustawa stanowi inaczej.
2. Do decyzji organu nadzoru stosuje się art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego.
3. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez organ nadzoru nie wstrzymuje wykonania decyzji organu nadzoru o cofnięciu zezwolenia na utworzenie towarzystwa, jeżeli cofnięcie zezwolenia następuje z innych przyczyn niż określone w art. 61.
4. 3a. Organ nadzoru może nadać decyzji administracyjnej rygor natychmiastowej wykonalności, również jeżeli wymaga tego interes członków funduszy emerytalnych lub uczestników pracowniczych programów emerytalnych.
5. Przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej nakładanej na podstawie przepisów ustawy organ nadzoru jest obowiązany uwzględniać rodzaj i wagę stwierdzonych nieprawidłowości.

Art. 203. (uchylony).

Art. 204.

1. W ramach nadzoru nad działalnością funduszy organ nadzoru jest uprawniony w szczególności do:

1) żądania udostępnienia przez towarzystwo kopii dokumentów związanych z działalnością funduszu lub towarzystwa oraz zapoznawania się z ich treścią,

2) żądania wszelkich informacji i wyjaśnień, dotyczących działalności funduszu lub towarzystwa, od członków zarządu, rady nadzorczej, pracowników towarzystwa oraz innych osób związanych z towarzystwem lub funduszem umową zlecenia, umową o dzieło lub innym stosunkiem prawnym o podobnym charakterze,

3) żądania udostępnienia przez depozytariusza lub osobę trzecią, której fundusz lub towarzystwo powierzyły wykonywanie niektórych czynności, wszelkich informacji, dokumentów i wyjaśnień dotyczących wykonywanych czynności na rzecz funduszu lub towarzystwa.

2. Organ nadzoru, kierując pisemne żądanie, o którym mowa w ust. 1, wskazuje termin jego wykonania.
3. W razie stwierdzenia, na podstawie uzyskanych informacji, wyjaśnień i dokumentów, o których mowa w ust. 1, przypadków naruszeń prawa lub interesu członków funduszu, organ nadzoru powiadamia towarzystwo, depozytariusza lub osobę trzecią, której fundusz lub towarzystwo powierzyły wykonywanie niektórych czynności, o stwierdzonych nieprawidłowościach i wyznacza termin do ich usunięcia.
4. Towarzystwo, depozytariusz lub osoba trzecia, której fundusz lub towarzystwo powierzyły wykonywanie niektórych czynności, może w terminie 7 dni od dnia doręczenia powiadomienia pisemnie zgłosić umotywowane zastrzeżenia do treści powiadomienia.
5. Organ nadzoru po rozpatrzeniu zastrzeżeń powiadamia towarzystwo, depozytariusza lub osobę trzecią, której fundusz lub towarzystwo powierzyły wykonywanie niektórych czynności, o sposobie ich rozpatrzenia. W powiadomieniu o rozpatrzeniu zastrzeżeń organ nadzoru może:

1) uwzględnić zastrzeżenia w całości lub w części i dokonać odpowiedniej zmiany w treści powiadomienia,

2) nie uwzględnić zastrzeżeń, jeżeli są bezzasadne.

6. W przypadku gdy zostały zgłoszone zastrzeżenia zgodnie z ust. 4, termin do usunięcia nieprawidłowości, o którym mowa w ust. 3, liczy się od dnia doręczenia powiadomienia o rozpatrzeniu zastrzeżeń.
7. W terminie 3 dni od dnia upływu terminu wyznaczonego do usunięcia nieprawidłowości, towarzystwo, depozytariusz lub osoba trzecia, do której zostało skierowane powiadomienie, informuje pisemnie organ nadzoru o sposobie usunięcia nieprawidłowości.
8. W razie nieusunięcia nieprawidłowości w wyznaczonym terminie, organ nadzoru może nałożyć na towarzystwo, depozytariusza lub osobę trzecią, której fundusz lub towarzystwo powierzyły wykonywanie niektórych czynności, karę pieniężną w wysokości do 500.000 zł.
9. W przypadku stwierdzenia na podstawie uzyskanych informacji, wyjaśnień lub dokumentów, o których mowa w ust. 1, rażącego naruszenia prawa lub rażącego naruszenia interesu członków funduszy, organ nadzoru może nałożyć na towarzystwo, depozytariusza lub osobę trzecią, której fundusz lub towarzystwo powierzyły wykonywanie niektórych czynności, karę pieniężną w wysokości do 500.000 zł, bezpośrednio po stwierdzeniu tych naruszeń.

Art. 204a.

1. Organ nadzoru może przeprowadzić w każdym czasie kontrolę działalności funduszu, towarzystwa, depozytariusza, a także osoby trzeciej, której fundusz lub towarzystwo powierzyły wykonywanie niektórych czynności.
2. Osoba upoważniona przez organ nadzoru ma prawo wstępu do pomieszczeń:

1) towarzystwa - w celu sprawdzenia, czy działalność towarzystwa lub funduszu jest zgodna z prawem, statutem towarzystwa lub funduszu lub interesem członków funduszu,

2) depozytariusza - w celu sprawdzenia, czy jego działalność związana z przechowywaniem aktywów funduszu jest zgodna z prawem lub z umową o przechowywanie aktywów funduszu lub interesem członków funduszu,

3) osoby trzeciej, której fundusz lub towarzystwo powierzyły wykonywanie niektórych czynności - w celu sprawdzenia, czy jej działalność związana z wykonywaniem niektórych czynności na rzecz funduszu lub towarzystwa jest zgodna z prawem lub interesem członków funduszu.

3. Osoba przeprowadzająca kontrolę ma prawo:

1) wglądu do wszelkich ksiąg, dokumentów i innych nośników informacji,

2) żądania sporządzenia oraz wydania kopii tych dokumentów i nośników informacji,

3) żądania udzielenia informacji przez członków władz statutowych i pracowników kontrolowanych podmiotów lub innych osób związanych z podmiotem kontrolowanym umową zlecenia, umową o dzieło lub innym stosunkiem prawnym o podobnym charakterze,

4) żądania zabezpieczenia dokumentów i innych dowodów.

4. Organ nadzoru w upoważnieniu do prowadzenia kontroli wskazuje pracownika Urzędu Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych uprawnionego do przeprowadzenia kontroli oraz określa przedmiot i zakres kontroli.
5. Osoba przeprowadzająca kontrolę jest obowiązana z dokonanych czynności sporządzić i podpisać protokół kontroli. Protokół podpisuje również osoba upoważniona do reprezentowania podmiotu kontrolowanego.
6. Po podpisaniu protokołu kontroli, organ nadzoru powiadamia pisemnie podmiot kontrolowany o stwierdzonych nieprawidłowościach i wyznacza termin do ich usunięcia. Przepisy art. 204 ust. 4-8 stosuje się odpowiednio.
7. W przypadku stwierdzenia w wyniku kontroli rażących nieprawidłowości, organ nadzoru może nałożyć na podmiot kontrolowany karę pieniężną w wysokości do 500.000 zł, bezpośrednio po ich stwierdzeniu.
8. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb przeprowadzania kontroli oraz dokumentowania jej przebiegu, mając na względzie realizację celów kontroli, o których mowa w ust. 2, oraz zapewnienie jej szybkości i skuteczności.

Art. 204b.

1. Powiadomienie, o którym mowa w art. 204 ust. 3 oraz art. 204a ust. 6, powinno zawierać:

1) oznaczenie organu nadzoru,

2) datę wydania,

3) oznaczenie podmiotu, do którego kierowane jest powiadomienie,

4) wskazanie stwierdzonych nieprawidłowości oraz termin do ich usunięcia,

5) uzasadnienie faktyczne i prawne,

6) pouczenie o prawie zgłoszenia zastrzeżeń,

7) pouczenie o treści art. 204 ust. 8,

8) podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania powiadomienia pokontrolnego.

2. Powiadomienie, o którym mowa w ust. 1, oraz powiadomienie o rozpatrzeniu zastrzeżeń, o którym mowa w art. 204 ust. 5, jest czynnością nadzorczą, która nie rozstrzyga co do istoty jakiegokolwiek sprawy ani nie dotyczy uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa.
3. W razie wniesienia skargi do sądu administracyjnego na decyzję administracyjną, o której mowa w art. 204 ust. 8, sąd administracyjny może wstrzymać jej wykonanie, również wtedy, jeżeli skarżący uprawdopodobni, iż ocena działalności towarzystwa, depozytariusza lub osoby trzeciej, której fundusz lub towarzystwo powierzyło wykonywanie niektórych czynności, zawarta w powiadomieniu, o którym mowa w art. 204 ust. 3 albo art. 204a ust. 6, rażąco narusza prawo.

Art. 204c.

Jeżeli towarzystwo lub fundusz prowadzą działalność z naruszeniem prawa, statutu lub rażącym naruszeniem interesów członków funduszu, organ nadzoru może nałożyć na członka zarządu towarzystwa emerytalnego, odpowiedzialnego za te naruszenia, karę pieniężną do wysokości trzykrotności miesięcznego wynagrodzenia brutto tej osoby, wyliczonego na podstawie wynagrodzenia za ostatnie 3 miesiące przed nałożeniem kary, niezależnie od innych środków nadzorczych przewidzianych przepisami prawa.

Art. 205.

1. Członek może wnieść do organu nadzoru skargę na fundusz, jeżeli sądzi, że działalność tego funduszu jest niezgodna z przepisami prawa lub postanowieniami statutu funduszu.
2. Skargę na fundusz może wnieść także osoba, która była uprzednio jego członkiem w okresie 6 miesięcy poprzedzających wniesienie skargi.
3. W imieniu grupy członków skargę na fundusz może wnieść do organu nadzoru także organizacja społeczna, której zadanie nie polega na prowadzeniu działalności gospodarczej.

Art. 206.

1. Organ nadzoru może żądać zwołania posiedzenia zarządu, rady nadzorczej lub walnego zgromadzenia akcjonariuszy towarzystwa oraz umieszczenia poszczególnych spraw w porządku obrad tych organów, jeżeli uzna to za konieczne do prawidłowego sprawowania nadzoru nad działalnością funduszu lub towarzystwa.
2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, organ nadzoru deleguje swojego przedstawiciela do udziału w posiedzeniu zarządu, rady nadzorczej lub walnego zgromadzenia akcjonariuszy towarzystwa, który jest uprawniony do zabierania głosu w sprawach objętych porządkiem obrad tych organów.
3. Organ nadzoru w pisemnym wezwaniu występuje z żądaniem, o którym mowa w ust. 1, określając termin, przed którego upływem posiedzenie zarządu, rady nadzorczej lub walnego zgromadzenia akcjonariuszy towarzystwa powinno się odbyć. Termin ten nie może być krótszy niż 30 dni, licząc od dnia doręczenia wezwania.
4. Towarzystwo jest obowiązane niezwłocznie poinformować organ nadzoru o ustalonym terminie posiedzenia.
5. Jeżeli w ciągu 14 dni od dnia doręczenia wezwania termin posiedzenia zarządu, rady nadzorczej lub walnego zgromadzenia akcjonariuszy towarzystwa nie zostanie ustalony lub zostanie ustalony z naruszeniem terminu określonego w wezwaniu, organ nadzoru może zwołać posiedzenie zarządu, rady nadzorczej lub walnego zgromadzenia akcjonariuszy towarzystwa na koszt towarzystwa.

Art. 207.

W sprawach cywilnych z zakresu tworzenia i działania funduszy Przewodniczącemu Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych przysługują uprawnienia prokuratora, wynikające z właściwych przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.

Art. 207a.

Organ nadzoru może być uczestnikiem postępowania rejestrowego dotyczącego towarzystwa emerytalnego lub funduszu emerytalnego.

Art. 208. (uchylony).

Art. 209. (skreślony).

Art. 210.

Do Przewodniczącego i członków Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych oraz pracowników Urzędu tej Komisji, a także osób pozostających z Urzędem tej Komisji w stosunku zlecenia lub w innym stosunku prawnym o podobnym charakterze stosuje się odpowiednio przepisy art. 49.

Art. 211-214. (skreślone).

Rozdział 22 Przepisy karne

Art. 215.

Kto nie będąc do tego uprawniony używa w nazwie (firmie) lub do określenia prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej albo w reklamie określeń, o których mowa w art. 10 ust. 2 lub art. 28 ust. 1, podlega grzywnie do 1.000.000 zł lub karze pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 216.

Kto bez wymaganego zezwolenia prowadzi działalność, o której mowa w art. 2 ust. 2 lub art. 29 ust. 1, podlega grzywnie do 5.000.000 zł lub karze pozbawienia wolności do lat 5.

Art. 217.

Kto, podejmując decyzje inwestycyjne na rachunek funduszu, narusza wymogi w zakresie działalności lokacyjnej określone w niniejszej ustawie, stwarzając przez to zagrożenie dla interesów członka funduszu, podlega grzywnie do 1.000.000 zł.

Art. 218.

1. Kto, będąc odpowiedzialny za informacje zawarte w prospekcie informacyjnym, podaje nieprawdziwe lub zataja prawdziwe dane, wpływające w istotny sposób na treść informacji, podlega grzywnie do 5.000.000 zł lub karze pozbawienia wolności do lat 3.
2. Kto, będąc odpowiedzialny za inne informacje udostępniane członkom funduszu lub organowi nadzoru, zgodnie z przepisami niniejszej ustawy, dopuszcza się czynu określonego w ust. 1, podlega grzywnie do 1.000.000 zł.

Art. 219.

1. Kto, wbrew zakazowi przewidzianemu w art. 92 ust. 1, oferuje w ramach działalności akwizycyjnej określone w tym przepisie dodatkowe korzyści materialne w celu skłonienia do przystąpienia do otwartego funduszu lub pozostawania jego członkiem, podlega grzywnie do 1.000.000 zł.
2. Tej samej karze podlega, kto, nie będąc wpisany do rejestru osób uprawnionych do wykonywania czynności akwizycyjnych na rzecz otwartych funduszy, wykonuje takie czynności na rzecz otwartego funduszu albo wykonuje czynności akwizycyjne niezgodnie z treścią wpisu.
3. 2a. Kto, prowadząc działalność akwizycyjną, nie czyni tego za pośrednictwem osoby wpisanej do rejestru osób uprawnionych do wykonywania czynności akwizycyjnych na rzecz otwartych funduszy albo prowadzi taką działalność za pośrednictwem osób wykonujących te czynności niezgodnie z treścią wpisu, podlega grzywnie do 1.000.000 zł.
4. Tej samej karze podlega, kto prowadząc działalność, o której mowa w art. 92 ust. 2, oferuje dodatkowe korzyści materialne w zamian za przystąpienie do określonego otwartego funduszu lub za pozostawanie jego członkiem.
5. Tej samej karze podlega ten, kto wbrew zakazowi określonymu w art. 230a zawiera umowy lub przyjmuje oświadczenia, z których wynika zobowiązanie do przystąpienia do określonego otwartego funduszu bądź do korzystania z pośrednictwa określonego podmiotu przy przystępowaniu do otwartego funduszu.

Art. 219a.

Kto, prowadzi działalność akwizycyjną na rzecz otwartego funduszu z naruszeniem zasad określonych w art. 93a, podlega grzywnie do 20.000 zł.

Art. 220.

1. Kto, będąc obowiązany do zachowania tajemnicy zawodowej dotyczącej działalności funduszu, ujawnia ją lub wykorzystuje, podlega grzywnie do 1.000.000 zł lub karze pozbawienia wolności do lat 3.
2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w ust. 1 w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, podlega grzywnie do 5.000.000 zł lub karze pozbawienia wolności do lat 5.

Art. 221.

Kto, będąc obowiązany do podjęcia czynności przewidzianych w rozdziale 18 w związku z wystąpieniem w otwartym funduszu niedoboru, nie dopełnia ciężących na nim obowiązków, podlega grzywnie do 1.000.000 zł.

Art. 222.

Odpowiedzialności karnej, przewidzianej w przepisach art. 215-221, podlega także ten, kto dopuszcza się czynów określonych w tych przepisach, działając w imieniu osoby prawnej.

Rozdział 23

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 223.

W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318, Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703 oraz z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 113, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 133, poz. 882) w art. 476 w § 3 skreśla się kropkę i dodaje się wyrazy "oraz sprawy o roszczenia ze stosunków prawnych między członkami otwartych funduszy emerytalnych a tymi funduszami lub ich organami".

Art. 224.

W ustawie z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 195, z 1992 r. Nr 75, poz. 368, z 1996 r. Nr 43, poz. 189 oraz z 1997 r. Nr 121, poz. 769 i 770) w art. 7 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

"1a. Ograniczeń określonych w ust. 1 nie stosuje się, jeżeli założycielami są wyłącznie towarzystwa emerytalne działające na podstawie przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych."

Art. 225.

W ustawie z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62 oraz z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685 i Nr 121, poz. 769 i 770) w art. 10 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

"1a. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do działalności akwizycyjnej na rzecz otwartych funduszy emerytalnych, prowadzonej przez zakład ubezpieczeń na podstawie przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych."

Art. 226.

W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 1993 r. Nr 90, poz. 416 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 43, poz. 163, Nr 90, poz. 419, Nr 113, poz. 547, Nr 123, poz. 602 i Nr 126, poz. 626, z 1995 r. Nr 5, poz. 25 i Nr 133, poz. 654, z 1996 r. Nr 25, poz. 113, Nr 87, poz. 395, Nr 137, poz. 638, Nr 147, poz. 686 i Nr 156, poz. 776 oraz z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 30, poz. 164, Nr 71, poz. 449, Nr 85, poz. 538, Nr 96, poz. 592, Nr 121, poz. 770, Nr 123, poz. 776, Nr 137, poz. 926 i Nr 139, poz. 932 i 933) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w ust. 1 w pkt 4 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje pkt 5 w brzmieniu:
"5) przychodów z tytułu podziału wspólnego majątku małżonków w wyniku ustania lub ograniczenia małżeńskiej wspólności majątkowej.";
- 2) w art. 17:
  - a) pkt 4 otrzymuje brzmienie:
"4) dywidendy i inne przychody z tytułu udziału w zyskach osób prawnych, których podstawą uzyskania jest tytuł prawny w postaci udziałów (akcji) stanowiących kapitał osób prawnych, w tym również dywidendy z akcji złożonych przez członków pracowniczych funduszy emerytalnych na rachunkach ilościowych, oprocentowanie udziałów członkowskich z nadwyżki bilansowej (dochodu ogólnego) w spółdzielniach, przychody z tytułu podziału majątku likwidowanej spółki (spółdzielni), a także wartość dokonanych na rzecz udziałowców i akcjonariuszy neodpłatnych lub częściowo odpłatnych świadczeń, ustaloną według zasad określonych w art. 12 ust. 3 i 3a,"
  - b) w pkt 6 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 7 i 8 w brzmieniu:
"7) przychody z odpłatnego przeniesienia prawa poboru, w tym również ze zbycia prawa poboru akcji nowej emisji przez pracowniczy fundusz emerytalny w imieniu członka funduszu,

- 8) przychody członków pracowniczych funduszy emerytalnych z tytułu przeniesienia akcji złożonych na rachunkach ilościowych do aktywów tych funduszy.";
- 3) w art. 20 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
"1. Za przychody z innych Źródeł, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 9, uważa się w szczególności: kwoty wypłacone po śmierci członka otwartego funduszu emerytalnego wskazanej przez niego osobie lub członkowi jego najbliższej rodziny, w rozumieniu przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, zasiłki pieniężne z ubezpieczenia społecznego, alimenty, z wyjątkiem alimentów na rzecz dzieci, stypendia, dotacje (subwencje) inne niż wymienione w art. 14, dopłaty, nagrody i inne nieodpłatne świadczenia nie należące do przychodów określonych w art. 12, 14 i 17 oraz przychody nie znajdujące pokrycia w ujawnionych Źródłach.";
- 4) w art. 21 w ust. 1 w pkt 57 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 58 i 59 w brzmieniu:
"58) wypłaty środków z pracowniczego funduszu emerytalnego dokonane na rzecz członka tego funduszu, 59) wypłaty środków z otwartego funduszu emerytalnego na rzecz byłego współmałżonka członka tego funduszu, przekazane na rachunek tego współmałżonka w otwartym funduszu emerytalnym.";
- 5) w art. 22 po ust. 1b dodaje się ust. 1c w brzmieniu:
"1c. U pracodawców będących akcjonariuszami pracowniczych towarzystw emerytalnych kosztami uzyskania przychodu są także:
1) wydatki na pokrycie kosztów działalności pracowniczych towarzystw emerytalnych,
2) opłaty pobierane przez Urząd Nadzoru nad Funduszami Emerytalnymi, o których mowa w przepisach o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.";
- 6) w art. 24:
a) w ust. 5 skreśla się kropkę i dodaje się wyrazy "oraz dywidendy z akcji złożonych przez członków pracowniczych funduszy emerytalnych na rachunkach ilościowych.",
b) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:
"5a. Dochodem z tytułu przeniesienia akcji złożonych na rachunku ilościowym członka pracowniczego funduszu emerytalnego do aktywów tego funduszu jest różnica pomiędzy wartością tych akcji w dniu przeniesienia, wycenionych według zasad wyceny aktywów funduszy emerytalnych, a kosztem nabycia tych akcji.";
- 7) w art. 30 w ust. 1 w pkt 8 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 9-11 w brzmieniu:
"9) od kwot wypłacanych po śmierci członka otwartego funduszu emerytalnego wskazanej przez niego osobie lub członkowi jego najbliższej rodziny, w rozumieniu przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, z wyjątkiem wypłat, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 59 - w wysokości 20% uzyskanego przychodu,
10) od dochodu członka pracowniczego funduszu emerytalnego z tytułu przeniesienia akcji złożonych na rachunku ilościowym do aktywów tego funduszu - w wysokości 20% uzyskanego dochodu,
11) od przychodów z tytułu zbycia prawa poboru akcji nowej emisji przez pracowniczego funduszu emerytalnego w imieniu członka funduszu - w wysokości 20% uzyskanego przychodu.";
- 8) w art. 41 po ust. 4 dodaje się ust. 4a i 4b w brzmieniu:
"4a. Otwarte fundusze emerytalne są obowiązane, jako płatnicy, pobierać zryczałtowany podatek dochodowy od wypłat, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 9.
4b. Pracownicze fundusze emerytalne są obowiązane, jako płatnicy, pobierać zryczałtowany podatek dochodowy od:
a) dochodów, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 10; b) przychodów, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 11."

Art. 227.

W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 1993 r. Nr 106, poz. 482 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 1, poz. 2, Nr 43, poz. 163, Nr 80, poz. 368, Nr 87, poz. 406, Nr 90, poz. 419, Nr 113, poz. 547, Nr 123, poz. 602 i Nr 127, poz. 627, z 1995 r. Nr 5, poz. 25, Nr 86, poz. 433, Nr 96, poz. 478, Nr 133, poz. 654 i Nr 142, poz. 704, z 1996 r. Nr 25, poz. 113, Nr 34, poz. 146, Nr 90, poz. 405, Nr 137, poz. 639 i Nr 147, poz. 686 oraz z 1997 r. Nr

9, poz. 44, Nr 28, poz. 153, Nr 79, poz. 484, Nr 96, poz. 592, Nr 107, poz. 685, Nr 118, poz. 754, Nr 121, poz. 770, Nr 123, poz. 776 i 777, Nr 137, poz. 926 i Nr 139, poz. 932 i 933) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6 w ust. 1 w pkt 10 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 11 w brzmieniu:

"11) fundusze emerytalne utworzone na podstawie przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.",

2) w art. 15 po ust. 1d dodaje się ust. 1e-1g w brzmieniu:

"1e. W powszechnych towarzystwach emerytalnych kosztem uzyskania przychodów w roku podatkowym są koszty ustalone zgodnie z ust. 1, a także:

1) wydatki poniesione na pokrycie kosztów działalności otwartego funduszu emerytalnego,

2) kwoty przekazane na rachunek rezerwowy otwartego funduszu emerytalnego,

3) wydatki poniesione na pokrycie niedoboru w otwartym funduszu emerytalnym, jeżeli środki zgromadzone na rachunku rezerwowym tego funduszu są niewystarczające na pokrycie tego niedoboru,

4) wpłaty dokonane na Fundusz Gwarancyjny, o których mowa w ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. Nr 139, poz. 934) - do wysokości określonej w odrębnych przepisach,

5) opłaty pobierane przez Urząd Nadzoru nad Funduszami Emerytalnymi, o których mowa w ustawie wymienionej w pkt 4. 1f.

W pracowniczych towarzystwach emerytalnych kosztem uzyskania przychodów w roku podatkowym są koszty ustalone zgodnie z ust. 1, a także:

1) wydatki poniesione na pokrycie kosztów działalności pracowniczego funduszu emerytalnego,

2) opłaty pobierane przez Urząd Nadzoru nad Funduszami Emerytalnymi, o których mowa w ustawie wymienionej w ust. 1e pkt 4. 1g.

U pracodawców będących akcjonariuszami pracowniczego towarzystwa

emerytalnego kosztem uzyskania przychodów w roku podatkowym są koszty ustalone zgodnie z ust. 1, a także:

1) wydatki poniesione na pokrycie kosztów działalności pracowniczego towarzystwa emerytalnego,

2) opłaty pobierane przez Urząd Nadzoru nad Funduszami Emerytalnymi, o których mowa w ustawie wymienionej w ust. 1e pkt 4.";

3) w art. 17 w ust. 1 dodaje się pkt 30 w brzmieniu:

"30) dochody Funduszu Gwarancyjnego, o którym mowa w ustawie wymienionej w art. 15 ust. 1e pkt 4."

Art. 228.

W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591 oraz z 1997 r. Nr 32, poz. 183, Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 118, poz. 754 i Nr 139, poz. 933) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 w ust. 1:

a) w pkt 3 wyraz "lub" zastępuje się przecinkiem,

b) po wyrazach "przepisów o działalności ubezpieczeniowej"

dodaje się wyrazy "lub przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych";

2) w art. 64 w ust. 1 po pkt 2 dodaje się pkt 2a:

"2a) jednostek działających na podstawie przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych,";

3) w art. 81 w ust. 3 dodaje się pkt 5:

"5) w porozumieniu z Prezesem Urzędu Nadzoru nad Funduszami Emerytalnymi szczególne zasady rachunkowości funduszy emerytalnych, w tym również wzory bilansu, rachunku zysków i strat, informacji dodatkowej i innych składników sprawozdania finansowego, terminy sporządzania i złożenia do ogłoszenia rocznych sprawozdań finansowych, zakres ogłaszanych rocznych sprawozdań finansowych oraz termin zatwierdzania rocznego sprawozdania finansowego."

Rozdział 24

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 229.

1. Do dnia 31 grudnia 2004 r. powszechne товариство może zarządzać jednym otwartym funduszem działającym na zasadach określonych w ustawie.
2. Od dnia 1 stycznia 2005 r. powszechne товариство może zarządzać dwoma otwartymi funduszami oznaczonymi jako odpowiednio "otwarty fundusz emerytalny typu A" i "otwarty fundusz emerytalny typu B".
3. Otwarty fundusz prowadzący działalność lokacyjną, na zasadach określonych w rozdziale 15, jest obowiązany używać w swojej nazwie określenia "otwarty fundusz emerytalny typu A" nie później niż od dnia 1 stycznia 2005 r.
4. Otwarty fundusz typu B nie może lokować swoich aktywów w kategoriach lokat wymienionych w art. 141 ust. 1 pkt 3-8, 10, 12 i ust. 3 oraz w art. 143.
5. Ustalanie średniej ważonej stopy zwrotu oraz minimalnej wymaganej stopy zwrotu następuje odrębnie w odniesieniu do otwartego funduszu typu A i otwartego funduszu typu B.
6. Ilekroć w niniejszej ustawie jest mowa o relacji wartości aktywów netto otwartego funduszu do wartości aktywów netto wszystkich otwartych funduszy począwszy od dnia 1 stycznia 2005 r., należy przez to rozumieć relację wartości aktywów netto otwartego funduszu określonego typu do wartości aktywów netto wszystkich otwartych funduszy tego samego typu.
7. Uzyskanie członkostwa w otwartym funduszu typu B może nastąpić nie wcześniej niż po ukończeniu 50 lat.

Art. 230.

Przy powoływaniu członków Komitetu Doradczego Urzędu Nadzoru na pierwszą kadencję Prezes Rady Ministrów określa, którzy z członków są powoływani na 2, 4 oraz 6 lat.

Art. 230a.

Do dnia 15 lutego 1999 r. jest zabronione prowadzenie działalności akwizycyjnej, w tym reklamowej, na rzecz otwartych funduszy emerytalnych oraz wykonywanie czynności akwizycyjnych na rzecz tych funduszy.

Art. 231.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1999 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 199-214 i art. 230, które wchodzi w życie z dniem 1 maja 1998 r.,
- 2) art. 1-60, art. 92-94, art. 152, art. 157-164, art. 197, art. 215-222 i art. 230a, które wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1998 r.
- 3) art. 81-85, art. 90, art. 98 i art. 189-190, które wchodzi w życie z dniem 1 marca 1999 r.